

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJvyššIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

3/2016

OBSAH

21. Pre posúdenie účinnosti doručovania námietok predstavenstvu družstva je rozhodujúce, aby tieto člen družstva oznámil družstvu v lehote uvedenej v ustanovení § 242 ObZ, pretože družstvo je subjektom práva. Návrh na vyslovenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze je podaný včas, ak námietka člena družstva bola doručená v zákonnej lehote družstvu.4
22. I. Jednou z podmienok pre uloženie povinnosti platiť preddavok na trovy konania je, že u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Ak súd zastaví konanie podľa § 141a ods. 1 O. s. p. pre nezaplatenie preddavku na trovy konania, hoci táto podmienka nebola splnená, odníme navrhovateľovi právo konať pred súdom. Súd sa musí ešte pred vydaním rozhodnutia o uložení povinnosti platiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p. dôsledne zaoberať otázkou, či u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a to aj keď účastník o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov sám nepožiadaval.
- II. V prípade, že je navrhovateľ oslobodený od platenia súdnych poplatkov počas plynutia lehoty na zaplatenie preddavku na trovy konania a ak má toto oslobodenie aj spätnú účinnosť, nie je možné od neho vyžadovať splnenie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania a ani konanie zastaviť pre nezaplatenie preddavku na trovy konania.
- III. Uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania navrhovateľovi má povahu uznesenia, avšak na strane odporcu má povahu súdnej výzvy. Povinnosť platiť preddavok na trovy konania podľa ust. § 141a O. s. p. má odporca (až na výnimku uvedenú v § 141a ods. 1 veta tretia O. s. p.) len v prípade, ak túto povinnosť má aj navrhovateľ. Priečilo by sa zásadám spravodlivého súdneho procesu, ak by v prípade, že nie je možné zastaviť konanie pre nezaplatenie preddavku na trovy konania navrhovateľom, nakoľko nedošlo k naplneniu všetkých predpokladov § 141a ods. 1 O. s. p. pre vznik povinnosti platiť preddavok na trovy konania, nebol odporcovi vrátený ním uhradený preddavok na trovy konania. V takom prípade bezdôvodne uhradený preddavok na trovy konania súd odporcovi bezodkladne vráti, pričom nepostupuje podľa § 141a ods. 3 O. s. p., ktoré možno aplikovať, len ak povinnosť platiť preddavok vznikla, teda, keď boli splnené podmienky pre uloženie tejto povinnosti súdom podľa § 141a ods. 1 O. s. p.11
23. Zmena osoby vo funkcii správcu konkurznej podstaty počas trvania konkurzu, neznamená zmenu vecnej legitímácie účastníka a nemôže byť dôvodom prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. vedeného na návrh správcu konkurznej podstaty o určenie neúčinnosti právnych úkonov. Účastníkom konania na strane žalobcu je v tomto prípade správca konkurznej podstaty úpadcu. Prebiehajúce súdne konanie vo veci odvolania správcu konkurznej podstaty z funkcie správcu konkurznej podstaty, ktoré je dôvodom návrhu na prerušenie konania, nemá význam pre rozhodnutie súdu vo veci určenia neúčinnosti právnych úkonov vedenej na návrh správcu konkurznej podstaty.18
24. I. Dôležitosť dôvodov, ktorými účastník odôvodňuje žiadosť o odročenie pojednávania, ako aj včasnosť ich uplatnenia (§ 101 ods. 2, § 119 ods. 1, 2 O. s. p.) posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu, a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie pojednávania. Aj keď účastník konania vo svojej žiadosti uvedie dôvod, inak spôsobilý viesť k záveru o odročení pojednávania, nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak je účastníkom konania uplatnený k procesnej obštrukcii s cieľom bezdôvodného predlžovania občianskeho súdneho konania.
- II. Ak účastník konania nepreukáže existenciu objektívnych skutočností brániacich mu zvoliť si advokáta v primeranej lehote po riadnom doručení predvolania na pojednávanie, nie je možné akceptovať udelenie plnej moci advokátovi v krátkom čase pred termínom pojednávania, príp. v deň pojednávania ako dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a

- nedochádza tak k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom.20
25. I. Pre posúdenie oslobodenia od súdneho poplatku účastníka v zmenkovom konaní je kauzálny vzťah právne relevantný.
- II. Pri oslobodení oslobodenia od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch je potrebné prihliadať, na aký účel je majetok obce použitý.28
26. I. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 O. s. p.) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie.
- II. Dôvodom vhodnosti nie je vzdialenosť bydliska svedkov, či štatutárnych orgánov účastníka konania, od obvodu miestne príslušného súdu.32
27. Konanie o žalobe na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu v konkurzom konaní nie je konaním podľa ust. § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p.34
28. I. V konaniach taxatívne vymenovaných v ustanovení § 120 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje systém úplnej apelácie.
- II. Nové skutočnosti a nové dôkazy možno uplatniť ako odvolací dôvod proti uzneseniu vo veci samej, vydanému vo veciach obchodného registra podľa ustanovenia § 120 ods. 2 O. s. p., pretože ustanovenie § 205a ods. 1 O. s. p. neplatí v konaniach uvedených v ustanovení § 120 ods. 2 O. s. p.
- III. Ak odvolací súd neprihliadol na nový (listinný) dôkaz predložený účastníkom konania v odvolacom konaní vo veciach obchodného registra, tomuto účastníkovi konania svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení účinnom do 31. 12. 2014).36
29. I. Ak došlo k indosácii zmenky po uplynutí lehoty na protest, indosament (rubopis) má len účinky postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmenkovému dlžníkovi zostávajú zachované všetky kauzálne námietky, ktoré mal voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky podľa ustanovenia § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka.
- II. Ak žalovaný (dlžník) vo včas podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu popiera, že podpis na zmenke je jeho (uplatnil námietku nepravosti podpisu), potom majiteľovi zmenky svedčí dôkazná povinnosť preukázať, že žalovaný zmenku podpísal t. j., že jeho podpis na zmenke je pravý.40
30. I. Žaloba reštrukturalizačného dlžníka o určenie, že pohľadávky veriteľov voči nemu nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní, je určovacou (zápornou) žalobou podľa ustanovenia § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku.
- II. Podmienkou úspešnosti takejto žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.44

31. I. V konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie, začatým registrovým súdom bez návrhu sa koná aj o právach a povinnostiach jej spoločníkov, ktorých treba považovať za účastníkov konania podľa ustanovenia § 94 odseku 1, prvej vety Občianskeho súdneho poriadku.
- II. Pokiaľ registrový súd v konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie nekonal aj s jej spoločníkmi, svojim procesným postupom im odňal možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení platnom a účinnom do 31. 12. 2014).50
32. Ustanovenie § 603 ods. 3 sa vzťahuje iba na predkupné právo s vecnými účinkami a nemožno ho použiť v prípade porušenia obligačného predkupného práva v súvislosti s prevodom akcií. Pokiaľ povinný v rozpore s povinnosťou z predkupného práva vec predá, predkupné právo zaniká a sekundárna právna povinnosť nahradiť oprávnenému vzniknutú škodu sa môže vzťahovať len na osobu povinného, nie však na tretiu osobu.52
33. I. Právo úpadcu užívať predmet leasingu predstavuje majetkové právo, hodnotu ktorého je možné aj vyčíslit'.
- II. Pojem „majetok úpadcu“ je potrebné vykladať extenzívne, pretože zahŕňa nielen hmotné veci, ale aj práva a iné majetkové hodnoty.
- III. Vec, ktorú užíval úpadca ako leasingový nájomca, nepatrí do konkurznej podstaty, pretože je majetkom prenajímateľa. Pre úspešnosť odporovacej žaloby musí správca preukázať, že prevodom práva vec užívať a práva odkúpiť ju, došlo k ukráteniu pohľadávok veriteľov dlžníka, ktorí majú voči dlžníkovi pohľadávky v čase účinnosti napadnutého právneho úkonu.60
34. I. Osobitná právna úprava začatia konkurzného konania nebráni tomu, aby konkurzný súd preskúmal formálnu a materiálnu správnosť listín priložených k návrhu, vrátane exekučného titulu, ktoré sú jeho obligatórnou náležitosťou.
- II. Vyhlásenie konkurzu predstavuje „rozhodnutie vo veci“, preto konkurzný súd v každom štádiu konania musí skúmať aktívnu vecnú legitimitáciu navrhovateľa.
- III. Ak navrhovateľ ako veriteľ nepreukáže pohľadávku, ktorú uvádza v návrhu na vyhlásenie konkurzu voči dlžníkovi spôsobom stanoveným v ust. § 12 ods. 2 písm. a/, b/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“), potom konkurzný súd za primeranej aplikácie ust. § 196 ZoKR návrh na vyhlásenie konkurzu zamietne, pretože navrhovateľ nemá aktívnu vecnú legitimitáciu.64

21.

ROZHODNUTIE

Pre posúdenie účinnosti doručovania námietok predstavenstvu družstva je rozhodujúce, aby tieto člen družstva oznámil družstvu v lehote uvedenej v ustanovení § 242 ObZ, pretože družstvo je subjektom práva. Návrh na vyslovenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze je podaný včas, ak námietka člena družstva bola doručená v zákonnej lehote družstvu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 64/2014 z 19. augusta 2015)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom č. k. 5Cb 68/2008 – 287 zo dňa 30.10.2012 určil, že uznesenie mimoriadnej členskej schôdze P. D. v H. č. 16 z 15.3.2008, ktorým členská schôdza schválila volebný poriadok pre voľbu členov predstavenstva a kontrolnej komisie, zrušila rozhodnutie predstavenstva družstva zo 17.10.2007 o vylúčení Zoltána Bodóa, schválila obnovenie členstva Z. B. v P. D. v H., schválila zmenu stanov, odvolala doterajších členov predstavenstva a kontrolnej komisie družstva, zvolila nového predsedu a podpredsedu predstavenstva družstva, nových členov kontrolnej komisie, vzala na vedomie, že členovia novozvolenej kontrolnej komisie si zvolili nového predsedu, všetko s účinnosťou od 15.03.2008 a určila lehotu na vrátenie pôžičky poskytnutej na nákup DPL pre J. H. a K. P., je neplatné. Žalobu voči žalovaným v 3., 4. a 6. rade zamietol.

Žalobca sa v konaní domáhal vyslovenia neplatnosti uznesenia náhradnej mimoriadnej členskej schôdze P. D. v H. konanej dňa 15. 03. 2008. Namietal, že zvolanie mimoriadnej členskej schôdze a následne náhradnej členskej schôdze bolo vykonané v rozpore so stanovami družstva aj v rozpore s ustanovením § 239 ods. 3 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). Podľa obsahu notárskej zápisnice mimoriadna členská schôdza nebola zvolaná predstavenstvom, ale kontrolnou komisiou družstva, pričom hoci členská schôdza družstva konaná dňa 16. 02. 2008 prijala nové stanovы družstva účinné od 16. 02. 2008, umožňujúce zvolanie členskej schôdze kontrolnou komisiou a zvolila kontrolnú komisiu, pričom mimoriadnu členskú schôdzu na deň 15. 03. 2008 nezvolal žiaden z členov. Za odporujúce stanovám považuje tiež skutočnosť, že pre nedostatok uznášaniaschopnosti členskej schôdze 15. 03. 2008 o 9:00 hod. bola už o 10:00 hod zahájená náhradná mimoriadna členská schôdza nakoľko podľa článku XVIII. ods. 5 stanov mala byť náhradná členská schôdza zvolaná predstavenstvom, novou pozvánkou s nezmeneným programom rokovania a tak, aby sa konala do 3 týždňov odo dňa, kedy sa mala konať pôvodne zvolaná členská schôdza. V danom prípade náhradná mimoriadna členská schôdza nebola zvolaná predstavenstvom a novou pozvánkou. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa konštatoval s poukazom na ust. § 242 ObZ, že nositeľom povinnosti konať o námietkach žalobcu malo družstvo ako právnická osoba a v jej mene jeho orgány. Predpokladom podania návrhu je buď žiadosť o zaprotokolovanie námietky na členskej schôdzi, ktorá uznesenie prijala, alebo oznámenie námietok predstavenstvu do jedného mesiaca od konania schôdze. Ak sa námietka neuplatní včas, právo zanikne, nakoľko ide o hmotno-právny predpoklad podania návrhu na súd na vyslovenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že námietky boli doručené včas. Ing. A. P. bol zapísaný ako predseda predstavenstva v čase od 09. 04. 2008 do 12. 06. 2008 a od 13. 06. 2008 do 12.6.2008. Ing. L.T. ako žalobca bol zapísaný v obchodnom registri ako predseda družstva v rozhodnom čase od 07. 07. 2003 do 17. 03. 2008 a od 18. 03. 2008

do 08. 04. 2008 a od 09. 04. 2008 do 08. 04. 2008 s tým, že znovu bol zapísaný ako predseda predstavenstva a predseda družstva 13. 06. 2008. Splnomocnenie na prijímanie zásielok pre právnickú osobu s názvom P. D. v H., bolo dané dňom 25. 03. 2008 pre zamestnankyňu E. S., na preberanie všetkých zásielok v mene P. D., teda v čase, keď predsedom predstavenstva bol žalobca. Plná moc mala byť odvolaná 18. 04. 2008. Žalobca podľa podacích lístkov námietky proti zasadnutiu mimoriadnej členskej schôdzy spísal 09. 04. 2008 a podal na pošte toho istého dňa s tým, že splnomocnená osoba prevzala doporučenú zásielku dňom 11. 04. 2008 o čom svedčí návratka, nespochybnené účastníkmi konania. Žalobca obdobne doporučené doručil námietky aj vtedajšiemu predsedovi predstavenstva Ing. A. P. a prevzatie zásielky žalovaný v 2. rade nenamietol, pričom základom jeho námietok v konaní bolo, že sa námietky mali doručovať predstavenstvu družstva. Keďže zásielka bola prevzatá 11. 04. 2008, súčasne s upovedomením vtedajšieho predsedu predstavenstva, súd prvého stupňa považoval jednomesačnú prekluzívnu lehotu za dodržanú. Žalobca namietal zvolanie mimoriadnej členskej schôdzy kontrolnou komisiou v rozpore so stanovami družstva. Náhradná mimoriadna členská schôdza bola zvolaná v rozpore s článkom XVIII ods. 5 a článkom XXII ods. 6, ktoré mohlo zvoliť len predstavenstvo, tak aby sa konala do troch týždňov odo dňa, kedy sa mohla konať členská schôdza pôvodne zvolaná. Táto sa mala zvoliť novou pozvánkou s nezmeneným programom rokovania a bola by uznášania schopná bez ohľadu na počet prítomných členov. S poukazom na § 238 ods. 1 a 3 ObZ súd skonštatoval, že na platnosť uznesenia členskej schôdzy, predstavenstva, kontrolnej komisie sa vyžadovalo ich riadne zvolanie, prítomnosť nadpolovičnej väčšiny členov a súhlas väčšiny hlasov prítomných členov; zároveň podľa stanov platilo, že doterajšie predstavenstvo, kontrolná komisia, predseda a podpredseda družstva sú predstavenstvom podľa týchto stanov.

Podľa stanov družstva platných k 11. 05. 2007 článok XVIII. bod 3 členskú schôdzu zvoláva predstavenstvo družstva písomnou pozvánkou, v ktorej musí byť uvedený navrhovaný program rokovania, a to najmenej 10 dní pred konaním členskej schôdzy. Ak predstavenstvo do 5 dní od doručenia žiadosti uvedenej v odseku 2 nevyhoví, nezvolá členskú schôdzu, môže ju zvoliť kontrolná komisia. Uvedená úprava bola stanovami prijatými na zasadnutí členskej schôdzy dňa 16. 02. 2008 zmenená a vypustená možnosť zvoliť členskú schôdzu kontrolnou komisiou. Kontrolná komisia mala zasadať deň pred konaním členskej schôdzy zvolanej na deň 16. 02. 2008 predstavenstvom družstva, kde bola zvolená nová kontrolná komisia. Súd dospel k záveru, že podľa stanov platných k 15. 02. 2008 kontrolná komisia mala oprávnenie zvoliť členskú schôdzu, ak na jeho žiadosť ju nezvolalo do 5 dní predstavenstvo družstva (bod 3 čl. XVIII Stanov). Podľa bodu 5 tohto článku, ak nie je členská schôdza uznášania schopná, odkazujúc na čl. XXII. Podľa bodu 6. Stanov, ak členská schôdza nie je schopná uznášať sa, v tých prípadoch predstavenstvo zvoláva náhradnú členskú schôdzu tak, aby sa konala do troch týždňov odo dňa, kedy sa mala konať členská schôdza pôvodne zvolaná. Náhradná členská schôdza musí mať nezmenený program rokovania a je uznášania schopná bez ohľadu na počet prítomných členov. Len predstavenstvo mohlo zvoliť náhradnú členskú schôdzu pre prípad, že nie je schopná uznášať sa, a aj s pozvánkou zároveň zvoliť náhradnú členskú schôdzu, t.j. mohlo súčasne stanoviť termín konania riadnej i náhradnej členskej schôdzy. Vzhľadom na porušenie ustanovení stanov družstva namietaných žalobcom v písomnej námietke, vznesenej proti uzneseniu o mimoriadnej členskej schôdzy z 15. 03. 2008, súd vyslovil neplatnosť prijatých uznesení náhradnej členskej schôdzy vo všetkých bodoch z dôvodu zvolania orgánom družstva, ktorému stanovy túto kompetenciu nepriznávali.

Na základe odvolania žalovaného 2/ Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 21Cob/28/2013–318 zo dňa 22. apríla 2014 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v súvislosti s námietkou odvolateľa týkajúcou sa doručovania námietky žalobcu predstavenstva družstva je potrebné konštatovať, že právne predpisy členovi družstva neukladajú povinnosť skúmať, na akej adrese sa predstavenstvo (jeho členovia) v čase doručovania zdržiava a doručovať mu písomnosti na akúkoľvek inú adresu ako je adresa sídla družstva a tým prirodzene aj jeho výkonného orgánu. Ust. § 252 ObZ spôsob doručovania neupravuje, nestanovuje ani formu námietky, ktorá musí byť predstavenstvu oznámená, preto pre splnenie tejto zákonnej podmienky stačí vykonať úkony dostupné a obvyklé z hľadiska realizácie oznámenia, z ktorých prednostným je doručovanie poštou. Keďže žalobca ako člen družstva, ktorý nemôže niesť zodpovednosť za to, akým spôsobom má predstavenstvo preberanie zásielok zabezpečené, doručoval námietku predstavenstvu na adresu sídla družstva a súčasne na adresu predsedu predstavenstva, splnil podmienku oznámenia námietky podľa § 242 ObZ. Súd za prekážku konštatovania žalobcom namietaného rozporu spôsobu zvolania členskej schôdzy s úpravou obsiahnutou v stanovách družstva nepovažoval skutočnosť, či žalobca v žalobe alebo podaných námietkach správne

identifikoval stanovy, obsah ktorých mal byť pri posudzovaní namietaného rozporu aplikovaný. Obsah námietky, t. j. dôvodov, ktorých sa žalobca dovoľáva z hľadiska neplatnosti uznesenia členskej schôdze, je primárne daný identifikáciou postupu, ktorý podľa neho odporuje právnomu predpisu alebo stanovám, nie určením znenia predpisu alebo stanov. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa neplatnosť uznesenia členskej schôdze vyslovil, t. j. zvolaním náhradnej členskej schôdze kontrolnou komisiou družstva v rozpore so zákonom. Všeobecne právo kontrolnej komisie zvolávať členskú schôdzu nevyplýva zo zákona, v danom prípade je výsledkom internej úpravy zvolávania členskej schôdze vykonanej nad rámec zákona stanovami družstva v súlade s ustanovením § 226 ods. 1 písm. e/ ObZ. Táto úprava sa ale netýka náhradnej členskej schôdze, zvolanie ktorej upravuje zákon samostatne v ustanovení § 239 ods. 8 ObZ, pričom právo na jej zvolanie zveruje predstavenstvu, nie orgánu, ktorý zvoláva členskú schôdzu. Súd prvého stupňa toto správne vyhodnotil a podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd jeho rozsudok s poukazom na vecnú a právnu správnosť v celom rozsahu potvrdil. V závere svojho rozhodnutia uviedol, že nevyhovel žiadosti odvolateľa na pripustenie dovolania proti svojmu rozhodnutiu v súvislosti s otázkou spôsobu oznámenia námietok predstavenstva družstva, resp. s poukazom na možnosť efektívne vykonávať kontrolnú funkciu kontrolnou komisiou zvolaním členskej schôdze pri porušení zákonnej povinnosti predstavenstva na jej zvolanie podľa § 209 ods. 3 ObZ, nakoľko ako otázka spôsobu oznamovania námietok člena družstva predstavenstvo, tak ani právo kontrolnej komisie (v prípade jeho určenia stanovami) nie sú v právnej teórii ani súdnej praxi sporné. Tu výslovne poukázal v súvislosti s doručovaním námietok na uznesenie NS SR sp. zn. 1 Obdo V 75/2007 s tým, že rozhodnutie v prejednávanej veci nie je možné považovať za rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný 2/ z dôvodov podľa ust. § 237 písm. f/ v spojení s ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p. a v dovolaní uviedol, že postupom odvolacieho súdu došlo k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom, keďže sa súdy oboch stupňov nevysporiadali s opakovanou námietkou žalovaného 2/, že mu bolo žalobcom (a ostatnými osobami) ako vtedajšiemu predsedovi predstavenstva bránené vo výkone funkcie predsedu predstavenstva v sídle družstva, keď mu bol odopretý prístup do sídla družstva. Považuje za nesprávne konštatovanie súdu, že právne predpisy členovi družstva neukladajú povinnosť skúmať, na akej adrese sa predstavenstvo (jeho členovia) v čase doručovania zdržiava a doručovať mu písomnosti a doručovať mu písomnosti na akúkoľvek inú adresu ako je adresa sídla družstva. Podľa dovolateľa si súdy zamieňajú pojem družstva a predstavenstva ako osobitných adresátov tých ktorých podaní a s týmto sa nevysporiadali a akceptovali prevzatie námietok pracovníčkou družstva, ktorá bola splnomocnená na preberanie zásielok adresovaných družstvu, a teda nie predstavenstvu. Týmto namietal upretie práva účastníka konania konať pred súdom. Dovolateľ opakovane zdôraznil podľa neho ustálenú judikatúru poukazom na rozsudku NS SR sp. zn. 5 Obo 339/2005 zo dňa 01. 09. 2007, z ktorého výslovne vyplýva, že za riadne doručenie sa považuje len doručenie do sídla právnickej osoby. S poukazom na toto rozhodnutie považuje dovolateľ oznámenie námietok v stanovenej lehote za neefektívne a závery odvolacieho súdu k tejto skutočnosti za neodôvodnené. Namietal aj nesprávne právne posúdenie v súvislosti so zvolaním náhradnej členskej schôdze kontrolnou komisiou. Odvolací súd sa s týmito námietkami dostatočne nevysporiadal, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť súdnych rozhodnutí pre nedostatok dôvodov a zásah do ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu. Postupom odvolacieho súdu došlo v konaní k vadám podľa ust. § 237 O. s. p. tým, že súd nevykonal dôkaz videonahrávky na CD, neuviedol dôvody na taký postup a nevysporiadal sa s námietkami proti rozhodnutiu a postupu súdu prvého stupňa, čím bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom, pričom uvedené predstavuje aj iné vady, ktoré spôsobili nesprávnosť rozhodnutia aj pre nesprávne právne posúdenie veci a nesprávny postup súdu. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zrušil v celom rozsahu a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

K dovolaniu sa vyjadril žalobca a žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť, keďže žiadna podmienka uvedená v ust. § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., nie je v danom prípade splnená. Dovolateľ dôvod explicitne vyjadrený v ust. § 237 O. s. p. konkrétne neuviedol, nešpecifikoval, čo chápe pod odopretím možnosti účastníka konať pred súdom v tejto konkrétnej veci. Žalobca poukázal na to, že v odôvodnení rozhodnutia musí súd riešiť iba otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu a odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými námietkami odvolateľa s výnimkou, že sa nestotožnil s jeho právnou argumentáciou. Z hľadiska obsahu celého dovolania tak dovolateľ opiera svoje dovolanie v podstate o dovolací dôvod uvedený v ust. § 241 ods. 2, písm. c/ O. s. p., t. j. že

rozhodnutie spočíva na nesprávnom posúdení veci, avšak takýto dovolací dôvod je prípustný len za podmienok, uvedených v ust. § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. a tieto podmienky prípustnosti dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanim možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V predmetnej veci rozhodol súd prvého stupňa tak, že návrhu na vyslovenie neplatnosti uznesenia náhradnej mimoriadnej členskej schôdze družstva vyhovel, pričom vec posúdil podľa ust. § 242 Obchodného zákonníka. Návrh zamietol voči žalovaným v 3., 4. a 6. rade, v tejto časti zostalo rozhodnutie bez odvolania právoplatné. Odvolací súd na základe odvolania žalovaného 2 voči vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne aj právne správny potvrdil.

Dovolací súd najskôr skúmal, či sú splnené zákonné podmienky stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti napadnutému rozsudku. Z ust. § 238 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok. Rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci je rozhodnutím potvrdzujúcim.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 písm. a/ O. s. p. dovolanie možno podať proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vtedy, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu. Pretože odvolací súd prípustnosť dovolania svojim výrokom nezaložil, je nepochybné, že o tento prípad v prejednávanej veci nejde.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Tvrdil existenciu vady podľa § 237 O. s. p. písm. f/ O. s. p., a to odňatie možnosti konať pred súdom. Takéto odňatie možnosti videl v tom, že mu malo byť odňaté právo konať pred súdom tým, že nebolo súdom vykonané dokazovanie podľa jeho návrhov, rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené, je právne nesprávne a v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či žalobcovi bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci

sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O. s. p.). Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O. s. p.).

Právo účastníka vyjadriť sa k vykonanému dôkazu sa v konaní realizuje tak, že predseda senátu spravidla bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní účastníkovi, aby sa k nemu vyjadril a aby uviedol všetko, čo pri hodnotení tohto dôkazu považuje za významné. Tomuto procesnému oprávneniu účastníka konania korešponduje povinnosť súdu vytvoriť účastníkovi procesnú možnosť vyjadriť sa k vykonanému dôkazu. Procesná možnosť dôkazy navrhovať a vyjadriť sa k vykonanému dôkazu bola účastníkom vytvorená a v konaní boli ich záujmy riadne zohľadnené.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Dovolací súd zdôrazňuje, že výsledok hodnotenia dôkazov prvostupňovým aj odvolacím súdom zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 132 O. s. p. Nezodpovedal by im vtedy, ak by súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli ani inak nevyšli najavo v konaní, ak by súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ak v hodnotení dôkazov by bol logický rozpor, alebo ak by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 122 až § 135 O. s. p. O takýto prípad v prejednávanej veci sa však nejedná.

Po preskúmaní veci z hľadiska, či konanie odvolacieho súdu je reálne postihnuté tvrdenou vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p., dovolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa aj odvolací súd postupovali procesne správne, vykonávané dokazovanie bolo dôsledkom návrhov účastníkov konania a pokiaľ súd nevykonával ďalšie dokazovanie, bolo to výlučne na jeho úvahe s ohľadom na závery, ktoré z už vykonaného dokazovania postačovali pre rozhodnutie vo veci samej.

Už z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Tu dovolací súd odkazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Zákonné ustanovenie § 219 O. s. p. v odseku 2 výslovne uvádza, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Napriek jeho využitiu aj vo veci preskúmvanej odvolací súd vo svojom rozhodnutí argumentačne logicky a prehľadne sformuloval najdôležitejšie dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne a právne správne a reagoval aj na odvolacie námietky, jeho rozhodnutie je tak preskúmateľné a nemožno hovoriť o arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a to aj s ohľadom na veľmi detailné a vecne a právne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré dáva odpovede na všetky odvolacie (a dovolacie otázky, ktoré sú opakovaním odvolacích).

Tu najvyšší súd poznamenáva, že základný predpoklad dovolateľa, že sa mu odňala možnosť konať pred súdom pre rozhodnutie v rozpore s princípom právnej istoty a ustálenou judikatúrou, je založený na omyle dovolateľa. Podľa neho je judikatúrou ustálená povinnosť doručovať námietky predstavenstvu (t. j. podľa dovolateľa je možné predstavenstvu ako takému samostatne doručovať) a nemožno si zamieňať subjekt družstva a orgán predstavenstva. Takýto záver dovolateľa je právne neudržateľný a nesprávny. Poukaz na rozhodnutie NS SR a jeho označenie ako ustálenej judikatúry je omylom dovolateľa, pričom už z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, kde nepripustil dovolanie vo veci, je zjavný odkaz na relevantné rozhodnutie najvyššieho súdu, považované za ustálenú judikatúru. Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. *1 Obdo V 75/2007 z 20. augusta 2009* práve dovolateľom citované rozhodnutie sp. zn. *5 Obo 339/2005 zo dňa 01. 09. 2007 zrušilo z dôvodu nesprávnych právnych záverov v nich vyslovených.*

Rozhodnutie súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu sú založené na precíznom zistení skutkového stavu s oporou v judikatúre najvyššieho súdu. Tu už len pre zdôraznenie správnosti záverov všeobecných súdov najvyšší súd poukazuje na uvedené rozhodnutie sp. zn. *1 Obdo V 75/2007*, z ktorého vyplýva, že ustanovenie § 242 ObZ bližšie nekonkretizuje, akým spôsobom a na akú adresu uvedené námietky majú byť oznámené a doručované na adresu družstva je zadost'učinené zneniu ustanovenia § 242 ObZ. Pokiaľ by mal výklad smerovať k tomu, že v lehote jedného mesiaca sa námietky musia dostať do rúk predstavenstva družstva, toto by odporovalo zmyslu a účelu tohto ustanovenia, a to najmä preto, že družstvo by mohlo splnenie tejto podmienky jednoducho zmaniť tým, že by sa vyhýbalo preberaniu takejto pošty. Pre posúdenie účinnosti doručovania je rozhodujúce, aby člen družstva v lehote urobil oznámenie navonok, teda smerom k družstvu, keďže samotné ustanovenie nevyžaduje, aby v tejto lehote predstavenstvo družstva aj skutočne obdržalo námietky. Predstavenstvo družstva je kolektívny štatutárny orgán, ktorý nezasadá nepretržite, ale schádza sa podľa potreby (§ 243 ods. 4 ObZ) a ak by napríklad v lehote jedného mesiaca nezasadalo, člen družstva by nemohol splniť podmienku, stanovenú ust. § 242 ObZ. Družstvo je subjektom práva, spôsobilým k právnym úkonom, ktorými je aj preberanie zásielok, pričom predstavenstvo je len jeho orgán bez právnej subjektivity a zákonná dikcia o podaní námietok predstavenstvu tak v žiadnom prípade nemôže smerovať k záveru, že predstavenstvo pre tento účel nadobúda akúsi osobitnú subjektivitu. Správny môže byť výlučne záver, že námietky je potrebné smerovať družstvu, ktorého imanentnou súčasťou, orgánom, je samotné predstavenstvo.

V súvislosti s tvrdným nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že pokiaľ dovolateľ namieta, že súdy rozhodli bez úplných skutkových podkladov, prípadne že zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotili alebo že dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a tieto po právnej stránke nesprávne posúdili, ide o námietky, ktoré ani v prípade, že by boli opodstatnené (dovolací súd sa ich dôvodnosťou nezaoberal) by nenasvedčovali o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 O. s. p. zakladajúcej prípustnosť ich dovolania podľa tohto ustanovenia.

Osobitne k námietke dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia (viď R 54/2012)).

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nebol žalovaný 2 procesne úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.), ktorý podal návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania a požadovanú náhradu vyčíslil (§ 151 ods. 4 O. s. p.). Dovolací súd mu podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. priznal náhradu trov dovolacieho konania.

22.

ROZHODNUTIE

I. Jednou z podmienok pre uloženie povinnosti platiť preddavok na trovy konania je, že u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Ak súd zastaví konanie podľa § 141a ods. 1 O. s. p. pre nezaplatenie preddavku na trovy konania, hoci táto podmienka nebola splnená, odníme navrhovateľovi právo konať pred súdom. Súd sa musí ešte pred vydaním rozhodnutia o uložení povinnosti platiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p. dôsledne zaoberať otázkou, či u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, a to aj keď účastník o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov sám nepožiadaval.

II. V prípade, že je navrhovateľ oslobodený od platenia súdnych poplatkov počas plynutia lehoty na zaplatenie preddavku na trovy konania, a ak má toto oslobodenie aj spätnú účinnosť, nie je možné od neho vyžadovať splnenie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania a ani konanie zastaviť pre nezaplatenie preddavku na trovy konania.

III. Uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania navrhovateľovi má povahu uznesenia, avšak na strane odporcu má povahu súdnej výzvy. Povinnosť platiť preddavok na trovy konania podľa ust. § 141a O. s. p. má odporca (až na výnimku uvedenú v § 141a ods. 1 veta tretia O. s. p.) len v prípade, ak túto povinnosť má aj navrhovateľ. Priečilo by sa zásadám spravodlivého súdneho procesu, ak by v prípade, že nie je možné zastaviť konanie pre nezaplatenie preddavku na trovy konania navrhovateľom, nakoľko nedošlo k naplneniu všetkých predpokladov § 141a ods. 1 O. s. p. pre vznik povinnosti platiť preddavok na trovy konania, nebol odporcovi vrátený ním uhradený preddavok na trovy konania. V takom prípade bezdôvodne uhradený preddavok na trovy konania súd odporcovi bezodkladne vráti, pričom nepostupuje podľa § 141a ods. 3 O. s. p., ktoré možno aplikovať, len ak povinnosť platiť preddavok vznikla, teda, keď boli splnené podmienky pre uloženie tejto povinnosti súdom podľa § 141a ods. 1 O. s. p.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obdo/52/2014 zo dňa 16. decembra 2014)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava I. uznesením zo 6. novembra 2013 č. k. 35Cb/37/2009-189 v prvom výroku zastavil konanie, v druhom výroku žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, v treťom výroku rozhodol, že o zložení preddavku na trovy konania súd rozhodne v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia, v štvrtom výroku, že súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 32 861,50 Eur prostredníctvom príslušného daňového úradu po právoplatnosti uznesenia a v piatom výroku napadnutého uznesenia súd prvého stupňa zamietol návrh žalovaného z 15. októbra 2013 na odňatie priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi.

V odôvodnení súd prvého stupňa uviedol, že v danej veci uznesením zo 7. februára 2012 uložil žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania do 30 dní od doručenia uznesenia vo výške 5 % zo žalovanej istiny a v súlade s § 141a ods. 1 O. s. p. súčasne vyzval žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania v rovnakej lehote a výške. Pri uložení povinnosti súd vychádzal z toho, že u žalobcu nie sú splnené podmienky na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 30 O. s. p., nakoľko žalobca zaplatil najvyšší súdny poplatok za návrh na začatie konania vo výške 33 193,50 Eur, pričom o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepožiadaval. Uvedené uznesenie bolo právnym zástupcom účastníkov doručené 14. februára 2012 a 7. marca 2012 žalovaným

zložil preddavok na trovy vo výške 85 308,50 Eur na účet súdu. Na základe žiadosti žalobcu z 12. marca 2012 mu súd uznesením z 26. marca 2012 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu. Nadväzujúc na toto uznesenie o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov súd uznesením zo 16. mája 2012 zrušil uznesenie zo 7. februára 2012 o uloženej povinnosti zložiť preddavok a súčasne vrátil zložený preddavok žalovanému. Odvolací súd uznesením z 21. januára 2013 (č. 1. 134) zrušil uznesenie zo 16. mája 2012, ktorým súd prvého stupňa zrušil svoje predošlé uznesenie o povinnosti zložiť preddavok, pričom vo svojom rozhodnutí poukázal na viazanosť súdu prvého stupňa svojím rozhodnutím v zmysle § 156 ods. 4 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. s tým, že autoremedúra podľa § 210a O. s. p. na danú situáciu nie je aplikovateľná. V dôsledku tohto rozhodnutia odvolacieho súdu uznesenie súdu prvého stupňa zo 7. februára 2012 o uloženej povinnosti zložiť preddavok nadobudlo právoplatnosť dňa 14. februára 2013 a vykonateľnosť dňa 16. marca 2013. Za keďže žalovaný preddavok na trovy vo výške 85 308,50 Eur na účet súdu uhradil a žalobca preddavok na trovy konania nezložil, súd prvého stupňa konanie v zmysle § 14la ods. 1 O. s. p. zastavil.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené, pričom podľa súdu zastavenie konania žiaden z účastníkov procesné nezavinil. Žalobca sa v čase podania žaloby voči žalovanému (16. 03. 2009) nemohol domnievať a žiadnym spôsobom predpokladať, že na základe ustanovenia účinného od 01. 01. 2012 mu bude uložená ďalšia peňažná povinnosť, ktorej splnenie podmieňuje vedenie súdneho konania.

Ďalej súd prvého stupňa poukázal na ust. § 14la ods. 3 O. s. p. súd rozhodne o odporcom zloženom preddavku na trovy konania v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia. Súd podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zároveň rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi vo výške 32 861,50 Eur za žalobu prostredníctvom príslušného daňového úradu po právoplatnosti uznesenia.

Návrh žalovaného na odňatie žalobcovi priznaného oslobodenia súd prvého stupňa zamietol, pretože žalovaný nepreukázal a ani netvrdil, že by došlo k zmene pomerov žalobcu (§ 138 ods. 5 O. s. p.). Ak boli pomery účastníka riadne zistené a nedošlo k ich zmene, nie je možné raz priznané oslobodenie odňať preto, že súd zmení hodnotenie týchto pomerov, ako to navrhoval žalovaný.

Na odvolanie žalobcu podanému proti prvému, druhému, tretiemu a štvrtému výroku uznesenia súdu prvého stupňa, ako aj na odvolanie žalovaného proti druhému a piatemu výroku uznesenia súdu prvého stupňa, vec prejednal Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia rozhodol uznesením z 30. mája 2014, č. k. 1Cob/23/2014-244 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v prvom, druhom a treťom výroku zrušil a vo zvyšných častiach výroku uznesenie potvrdil.

Rozhodol tak s odôvodnením, že zo súdneho spisu nevyplýva, že by súd prvého stupňa pri rozhodnutí o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy konania skúmal zákonnú podmienku vydania rozhodnutia podľa ust. § 14la ods. 1 O. s. p., a to, či u žalobcu nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa ust. § 138 O. s. p. Bez tohto zistenia a bez jednoznačného záveru súdu o splnení uvedenej podmienky na uloženie povinnosti podľa ust. § 14la ods. 1 O. s. p. nebolo možné povinnosť zložiť preddavok na trovy konania žalobcovi uložiť (uznesenie zo dňa 07. 02. 2012 č. k. 35Cb/37/2009-48). Súd následne uznesením z 26. marca 2012 priznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, v dôsledku čoho nastala procesná situácia, keď účastníkom konania bola právoplatným uznesením zo 7. februára 2012 uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, hoci z neskoršieho uznesenia súdu z 26. marca 2012 o oslobodení žalobcu od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. v celom rozsahu, [ktoré sa vzťahuje na celé konanie má i spätnú účinnosť (§ 138 ods. 1 veta druhá O. s. p.)], je zrejmé, že uvedená podmienka uloženia povinnosti podľa ust. § 14la ods. 1 O. s. p. nie je daná. Táto spočíva práve v neexistencii podmienok na úplné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. u žalobcu, ktorý však bol súdom v tomto konaní následne oslobodený spod poplatkovej povinnosti v celom rozsahu. Za daného stavu odvolací súd mal za to, že nie je možné v danom prípade rozhodnúť podľa ust. § 141a ods. 1 veta štvrtá O. s. p. a konanie zastaviť, čo by inak bolo zákonným následkom splnenia v tomto ustanovení uvedených podmienok. Súd prvého stupňa nesprávne rozhodol, ak napriek uvedeným skutočnostiam konanie zastavil. V danom prípade je podstatná skutočnosť, že prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal skúmaním základnej podmienky pre vydanie uznesenia podľa § 14la ods. 1 veta prvá O. s. p. a touto skutočnosťou sa začal zaoberať až na základe návrhu žalobcu na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. V čase vydania rozhodnutia o zastavení konania pre nezloženie preddavku na trovy konania podľa § 14la ods. 1 veta štvrtá O. s. p. nebola splnená procesná situácia pre zastavenie konania, lebo týmto postupom by došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných

slobôd. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v prvom výroku o zastavení konania a v druhom výroku o náhrade trov konania, ktorý je od rozhodnutia o prvom výroku závislý, zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. bez vrátenia veci na ďalšie konanie, keďže v danom prípade už nie je o čom rozhodovať, nakoľko neboli splnené podmienky na zastavenie súdneho konania v zmysle § 141a ods. 1 veta štvrtá O. s. p.

V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 112/2012 zo 16. júna 2012, z ktorého vyplýva, že výlučne formálno-právna aplikácia ustanovenia § 141a ods. 1 O. s. p. bez toho, aby súd preskúmal a následne odôvodnil naplnenie všetkých jeho atribútov, resp. predpokladov jeho uplatnenia, vedie k porušeniu práva účastníka na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj jeho právo na spravodlivý súdny proces. Zo štruktúrálnej formulácie a obsahovej gradácie ustanovenia § 141a ods. 1 O. s. p. vyplýva podmienenosť jeho použitia iba v príčinnej súvislosti s preskúmaním dvoch základných predpokladov, ktoré musia byť kumulatívne naplnené, a to jednak preskúmaním predpokladu na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 O. s. p. a tiež preskúmaním výšky žalovaného nároku vzhľadom na sumu životného minima. Podľa ústavného súdu až faktickým (nie iba formálnym) preskúmaním uvedených predpokladov na strane dotknutého účastníka konania môže rezultovať záver o splnení predpokladov na uloženie povinnosti tomuto účastníkovi konania, spočívajúcej v nutnosti zložiť preddavok na trovy konania, avšak pri rešpektovaní princípu proporcionality, ktorý vyžaduje, aby zásahy do majetkových práv účastníka konania boli minimalizované na najnižšiu možnú rozumnú mieru, ktorou by vždy mala byť odhadnutá výška budúceho priznaného nároku v rámci náhrady trov konania.

V súvislosti s existenciou právoplatného uznesenia zo 7. februára 2012, ktorým prvostupňový súd uložil žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v súlade s § 141a ods. 1 O. s. p., odvolací súd poukázal na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 132/2012, II. ÚS 133/2012), podľa ktorého uznesením prvostupňového súdu o zložení preddavku k zásahu do základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu dôjsť nemohlo. Samotné vydanie takéhoto uznesenia, ale ani nadobudnutie právoplatnosti tohto uznesenia totiž nemá bez ďalšieho za následok stratu prístupu k súdu. K takýmto dôsledkom dôjde až uznesením o zastavení konania, voči ktorému je na rozdiel od uznesenia o povinnosti zložiť preddavok v zmysle § 141a ods. 1 poslednej vety O. s. p. prípustné odvolanie a prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok. Preto až v konaní o odvolaní voči uzneseniu o zastavení konania sa mohol odvolací súd vysporiadať a posudzovať námietku žalobcu týkajúcu sa porušenia jeho práva na spravodlivý súdny proces. S touto námietkou sa odvolací súd vysporiadal v súlade s uvedeným právnym názorom ústavného súdu.

Odvolací súd ďalej napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 1 písm. i/ O. s. p. zrušil v jeho treťom výroku o tom, že o zložení preddavku na trovy konania súd rozhodne v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia, a to z dôvodu nadbytočného rozhodnutia o tejto povinnosti vyplývajúcej súdu priamo z ust. § 141a ods. 3 O. s. p., ako aj v štvrtom výroku o vrátení súdneho poplatku žalobcovi, ktoré rozhodnutie považoval odvolací súd vzhľadom na súvis medzi týmto výrokom rozhodnutia a zrušeným prvým výrokom napadnutého uznesenia o zastavení konania za predčasný.

Záverom odôvodnenia odvolací súd uviedol, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v jeho piatom výroku o zamietnutí návrhu žalovaného z 15. októbra 2013 na odňatie priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi, ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p., pretože sa stotožnil s dôvodmi zamietnutia tohto návrhu žalovaného uvedenými súdom prvého stupňa. Podľa odvolacieho súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplýval záver v zmysle ust. § 138 ods. 5 O. s. p., t. j., že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú alebo neodôvodňovali, pričom priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nie je možné účastníkovi odňať len z dôvodu prípadného iného právneho posúdenia predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov, keď súd pomery účastníka predtým riadne zistil a o ich zmene súd nemal vedomosť.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonnej lehote dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa výroku I. prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že súd potvrdzuje výrok I. prvostupňového súdu o zastavení konania o náhradu škody alebo výrok napadnutého uznesenia v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie; v časti týkajúcej sa výroku II. prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 100 510,93 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia alebo výrok napadnutého uznesenia v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie; v časti týkajúcej sa výroku III. prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že súd potvrdzuje výrok III. prvostupňového súdu alebo výrok napadnutého uznesenia v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a v časti týkajúcej sa

výroku V. prvostupňového rozhodnutia zmenil tak, že súd v zmysle ust. § 138 ods. 5 O. s. p. odníma žalobcovi priznanie oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu so spätnou účinnosťou, alebo výrok napadnutého uznesenia v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V dovolaní poukázal na skutočnosť, že odvolací súd napadnutým uznesením znemožnil žalovanému realizovať jeho procesné práva vyplývajúce z ust. § 14la ods. 1 O. s. p. priznané právoplatným a vykonateľným uznesením o preddavku, ktorým sú v zmysle § 170 ods. 1 O. s. p. viazaní tak účastníci ako aj súd, keď napriek naplneniu zákonných predpokladov uvedených v ust. § 14la ods. 1 O. s. p. nedošlo k zákonom predvídanému zastaveniu konania o náhradu škody.

Ďalej namietol, že odvolací súd nebol oprávnený preskúmať zákonnosť časovo predchádzajúceho právoplatného a vykonateľného uznesenia o preddavku. Ak pre zastavenie konania v čase rozhodovania súdu existoval zákonný dôvod, ktorým bola skutočnosť, že účastník konania nezložil preddavok na trovy konania na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia o preddavku, potom neexistuje procesná situácia na základe, ktorej by odvolací súd považoval odvolanie za opodstatnené. Argumentácia odvolacieho súdu založená na tvrdení, že prvostupňový súd neskúmal predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov na strane žalobcu podľa žalovaného odporuje judikatúre ÚSSR.

Vydaním napadnutého uznesenia vytvoril odvolací súd takú procesnú situáciu, že žalovaný napriek existencii právoplatného a vykonateľného uznesenia o preddavku bude nútený viesť konanie o náhradu škody voči subjektu, ktorý sa prezentuje ako nemajetný s vedomím, že aj v prípade úspechu sa náhrady svojich trov právneho zastúpenia nedomôže, nakoľko žalobca deklaruje, že je nemajetný. Na druhej strane odvolací súd žalobcovi bez zákonného podkladu zabezpečil ochranu pred zastavením konania a istotu krytia jeho trov právneho zastúpenia prostredníctvom preddavku zloženého iba žalovaným, čím vytvoril medzi účastníkmi výraznú procesnú nerovnováhu v dôsledku, ktorej predmetné konanie zjavne nespĺňa ústavné požiadavky kladené na spravodlivý súdny proces.

Podľa žalovaného oba inštančne podriadené súdy interpretovali ust. § 138 ods. 5 O. s. p. nesprávne, keď konštatovali absolútnu nemennosť raz priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov napriek jeho zjavnej nedôvodnosti. Prvostupňový súd navyše skúmaním pomerov účastníka dospel k nesprávnym skutkovým, resp. právnym záverom (nesprávne interpretoval ust. § 138 ods. 1 O. s. p.), čo vyústilo v nedôvodné oslobodenie účastníka od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Posúdenie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov na strane žalobcu podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. je pritom mimoriadne významné, nakoľko uvedené rozhodnutie je svojimi účinkami spôsobilé zasiahnuť do procesných práv účastníka vyplývajúcich z ust. § 14la ods. 1 O. s. p.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z uznesení dovolacieho súdu uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., a preto dovolanie prípustné nie je.

K žalovaným tvrdenej prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. žalobca uviedol, že obsah dovolania nasvedčuje tomu, že dovolateľ namieta vecnú nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd znemožnil realizáciu jediného procesného práva dovolateľa na ochranu jeho ekonomických záujmov v zmysle ust. § 14la O. s. p. Dovolateľ argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. nezakladá na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru pojednania veci, znemožnili mu urobiť niektorý procesný úkon a podobne. Podstatou jeho dovolacích námietok je právny záver, ku ktorému dospel odvolací súd vo svojom rozhodnutí, keď posudzoval dôvodnosť a predpoklady zastavenia konania v dôsledku nezloženia preddavku na trovy konania. Súdy nižšieho stupňa nijakým spôsobom nezasiahli do práva dovolateľa navrhnúť súdu, aby uložil žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Toto právo žalovaný aj realizoval a súd prvého stupňa jeho návrhu vyhovel. Skutočnosť, že prvostupňový súd v dôsledku nezloženia preddavku na trovy konania konanie zastavil a odvolací súd toto rozhodnutie zrušil, znemožnila realizáciu procesného oprávnenia dovolateľa podať návrh na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania za účelom krytia jeho trov právneho zastúpenia.

Podľa žalobcu § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci a teda zrušenie rozhodnutia o zastavení konania je realizáciou rozhodovacej činnosti súdu a nezakladá dôvod prípustnosti

dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ním súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť, ani procesné práva účastníka.

Dovolaateľ mal plné právo realizovať a aj realizoval svoje procesné právo na ochranu jeho ekonomických záujmov prostredníctvom návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, a tým bolo konanie v súlade so spravodlivým súdnym procesom a nebol porušený princíp rovnosti zbraní ani iné zásady občianskeho súdneho konania. Právny názor súdov na posudzovanie otázky priznania oslobodenia od súdnych poplatkov, zloženia preddavku na trovy konania, splnenie podmienok pre zastavenie konania nezakladá vadu konania v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p., a preto podľa žalobcu je dovolanie neprípustné.

Záverom vyjadrenia uviedol, že konanie žalovaného považuje za účelové s cieľom oddialiť rozhodovanie vo veci samej. Poukázal na skutočnosť, že žalobu podal v roku 2009 a odvtedy nebola vec súdom prejednaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti v zmysle § 241 ods. 1 O. s. p., skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania skúmal, či je dovolanie prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. vyplýva, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských na zaujatie stanoviska, dovolanie je tiež prípustné, ak odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia ako aj proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenia za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených rozhodnutí. V prejednávanej veci odvolací súd čiastočne zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, a to v prvom až štvrtom výroku uznesenia a v zostávajúcej časti uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Je teda nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodit' z ustanovení § 239 O. s. p.

Ak nemožno prípustnosť dovolania vyvodit' z ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., lebo dovolaním je napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania by bola možná len z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., ak by bolo odvolacie konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O. s. p. ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p., či to účastník namieta alebo nie, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p.

Ustanovenie § 237 O. s. p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia.

Dovolaateľ namieta vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p. (účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom).

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom odvolacieho súdu alebo či sa tak stalo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací súd neurobil v tomto smere nápravu.

K vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako opodstatneného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolaateľ uviedol, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že mu znemožnil realizovať jeho procesné práva vyplývajúce z ust. § 141a ods. 1 O. s. p. priznané právoplatným a vykonateľným uznesením o preddavku, ktorým sú v zmysle § 170 ods. 1 O. s. p. viazaní tak účastníci, ako aj súd, keď napriek

naplneniu zákonných predpokladov uvedených v ust. § 141a ods. 1 O. s. p. nedošlo k zákonom predvídanému zastaveniu konania o náhradu škody, ako aj, že nebol oprávnený preskúmať zákonnosť časovo predchádzajúceho právoplatného a vykonateľného uznesenia o preddavku, že rozhodnutie odvolacieho súdu odporuje judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon, že súd nesprávne interpretoval § 138 ods. 5 O. s. p., pričom zabezpečil žalobcovi ochranu pred zastavením konania a istotu krytia jeho trov právneho zastúpenia prostredníctvom preddavku zloženého iba žalovaným, čím vytvoril medzi účastníkmi výraznú procesnú nerovnováhu.

Nepochopením významu vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a tým aj dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. je dovolateľom spochybňovaný právny názor odvolacieho súdu k otázke splnenia/nesplnenia predpokladov pre zastavenie konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p., ako aj pre odňatie priznaného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 5 O. s. p., ktorým názorom mal byť žalovaný vylúčený z realizácie jeho procesných práv. Dovolací súd z obsahu celého spisu nezistil skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé na vyvodenie záveru o vylúčení žalovaného z realizácie jeho procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. Žalovaný mohol podať a podal návrh na uloženie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania, o tomto návrhu bolo súdmi rozhodnuté a odvolací súd v odvolacom konaní skúmal, či sú naplnené predpoklady pre zastavenie konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p., ako aj pre odňatie priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 5 O. s. p. Súd neodníme účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že sa nestotožní s právnou argumentáciou niektorého z účastníkov konania (v danom prípade žalovaného) k posúdeniu rozhodujúcich skutočností. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo riadne, vyčerpávajúce a zrozumiteľne odôvodnené. V predmetnej veci nenastala situácia, že by bol žalovaný pre nesprávny právny názor odvolacieho súdu k rozhodujúcim skutočnostiam dôležitým pre posúdenie veci vylúčený z realizácie svojich procesných práv a preto možno konštatovať, že k odňatiu práva žalovaného konať pred súdom nedošlo.

Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktorú správne poukázal aj odvolací súd v napadnutom uznesení k odňatiu možnosti konať pred súdom by naopak došlo za situácie keby bolo konanie podľa § 141a ods. 1 O. s. p. zastavené, hoci by neboli splnené predpoklady pre zastavenie konania, t. j. keby napr. neexistovala povinnosť na strane žalobcu platiť preddavok na trovy konania a aj napriek tomu by došlo k zastaveniu konania pre nezaplatenie tohto preddavku. Základným predpokladom pre uloženie povinnosti platiť preddavok na trovy konania je, že u povinného účastníka nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. V danom prípade však žalobca bol právoplatne oslobodený od platenia súdnych poplatkov, ktoré oslobodenie má aj spätnú účinnosť, a preto od neho nie je možné vyžadovať splnenie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania. Treba tu zdôrazniť aj skutočnosť, že súd prvého stupňa sa pri vydávaní rozhodnutia o uložení povinnosti platiť preddavok na trovy konania (č. 1. 48) dôsledne nezaoberal otázkou, či u žalobcu nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Túto otázku súd prvého stupňa riešil až pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v samostatnom uznesení (č. 1. 103), ktoré bolo súdom vydané až po vydaní uznesenia o zaplatení preddavku na trovy konania, avšak v čase plynutia lehoty na zaplatenie preddavku na trovy konania. Aj keď účastník konania pred rozhodnutím súdu o uložení povinnosti platiť preddavok na trovy konania nepodal žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nezbavuje to súd povinnosti skúmať pre účely rozhodnutia o návrhu na zloženie preddavku na trovy konania skúmať, či u žalobcu nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pretože povinnosť zložiť preddavok na trovy nemožno uložiť účastníkovi, ktorý spĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Keďže uznesenie o uložení povinnosti platiť preddavok na trovy konania nie je možné napadnúť odvolaním, môže sa súd otázkou dôvodnosti uloženia povinnosti platiť preddavok, resp. v dôsledku jej nesplnenia otázkou dôvodnosti zastavenia konania podľa § 141a ods. 1 O. s. p. zaoberať až pri posudzovaní dôvodnosti zastavenia konania (ktorá situácia nastala aj v tomto prípade).

V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že účelom § 141a O. s. p., ktoré ustanovenie bolo do O. s. p. vložené s účinnosťou od 1. januára 2012 (zákon č. 388/2011 Z. z.), bolo zabrániť, eliminovať podávanie tzv. šikanózných žalôb. V predmetnej veci súd prvého stupňa uložil povinnosť platiť preddavok na trovy konania v čase, keď súdne konanie trvalo takmer 3 roky, pričom vo veci neprebehlo žiadne pojednávanie o veci samej.

Taktiež je treba poukázať na skutočnosť, že súd zastaví konanie podľa § 141a ods. 1 O. s. p. v lehote 15 dní odo dňa uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania, avšak v danom prípade súd o zastavení konania rozhodol až po uplynutí 1,5 roka od uplynutia lehoty na splnenie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v danom prípade sa aj v tomto smere postup súdu minul účelu, ktorý zákon v § 141a O. s. p. sledoval.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd konštatoval, že uznesenie odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolací súd nezistil ani to, žeby rozhodnutie odvolacieho súd bolo postihnuté inou vadou taxatívne vymenovanou v § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Záverom dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania žalobcovi má povahu uznesenia, avšak na strane žalovaného má povahu súdnej výzvy (teda pri žalovanom sa nevyžaduje uložiť povinnosť platiť preddavok na trovy konania rozhodnutím). Z ust. § 141a O. s. p. vyplýva, že povinnosť platiť preddavok na trovy konania má žalovaný len v prípade, ak túto povinnosť má aj žalobca, pretože táto povinnosť musí byť ukladaná obom účastníkom (až na výnimku uvedenú v § 141a ods. 1 veta tretia O. s. p.). Zákon výslovne nerieši situáciu, keď bola síce povinnosť platiť preddavok na trovy konania uložená obom účastníkom konania, avšak pre uloženie tejto povinnosti neboli splnené predpoklady uvedené v § 141a ods. 1 O. s. p. Priečilo by sa zásadám spravodlivého súdneho procesu, ak by v prípade, že nie je možné zastaviť konanie pre nezaplatenie preddavku na trovy konania žalobcom, nakoľko nedošlo k naplneniu všetkých predpokladov § 141a ods. 1 O. s. p. pre vznik povinnosti platiť preddavok na trovy konania, nebol žalovanému vrátený ním uhradený preddavok na trovy konania. V takom prípade možno konštatovať, že výzva na zaplatenie preddavku na trovy konania adresovaná žalovanému je bezdôvodná (povinnosť platiť preddavok na trovy konania žalovanému uložená byť nemala, keďže ju v danom prípade nebolo možné uložiť ani žalobcovi a nešlo o prípad uvedený v § 141a ods. 1 veta tretia O. s. p.). Potom platí, že povinnosť zaplatiť preddavok žalovanému nevznikla, keďže nevznikla táto povinnosť ani na strane žalobcu, ktorý splňal predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Bezdôvodne uhradený preddavok na trovy konania je potrebné žalovanému vrátiť, pričom v danom prípade sa nepostupuje podľa § 141a ods. 3 O. s. p., nakoľko toto ustanovenie sa aplikuje len na prípady, keď povinnosť platiť preddavok vznikla, teda, keď boli splnené podmienky pre uloženie tejto povinnosti súdom podľa § 141a ods. 1 O. s. p. (§ 141a ods. 1 O. s. p. upravuje základné predpoklady pre ďalší postup súdu vo veci preddavkov na trovy konania upravené v nasledujúcich odsekoch § 141a O. s. p.).

23.

ROZHODNUTIE

Zmena osoby vo funkcii správcu konkurznej podstaty počas trvania konkurzu, neznamená zmenu vecnej legitímácie účastníka a nemôže byť dôvodom prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. vedeného na návrh správcu konkurznej podstaty o určenie neúčinnosti právnych úkonov. Účastníkom konania na strane žalobcu je v tomto prípade správca konkurznej podstaty úpadcu. Prebiehajúce súdne konanie vo veci odvolania správcu konkurznej podstaty z funkcie správcu konkurznej podstaty, ktoré je dôvodom návrhu na prerušenie konania, nemá význam pre rozhodnutie súdu vo veci určenia neúčinnosti právnych úkonov vedenej na návrh správcu konkurznej podstaty.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo/19/2015 z 30. júna 2015)

Z odôvodnenia:

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa uznesením č. k. 67Cbi/371/2000-335 z 15. 04. 2015 zamietol návrh žalovaného v 3. rade zo dňa 31. 03. 2015 na prerušenie konania.

V odôvodnení uviedol, že žalobou došlou súdu dňa 02. 10. 2000 si žalobca uplatnil právo na určenie, že darovacia zmluva uzavretá medzi darcom Ing. I. M. (žalovaným v 3. rade) a obdarovanými Ing. arch. I. M. (žalovaný v 1. rade) a Ing. G. M. (pôvodne žalovaná v 2. rade) dňa 01. 07. 1997, je voči konkurzným veriteľom úpadcu Ing. I. M. právne neúčinná.

Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že žalovaný v 3. rade navrhol, aby súd prerušil konanie do rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 38K/39/1995. V tomto konaní žalovaný v 3. rade podal návrh na odvolanie správkyne konkurznej podstaty z jej funkcie z dôvodu pochybnosti ohľadne riadneho plnenia povinností vyplývajúcich z funkcie z zákona č. 382/1990 Zb. (žalovaný v 3. rade mal zrejme na mysli zákon č. 328/1991 Zb.). Dodal, že prebiehajúce konanie môže mať vplyv na legitímáciu žalobcu v prejednávanej veci.

Prvostupňový súd zistil, že uznesením č. k. 38K/39/1995-1498 z 10. 11. 2014 konajúci súd zamietol návrh úpadcu Ing. I. M. na odvolanie správkyne konkurznej podstaty JUDr. D. J. D., z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu Ing. I. M., L. Žalovaný v 3. rade k návrhu na prerušenie konania nepredložil žiadny dôkaz o tvrdeniach uvedených v návrhu na prerušenie konania, neuviedol žiadne závažné skutočnosti, ktoré zistil v konkurznom konaní a tieto by mali vyvolávať pochybnosti ohľadne riadneho plnenia povinností správcu konkurznej podstaty vyplývajúcich zo zákona o konkurze a vyrovnaní. Na základe zisteného skutkového a právneho stavu dospel tak súd prvého stupňa k záveru, že neprebíha konanie v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.), v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v 3. rade (ďalej aj odvolateľ), ktorý v dôvodoch odvolania argumentoval tým, že na súde prebieha konanie o návrhu na odvolanie JUDr. D. J. D. z funkcie správcu konkurznej podstaty, pričom vec je v súčasnosti v odvolacom konaní. Odvolateľ poukázal na skutočnosť, že od roku 2005 do roku 2009 nebol vymenovaný správca konkurznej podstaty, keď predchádzajúci správca – občan Českej republiky stratil na území Slovenskej republiky licenciю ku koncu roku 2005. JUDr. D. J. D. bola do funkcie správkyne vymenovaná v roku 2009, avšak konanie o náhradu škody voči predchádzajúcemu správcovi iniciovala až v roku 2015. Odvolateľ je toho názoru, že jeho návrh na prerušenie konania bol podaný dôvodne, nakoľko v súčasnosti prebieha konanie o návrhu na zbavenie funkcie správkyne konkurznej podstaty (žalobkyňa v tomto konaní), a preto by mal konajúci súd konanie prerušiť, a to do ukončenia tohto konania, kde sa rozhoduje o legitímácii žalobcu. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie

prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie s tým, že prvostupňový súd je povinný konanie prerušiť až do právoplatného rozhodnutia o návrhu na odvolanie správkyne konkurznej podstaty z funkcie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p., po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 3. rade nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je návrh žalovaného v 3. rade na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. vo veci určenia neúčinnosti právneho úkonu darovania.

Podľa § 100 ods. 1 veta prvá len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Citované ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, ktoré znamená také prerušenie, ktoré nie je pre konanie nevyhnutné. Predmetné ustanovenie sa týka procesných situácií, v ktorých súd môže, ale nemusí konanie prerušiť. Prerušenie konania je na úvahe konajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť súdu, nie však jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky), slúžiaceho účelu racionálnej organizácie postupu pri vedení príslušného konania, má súd podriadiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní vyplývajúcej z ustanovenia § 6 O. s. p. a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí čo najrýchlejšie a najúčinnejšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo. Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. predpokladá takú predbežnú, resp. prejudiciálnu otázku, ktorej predchádzajúce vyriešenie je nutné, aby bolo možné rozhodnúť vo veci samej. Je však nutné zdôrazniť, že nejde o prípad, kedy by sa v inom konaní riešila otázka významná pre rozhodnutie súdu, ktorú by si súd nebol oprávnený vyriešiť sám, ale jedná sa o prípad, kedy otázku, ktorú síce konajúci súd je oprávnený riešiť ako otázku predbežnú, avšak z rôznych dôvodov (napr. z dôvodu spomínanej hospodárnosti konania) je vhodnejšie vyčkat' na rozhodnutie iného orgánu, najčastejšie súdu.

V prejednávanej veci žalovaný v 3. rade navrhol prerušiť konanie z dôvodu prebiehajúceho konania v konkurznej veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 38K/39/1995, v ktorom sa rieši odvolanie správkyne konkurznej podstaty z jej funkcie. Odvolateľ tvrdí, že rozhodnutie bude mať vplyv na posúdenie legitimácie žalobcu v tomto konaní.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že neprebieha konanie v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci. Prebiehajúce súdne konanie vo veci odvolania JUDr. D. J. D. z funkcie správcu konkurznej podstaty, ktoré je dôvodom návrhu žalovaného 3/ na prerušenie konania, nemá význam pre rozhodnutie súdu vo veci určenia neúčinnosti právnych úkonov. Účastníkom konania na strane žalobcu je v tomto prípade správca konkurznej podstaty úpadcu. Zmena osoby vo funkcii správcu konkurznej podstaty počas trvania konkurzu, neznamená zmenu vecnej legitimácie účastníka a nemôže byť dôvodom prerušenia predmetného konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Obo/59/2014 z 29. 04. 2015 potvrdil uznesenie prvostupňového súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na odvolanie JUDr. D. J. D. z funkcie správcu konkurznej podstaty.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade podmienky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. splnené nie sú, a preto uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

24.

ROZHODNUTIE

- I. Dôležitosť dôvodov, ktorými účastník odôvodňuje žiadosť o odročenie pojednávania, ako aj včasnosť ich uplatnenia (§ 101 ods. 2, § 119 ods. 1, 2 O. s. p.) posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu, a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie pojednávania. Aj keď účastník konania vo svojej žiadosti uvedie dôvod, inak spôsobilý viesť k záveru o odročení pojednávania, nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak je účastníkom konania uplatnený k procesnej obštrukcii s cieľom bezdôvodného predlžovania občianskeho súdneho konania.**
- II. Ak účastník konania nepreukáže existenciu objektívnych skutočností brániacich mu zvoliť si advokáta v primeranej lehote po riadnom doručení predvolania na pojednávanie, nie je možné akceptovať udelenie plnej moci advokátovi v krátkom čase pred termínom pojednávania, príp. v deň pojednávania ako dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a nedochádza tak k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 19/2014 z 29. júla 2015)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 24Cb/203/10-114 z 13. septembra 2011 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 19. 06. 2010 do zaplatenia a k rukám právnej zástupkyne žalobcu náhradu trov konania vo výške 2 386,43 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku úroku z omeškania žalobu zamietol.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 10 000 eur s príslušenstvom z dôvodu, že žalovaný mu nezaplatil faktúru č. 09100066 zo dňa 14. 05. 2010, vystavenú v sume 130 800,-- eur a splatnú dňa 13. 06. 2010, ktorou žalovanému vyúčtoval čiastkovú sumu za stavebné práce vykonané na 1. podzemnom podlaží na stavbe „Polyfunkčný objekt Šaľa“ na základe zmluvy o dielo zo dňa 10. 03. 2010 (ďalej aj „zmluva“), z ktorej si žalobca v konaní uplatnil istinu 10 000,-- eur. Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie a spor prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného a jeho právnej zástupkyne, konštatujúc splnenie podmienok podľa ust. § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“). Prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené dňa 10. 06. 2011, pričom predvolanie bolo žalovanému doručené už dňa 13. 05. 2011. Z tohto pojednávania sa žalovaný ospravedlnil až v deň pojednávania, a to polhodinu pred jeho začiatkom z dôvodu vyšetrenia predsedu predstavenstva M. S. magnetickou rezonanciou. Toto pojednávanie súd odročil, hoci žalovaný súdu nepredložil žiadne lekárske potvrdenie a ani neuviedol, z akého dôvodu sa pojednávania nemohol zúčastniť druhý člen predstavenstva alebo iný poverený zástupca. Ďalšie pojednávanie súd nariadil dňa 28. 06. 2011. Z tohto pojednávania sa žalovaný opäť ospravedlnil z dôvodu, že nie je ukončené jeho liečenie, o čom však znovu súdu nepredložil žiadne potvrdenie. V ospravedlnení zároveň namietal, že predvolanie si prevzal až dňa 27. 06. 2011 (deň pred pojednávaním). Iba z toho dôvodu súd pojednávanie odročil a termín pojednávania nariadil na 13. 09. 2011. Predvolanie na toto pojednávanie bolo žalovanému doručené už dňa 19. 07. 2011, avšak napriek tomu sa žalovaný opäť nedostavil na pojednávanie s odôvodnením, že ho bude v konaní zastupovať advokátska kancelária a tá potrebuje aspoň 5 dní na prípravu. Tento dôvod však súd v zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p. už neuznal za vážny dôvod na ďalšie odročenie pojednávania. Poukázal na to, že žalovanému bola žaloba spolu s platobným

rozkazom doručená už dňa 09. 11. 2010 a skutočnosť, že žalovaný vyhľadal advokátku až dňa 13. 09. 2011, t. j. po takmer roku, nepovažoval za dôvod na odročenie pojednávania, najmä ak táto advokátka je členkou jeho dozornej rady. Pokiaľ sa žalovaný nedostavil na pojednávanie, znáša dôsledky svojej pasivity. Päťdňová lehota na prípravu v zmysle ust. § 115 ods. 2 O. s. p. je lehotou na prípravu pre účastníka konania, nie pre jeho advokáta. Žalovaný mal viac ako tri mesiace na to, aby sa pripravil na pojednávanie, súd mu preto v žiadnom prípade neodňal možnosť konať pred súdom. Tejto možnosti sa žalovaný zbavil sám. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd nemal pochybnosti o tom, že žalovaný nemal záujem na čo najskoršom prejednaní veci, ako to deklaroval, ale práve naopak. Termín pojednávania však určuje súd, a nie žalovaný účastník. Pri rozhodnutí o pojednávaní v neprítomnosti žalovaného tak súd prihliadal nielen na ústavné právo účastníka konania prerokovať vec v jeho prítomnosti, ale aj na právo oboch účastníkov konania vec prerokovať bez zbytočných prietáhov.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný predmetnú faktúru prevzal bez akýchkoľvek výhrad. Ak by faktúra bola vystavená nesprávne alebo ak by k nej neboli doložené príslušné doklady, žalovaný by ju nepochybne vrátil žalobcovi, na čo ho výslovne oprávňoval odsek 9 článku VI zmluvy. Žalovaný faktúru nevrátil nielen v dohodnutej lehote piatich dní, ale dokonca ani v dlhšej lehote, ktorú by bolo možné považovať za primeranú. Žalovaný faktúru vrátil žalobcovi až listom zo dňa 23. 11. 2010, t. j. tri dni po tom, čo mu bol doručený platobný rozkaz. Keďže strany sa v článku VI odseku 9 zmluvy dohodli, že na neskoršie námietky alebo reklamácie faktúry sa nebude brať ohľad, už uvedené stačí pre záver, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie faktúry č. 90100066.

Okresný súd sa plne stotožnil aj s argumentáciou žalobcu, že pre odovzdanie fakturovanej časti diela platí fikcia uvedená v článku VI odseku 6, pretože žalovaný sa k súpisu vykonaných prác a k zápisu v stavebnom denníku v lehote 10 dní, resp. vôbec nevyjadril. Za tohto stavu súd považoval za nadbytočné ďalším dokazovaním zisťovať, či si žalovaný uplatnil odpočet DPH z predmetnej faktúry (na čo poukazoval žalobca), pretože to nepovažoval za relevantné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Námietku žalovaného, že žalobca neodovzdal dielo v dohodnutej dobe a v dôsledku omeškania žalobcu mu vznikla škoda súd tiež nemohol uznať pre jej neurčitosť a nepreukázanie akýmikoľvek dôkazmi. Navyiac, podľa článku XI odseku 2 zmluvy žalobca bol oprávnený prerušiť vykonávanie diela, keďže žalovaný meškal so zaplatením splatnej faktúry. Žalobca sa preto nemohol dostať do omeškania. Obranu žalovaného súd považoval len za účelovú, založenú na mylnom predpoklade, že ak dielo formálne neprevezme a žalobcovi nepodpíše odovzdávací protokol k príslušnej časti diela, dostane ho do dôkaznej núdze a za takmer úplne dokončené dielo nebude musieť nič zaplatiť. Tento postup žalovaného je však v rozpore podmienkami dohodnutými v zmluve o dielo a tiež aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Takáto obrana žalovaného preto nebola spôsobilá vyvrátiť tvrdenia žalobcu o oprávnenosti jeho nároku na zaplatenie časti ceny diela, ktorá predstavuje len asi 1% z celkovej ceny. Okresný súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie faktúry č. 90100066 v uplatnenej sume 10 000,- eur aj s úrokom z omeškania v zákonnej sadzbe 9% ročne za obdobie od 19. 06. 2010 do zaplatenia, nakoľko žalovaný prevzal faktúru až dňa 19. 05. 2010 a v zmluve o dielo bola dohodnutá splatnosť faktúry 30 dní od jej doručenia. Vo zvyšku uplatneného úroku z omeškania za obdobie od 14. 06. 2010 do 18. 06. 2010 súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3, § 149 ods. 1 O. s. p. a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku v sume 600,- eur a z trov právneho zastúpenia v sume 1 786,43 eur, nakoľko žalobca mal v konaní neúspech len v pomerne nepatrných častiach. Na odvolanie žalovaného proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ako súd odvolací) rozsudkom č. k. 3Cob/90/2012-182 z 11. septembra 2013 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej vyhovujúcej časti a súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdil a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 333,54 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu a preto sa v odôvodnení svojho rozsudku obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o odhnutí možnosti konať pred súdom. Poukázal na to, že okresný súd nariadil pojednávanie dňa 10. 06. 2011, z ktorého sa žalovaný ospravedlnil faxom zo dňa 10. 06. 2011 (v deň pojednávania) z dôvodu odborného vyšetrenia magnetickou rezonanciou, o čom však nepredložil žiadny dôkaz. Napriek tomu okresný súd pojednávanie odročil na deň 28. 06. 2011, o čom bol žalovaný (ako vyplýva z doručenky) upovedomený dňa 27. 06. 2011. V deň pojednávania sa žalovaný z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil telefonicky a e-mailom a okresný súd pojednávanie odročil na deň 13. 09. 2011. Predvolanie na uvedený termín žalovaný prevzal dňa 19. 07. 2011, pričom v deň pojednávania 13. 09. 2011 telefonicky oznámil, že sa na pojednávanie nedostaví, pretože splnomocnil

advokáta, ktorý potrebuje čas na prípravu. Oznámenie o prevzatí zastupovania s plnomocenstvom vyhotoveným dňa 13. 09. 2011 bolo okresnému súdu doručené dňa 14. 09. 2011. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa uvedený dôvod žalovaného nepovažoval za vážny dôvod v zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p. na odročenie pojednávania, pretože žalovaný ani k jednému ospravedlneniu nepriložil žiadny dôkaz a navyše, žaloba s platobným rozkazom mu bola doručená dňa 09. 11. 2010, od ktorého času si v prípade, ak to považoval za potrebné, mohol zabezpečiť právneho zástupcu. To, že právna zástupkyňa žalovaného je zároveň aj členkou jeho dozornej rady odvolací súd nepovažoval za relevantné, avšak zdôraznil skutočnosť, že plná moc bola okresnému súdu doručená až dňa 14. 09. 2011 (deň po vyhlásení rozsudku), a preto ku dňu pojednávania okresný súd ani nemal preukázané, že žalovaný je v konaní právne zastúpený. Okresný súd preto správne postupoval, keď konal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného, ktorý nevyužil svoje procesné práva. Navyše, ako správne uviedol okresný súd, obaja účastníci konania majú ústavné právo, aby súd ich vec prerokoval bez zbytočných prietahov.

K ďalším tvrdeniam žalovaného v odvolaní o nedostatočnom zistení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uviedol, že po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav, správne ho vyhodnotil a vyvodil z neho aj správny právny záver. Zo zmluvy o dielo uzavretej medzi účastníkmi dňa 13. 03. 2010 odvolací súd zhodne s okresným súdom zistil, že podľa čl. III. zmluvy účastníci dielo vymedzili i rozsahom objektivej skladby a v čl. IV. bode 2 dohodli prevzatie diela ako celku protokolom o odovzdaní a prevzatí, z ktorého obsahu bude zrejmé, že došlo k prevzatíu a odovzdaniu predmetu plnenia. Ďalej výslovne uviedli, že k odovzdaniu časti diela (objektov) dôjde na základe iných ustanovení zmluvy. Cena za dielo, ako aj za jednotlivé objekty, bola dohodnutá ako pevná cena. Žalobca-zhotoviteľ mal oprávnenie vystaviť faktúru po odovzdaní jednotlivých častí diela uvedených v čl. IV. bode 1 zmluvy na základe súpisu skutočne vykonaných prac a dodávok, ktorý predloží zástupcovi žalovaného (zist'ovací protokol) a v prípade, ak tento sa k nemu nevyjadří do 10 dní, platí fikcia súhlasu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca postupoval v súlade s dohodnutými zmluvnými podmienkami. Nie je správne tvrdenie žalovaného v odvolaní, že v čl. VI. bode 7 zmluvy účastníci dohodli, že jednotlivé objekty budú odovzdané a prevzaté protokolmi. Pre úplnosť dodal, že v odvolacom konaní sa nezaoberal novými dôkazmi a skutočnosťami (fotodokumentáciou priloženou k odvolaniu, ako aj tvrdeným odstúpením od zmluvy), pretože na dôkazy a skutočnosti, ktoré účastník nepredložil do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania odvolací súd neprihliada, o čom bol žalovaný riadne poučený. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 a § 149 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi v sume 333,54 eur.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a/ a ust. § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení platnom a účinnom do 31. 12. 2011), pretože v konaní došlo k vade podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., t.j. žalovanému sa postupom súdov odňala možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ uviedol, že odvolací súd tým, že svojím rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu, neodstránil pochybenie okresného súdu spočívajúce v tom, že v predmetnom konaní bolo rozhodnuté na pojednávaní, ktoré sa konalo v neprítomnosti žalovaného, ktorý nemal možnosť na pojednávaní produkovať dôkazy na riadne zistenie skutkového stavu. Poukázal na ust. § 24 O. s. p., § 20 ods. 1 zákona o advokácii, v zmysle ktorých účastník sa môže dať v konaní zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí a na poskytnutie právnych služieb môže požiadať ktoréhokoľvek advokáta a článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“), v zmysle ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Dovolateľ poukázal na to, že telefonicky dňa 13. 09. 2011, t. j. ešte pred prejednaním veci na pojednávaní, požiadal okresný súd o jeho odročenie z dôvodu, že si na zastupovanie v konaní zvolil právneho zástupcu, ktorý potrebuje čas na prípravu pred pojednávaním. Právna zástupkyňa žalovaného JUDr. R. F., advokátka so sídlom v Š. dňa 13. 09. 2011 zaslala okresnému súdu podanie - oznámenie o prevzatí zastupovania žalovaného spolu s udeleným plnomocenstvom zo dňa 13. 09. 2011, pričom toto podanie bolo súdu doručené dňa 14. 09. 2011. Okresný súd napriek žiadosti žalovaného vec prejednal v jeho neprítomnosti a na pojednávaní dňa 13. 09. 2011 vyhlásil rozsudok, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 000,-- eur a nahradiť mu trovy konania. V odôvodnení rozsudku okresný súd konštatoval, že vec prejednal v neprítomnosti žalovaného, nakoľko ním uvedený dôvod v žiadosti na odročenie pojednávania nepovažoval za dôležitý dôvod podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, stotožniac

sa v plnom rozsahu s odôvodnením rozsudku okresného súdu a zdôrazniac skutočnosť, že plná moc právneho zástupcu na zastupovanie v konaní bola okresnému súdu doručená až dňa 14. 09. 2011, a preto ku dňu pojednávania okresný súd nemal ani preukázané, že žalovaný je právne zastúpený.

Podľa komentára k ust. § 115 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (Števček, Ficová/C.H. BECK) každá osoba, ktorej účasť na pojednávaní je potrebná, pričom takou osobou je nepochybne aj právny zástupca účastníka, pretože priamo vykonáva úkony v mene a na účet zastúpeného účastníka, má právo, aby jej bolo umožnené riadne sa pripraviť na pojednávanie. Prípravou na prvé pojednávanie je v prípade právneho zástupcu predovšetkým konzultácia advokáta s klientom a naštudovanie skutkovej a právnej problematiky jeho kauzy. V zmysle ust. § 18 zákona o advokácii je advokát povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, riadiť sa jeho pokynmi a dôsledne využívať všetky právne prostriedky, ktoré podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné, pričom tieto zákonné povinnosti advokát nemôže riadne plniť bez možnosti pripraviť sa na pojednávanie. Vzhľadom na uvedené zákonné práva účastníka a zákonné povinnosti advokáta a možnosť ich realizácie má za to, že oznámenie o prevzatí zastupovania účastníka v konaní advokátom je dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania v zmysle ust. § 119 ods. 1 O. s. p.

V danom prípade žalovaný telefonickým podaním dňa 13. 09. 2011 oznámil súdu, že jeho právne zastupovanie v konaní sp. zn. 24Cb 203/10 prevzala advokátka JUDr. R. F. a z tohto dôvodu požiadal súd o odročenie pojednávania ešte pred termínom jeho uskutočnenia. Súd nemal dôvod domnievať sa, že žiadosť o odročenie pojednávania je špekulatívnym výkonom práva účastníka, keďže žalovaný tento dôvod na odročenie pojednávania predtým v konaní neuplatnil a ani nijak nezneužil. Neobstojí názor krajského súdu, ktorým obhajoval správnosť rozhodnutia okresného súdu, a síce že okresný súd ku dňu rozhodovania nemal plnomocenstvom preukázané, že žalovaný je skutočne právne zastúpený. Plnomocenstvo je jednostranný právny úkon splnomocniteľa, ktorým tretej osobe dáva na vedomie, že za neho je oprávnená konať iná osoba. Tým, že žalovaný súdu telefonicky oznámil udelenie plnomocenstva advokátke JUDr. R. F., stal sa tento jednostranný právny úkon perfektným a súd nemal dôvod požadovať akceptačný prejav vôle od splnomocnenca. Uvedeným postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu tak došlo k zaťaženiu konania vadou, v dôsledku ktorej bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

K podanému dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu a považuje ho za správny. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 37/1993 a R 32/1995, v zmysle ktorých neuznanie dôvodov pre odročenie pojednávania súdom prvého stupňa, následne pojednávanie a meritorne rozhodnutie vo veci bez prítomnosti žalovaného, resp. jeho právneho zástupcu nemožno považovať za vadu konania, v dôsledku ktorej bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. Ak by aj malo dôjsť k takejto vade – čo však dôrazne popiera, táto vada sa „nepreniesla“ do ďalšieho priebehu konania, nakoľko 1/odporca mal možnosť podať proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie (t. j. mal vplyv na ďalší postup konania), čo aj využil a 2/ o podanom odvolaní rozhodol odvolací súd, ktorý potvrdil názor súdu prvého stupňa a v potvrdzujúcom rozhodnutí iba vyjadril svoj právny názor, čo však nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom, pričom odvolací súd sa s otázkou prípadného odňatia možnosti konať pred súdom dostatočným spôsobom vysporiadal.

Podľa názoru žalobcu, oznámenie o prevzatí právneho zastupovania, ako aj plnomocenstvo možno na účely konania pred súdom považovať za „podanie“, ktoré možno urobiť formou podľa ust. § 42 ods. 1 O. s. p. Formu „telefonického podania“ však zákon nepozná. Argumentácia žalovaného, v zmysle ktorej sa „telefonickým podaním“ stal jeho právny úkon perfektným a súd nemal právny dôvod požadovať akceptačný prejav vôle od splnomocnenca, nemá oporu v platnom právnom poriadku. V tomto smere opätovne zdôraznil, že „telefonické podanie“ nie je spôsobilou formou podania na súd v zmysle ust. § 42 ods. 1 O. s. p., žalovaný telefonicky oznámenú informáciu o udelení plnej moci právnenému zástupcovi a prevzatí právneho zastupovania v rozhodujúcom čase – t. j. do dňa pojednávania nijako nepreukázal. Okresný súd preto správne konštatoval, že ku dňu pojednávania nemal preukázané, že žalovaný je právne zastúpený, keďže plná moc bola okresnému súdu doručená až dňa 14. 09. 2011, t. j. po rozhodnutí vo veci samej.

S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného podľa ust. § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania v sume 334,30 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Dovolanim možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ust. § 238 ods. 1 O. s. p.) alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ust. § 238 ods. 2 O. s. p.) alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ust. § 238 ods. 3 O. s. p.).

V predmetnej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, avšak rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku podľa ust. § 238 ods. 1 a ods. 3 O. s. p., pretože nejde o zmenený rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého však odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ust. § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S poukazom na vyššie uvedené by bolo dovolanie žalovaného prípustné iba vtedy, ak by konanie, v ktorom bol napadnutý rozsudok vydaný, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. (v znení platnom a účinnom do 31. 12. 2011). Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak je konanie, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, t. j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale aj z úradnej povinnosti podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, aj keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako aj v prípade, ak dovolanie nie je prípustné podľa ust. § 238 O. s. p.

V preskúmvanej veci dovolací súd nezistil žiadny dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, g/ O. s. p. Osobitne sa ďalej zaoberal otázkou opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že mu postupom súdu prvého stupňa, ako aj súdu odvolacieho bola odňatá možnosť konať pre súdom (ust. § 237 písm. f/ O. s. p.)

Vyššie citované ustanovenie § 237 O. s. p. ochraňuje práva účastníka konania, pokiaľ súd rozhodne vo veci nerešpektujúc jeho procesné práva. Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odňatie možnosti konať pred súdom dáva ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. výslovné do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho rozhodnutím vo veci.

Dôležitosť dôvodu, pre ktorý účastník konania žiada o odročenie pojednávania (ust. § 101 ods. 2 a § 119 ods. 1 a 2 O. s. p.) súd posudzuje vždy s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Aj keď účastník konania vo svojej žiadosti uvedie dôvod inak spôsobilý viesť k záveru o odročení pojednávania, nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to najmä vtedy, ak je účastníkom konania uplatnený k procesnej obštrukcii s cieľom bezdôvodného predlžovania občianskeho súdneho konania a tým aj zvyšovania trov s tým spojených, čo je v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, ktorou je občianske súdne konanie ovládané. Povinnosťou súdu (okrem iného) je tiež pripraviť pojednávanie tak, aby sa spravidla rozhodlo na jedinom pojednávaní (ust. § 114

ods. 1 O. s. p.), teda aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Aj podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva súd musí procesné úkony vykonávať tak, aby nedochádzalo k porušeniu práva účastníkov na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, samozrejme nie na úkor porušenia práva účastníkov konania na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na právnu pomoc. Práve preto súd musí vždy zvážiť všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Nie každé odňatie možnosti konať pred súdom účastníkovi, resp. jeho zástupcovi má tiež za následok existenciu vady konania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Súdna prax zaujala zužujúci výklad k otázke možností, za ktorých je možné podať dovolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom. Dovolanie nie je prípustné napríklad vtedy, ak k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo len v dôsledku nedostatkov v aktivite, resp. postupe účastníka konania alebo jeho zástupcu. Odročenie pojednávania má byť výnimočným procesným úkonom súdu, ku ktorému môže dôjsť len z dôležitých dôvodov. Pri zvažovaní súdu o odročení pojednávania je rozhodujúcim časové hľadisko, kedy sa účastník dozvedel o nariadení pojednávania, kedy sa dozvedel o existencii dôvodu na odročenie pojednávania, či dôvod, ktorý účastník konania uplatnil pre odročenie pojednávania je dôležitý dôvod (ust. § 101 ods. 2 a § 119 ods. 1, 2 O. s. p.), či tento dôvod oznámil súdu včas, resp. či existuje objektívna okolnosť, ktorá mu bránila v tom, aby tento dôvod súdu oznámil včas.

Z obsahu spisu vyplýva, že žaloba bola podaná na Okresnom súde Bratislava III dňa 18. 08. 2010 a žalovanému bola doručená spolu s platobným rozkazom, proti ktorému žalovaný podal dňa 25. 11. 2010 vecne odôvodnený odpor, v ktorom uviedol dôvody, pre ktoré navrhol žalobu zamietnuť. Prvý termín pojednávania okresný súd nariadil na deň 10. 06. 2011. Z neúčasti na tomto pojednávaní sa žalovaný ospravedlnil e-mailom doručeným súdu dňa 10. 06. 2011 a následne písomným podaním doručeným súdu dňa 13. 06. 2011 z dôvodu účasti predsedu predstavenstva Miroslava Sýkoru na odbornom vyšetrení – magnetickej rezonancii, hoci tvrdený dôvod na odročenie pojednávania súdu nepreukázal, pričom zároveň požiadal súd o vytýčenie čo najskoršieho možného termínu pojednávania. Ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní dňa 10. 06. 2011, tohto pojednávania sa zúčastnila len právna zástupkyňa žalobcu. Uvedené pojednanie súd odročil na deň 28. 06. 2011. Z neúčasti na tomto pojednávaní sa žalovaný ospravedlnil dňa 28. 06. 2011 telefonicky a e-mailom z dôvodu, že predvolanie na pojednanie obdržal len dňa 27. 06. 2011. Následne dňa 29. 06. 2011 bolo súdu doručené písomné podanie žalovaného, v ktorom sa ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní dňa 28. 06. 2011 z dôvodu, ktorý uviedol telefonicky a z dôvodu neukončenia liečenia predsedu predstavenstva Miroslava Sýkoru. Zároveň súd požiadal o vytýčenie nového termínu pojednávania a vyjadril sa vo veci samej. Ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní dňa 28. 06. 2011, tohto pojednávania sa zúčastnila právna zástupkyňa žalobcu, pričom pojednanie bolo súdom odročené z dôvodu oneskoreného doručenia predvolania žalovanému na deň 13. 09. 2011. Predvolanie na uvedené pojednanie bolo žalovanému doručené dňa 19. 07. 2011. Z neúčasti na tomto pojednávaní sa žalovaný ospravedlnil v tento deň telefonicky z dôvodu, že splnomocnil advokáta a ten potrebuje čas na prípravu.

Písomným podaním z 13. 09. 2011, doručeným súdu dňa 14. 09. 2011 žalovaný požiadal súd o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že sa dohodol na zastupovaní advokátskou kanceláriou, ktorá potrebuje aspoň 5 dní na prípravu, pričom advokátska kancelária zašle osobitne prevzaté veci, ako aj ospravedlnenie. Zároveň žalovaný požiadal o vytýčenie čo najskoršieho možného termínu pojednávania. Ako vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní dňa 13. 09. 2011, tohto pojednávania sa zúčastnil konateľ žalobcu a jeho právna zástupkyňa, ktorá s odročením pojednávania nesúhlasila s poukazom na to, že predmetné konanie trvá viac ako jeden rok, od prevzatia predvolania na pojednanie mal žalovaný dostatok času na zvolenie si advokáta na zastupovanie, súdu nebola predložená ani plná moc, ktorou by žalovaný preukázal, že sa dal v konaní právne zastúpiť, pričom žalovaný ani žiadnym spôsobom nešpecifikoval advokátsku kanceláriu, ktorá by ho mala v konaní zastupovať. Z obsahu zápisnice ďalej vyplýva, že okresný súd žalovaným uvedený dôvod na odročenie pojednávania neakceptoval, vyhlásil uznesenie o nariadení pojednávania v neprítomnosti žalovaného podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p., následne vec prejednal a po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania vo veci aj rozsudkom meritórne rozhodol.

Proti vyhovujúcej časti rozsudku podal žalovaný odvolanie, v ktorom namietal, že postupom okresného súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, ktorý následne uviedol aj v predmetnom dovolaní. Okrem toho v odvolaní namietal, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku zaoberal všetkými odvolacími námietkami žalovaného. Po ich preskúmaní sa stotožnil so záverom okresného súdu, že žalovaný na odročenie pojednávania dňa 13. 09. 2011 neuviedol vážny dôvod v zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p. Okresný súd preto

správne postupoval, keď na pojednávaní dňa 13. 09. 2011 konal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného a jeho postupom žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd sa ďalej v odôvodnení rozsudku vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalovaného vo veci samej, ktoré nepovažoval za relevantné z dôvodov, ktoré bližšie uviedol vo svojom rozsudku.

Podľa ust. § 101 ods. 1 O. s. p., ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie, ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka, prihliadne pri tom na obsah spisu a doposiaľ vykonané dokazovanie.

Po komplexnom preskúmaní veci, najmä postupu okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z 13. 09. 2011, dovolací súd dospel k rovnakému záveru ako odvolací súd, a to, že postupom okresného súdu nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanému bolo znemožnené uplatnenie procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov vadným procesným postupom okresného súdu.

Dôležitosť dôvodov, ktorými účastník odôvodňuje žiadosť o odročenie pojednávania, ako aj včasnosť ich uplatnenia (§ 101 ods. 2, § 119 ods. 1, 2 O. s. p.) posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu, a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie pojednávania.

Predvolanie na pojednávanie dňa 13. 09. 2011 (v poradí tretie) bolo žalovanému doručené dňa 19. 07. 2011, t. j. skoro dva mesiace pred vytýčeným pojednávaním. Dôvod na odročenie tohto pojednávania (že žalovaného bude zastupovať v konaní advokátka, ktorá potrebuje čas na prípravu) žalovaný oznámil súdu až v deň pojednávania telefonicky, čo nemožno považovať za včasné oznámenie dôvodu na odročenie pojednávania (bez zbytočného odkladu v zmysle ust. § 119 ods. 2 O. s. p.). Aj dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ sa žalovaný chcel dať v konaní na súde prvého stupňa zastúpiť advokátom (na čo má právo), mohol a mal tak urobiť v primeranej lehote po prevzatí predvolania na pojednávanie vytýčené na deň 13. 09. 2011, a nie až v deň pojednávania súdu.

Žalovaný súdu neuviedol, prečo sa rozhodol zvoliť si advokáta až v deň pojednávania, resp. existencia akej okolnosti mu objektívne bránila zvoliť si ho skôr tak, aby zvolený zástupca mal dostatok času pripraviť sa na pojednávanie, ktoré bolo súdom už nariadené na konkrétny termín, o ktorom žalovaný vedel v dostatočnom predstihu. Okrem toho v čase posudzovania žiadosti žalovaného na odročenie pojednávania na pojednávaní okresného súdu dňa 13. 09. 2011 súd nemal preukázané telefonické tvrdenie žalovaného, že na zastupovanie v konaní splnomocnil advokáta, keďže toto tvrdenie žalovaného nebolo v danom časovom momente posudzovania okresnému súdu žiadnym spôsobom preukázané. So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti okresný súd žalovaným uvedený dôvod na odročenie pojednávania dňa 13. 09. 2011 správne nepovažoval za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Okresný súd poukázal aj na predchádzajúci postup žalovaného v tomto konaní, ktorý sa aj na predchádzajúce pojednávanie dňa 10. 06. 2011 a 28. 06. 2011 ospravedlnil až v deň pojednávania, pričom v prípade pojednávania dňa 10. 06. 2011 požiadal o jeho odročenie z dôvodu vyšetrenia predsedu predstavenstva M. S. magneticou rezonanciou, avšak bez preukázania tohto dôvodu. Napriek tomu okresný súd pojednávanie odročil.

S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že tým, že okresný súd žalovaným uvedený dôvod nepovažoval za vážny dôvod na odročenie pojednávania nariadeného na deň 13. 09. 2011 v zmysle ust. § 101 ods. 2 a § 119 ods. 1, 2 O. s. p., v dôsledku čoho na pojednávaní dňa 13. 09. 2011 vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a vo veci aj meritórne rozhodol, svojim postupom neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Rovnako ani odvolací súd, ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, svojim postupom neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Len pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že obidva sudy sa v odôvodneniach rozsudkov zaoberali aj posúdením veci v jej merite, pričom sa zaoberali aj tvrdeniami a argumentmi žalovaného v odpore proti platobnému rozkazu a v podaní žalovaného zo dňa 27. 06. 2011. Obaja účastníci konania boli v každom predvolaní na pojednávanie poučení o povinnosti podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. Neobstojí potom ani námietka žalovaného, že v konaní na súde prvého stupňa nemal možnosť produkovať dôkazy do termínu pojednávania 13. 09. 2011. Účastníci konania (žalobca a žalovaný) majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (ust. § 18 O. s. p.), avšak je na účastníkoch, či tieto možnosti aj reálne využijú, teda či sú v konaní aktívni a uplatňujú tie práva, ktoré sú im priznané za účelom ochrany ich práv a oprávnených záujmov.

Vzhľadom na to, že v posudzovanom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ust. § 237 a ani z ust. § 238 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243bods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

25.

ROZHODNUTIE

- I. Pre posúdenie oslobodenia od súdneho poplatku účastníka v zmenkovom konaní je kauzálny vzťah právne relevantný.**
- II. Pri oslobodení oslobodenia od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch je potrebné prihliadať, na aký účel je majetok obce použitý.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo/12/2014 zo 17. decembra 2014)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Žilina uznesením zo dňa 11. októbra 2011 č. k. 11Cb/7/2011-121 uložil žalovanému zaplatiť súdny poplatok za podané námietky vo výške 12 595,-- Eur podľa položky la Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.

Žalovaný podal proti tomuto uzneseniu odvolanie s tým, že zmenka je absolútne neplatným úkonom pre absenciu súhlasu obecného zastupiteľstva na vystavenie zmenky. Poukázal na ust. § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého je obec v konaniach vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu oslobodená od súdneho poplatku. Predmetom konania bolo vybudovanie obecnej kanalizácie pre potreby obyvateľov obce.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací prejednal vec v medziach ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil a pripustil dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. s odôvodnením, že ide o rozhodnutie zásadného právneho významu.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca podal návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zaplatenie zmenkovej sumy. Okresný súd Žilina vydal zmenkový platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný námietky. Okresný súd v Žiline uznesením zo dňa 11. októbra 2011 č. k. 11CbZm/7/2011-121 uložil žalovanému zaplatiť súdny poplatok 12 595,-- Eur za podané námietky podľa položky la/ Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.

V odôvodnení súd poukázal na znenie § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch a uviedol, že zákon nevymedzuje, čo treba na účely oslobodenia od súdneho poplatku považovať za verejný a spoločenský záujem a pri výklade je potrebné vychádzať zo zákona č. 369/1990 Zb., najmä § 8 ods. 2, 4, 5 a vyslovil, že posúdiť v konaní existenciu verejného a spoločensky prospešného záujmu ako dôvodu na oslobodenie obce od súdnych poplatkov nie je možné všeobecne, t. j. na neurčitý počet prípadov, existenciu verejného a spoločensky prospešného záujmu možno zisťovať v konkrétne prejednávanvej veci. Posúdenie, či žalovaný splnil zákonné predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch sa preto môže oprieť iba o skutkový stav zistený v danom konaní. V prejednávanvej veci súd zistil, že účastníci uzavreli Zmluvu o dielo predmetom, ktorej bola realizácia stavby „Kanalizácia obce Čeladice“. Podľa zápisu o odovzdaní a prevzatí bola stavba ukončená a žalovanému odovzdaná dňa 20. augusta 2009 a na tomto základe bola vyfakturovaná faktúrou č. 14/2010 na sumu 209 220,16 Eur, ktorú žalovaný nezaplatil. Dňa 18. novembra 2011 žalovaný písomne dlh uznal a zároveň vystavil v prospech žalobcu zmenku na sumu 209 220,16 Eur, ktorej zaplatenie je predmetom tohto konania. Z uvedeného súd vyvodil, že predmetom konania je zmenkový nárok, ktorého základom je spravidla existencia reálneho obchodného vzťahu, ktorý je vo vzťahu k zmenke príčinným, t. j. kauzálnym vzťahom. Napriek tejto skutočnosti pohľadávka vyplývajúca zo zmenky je nezávislá od tohto vzťahu, ide o oddelené právne vzťahy, preto možno hovoriť o abstraktnom charaktere zmenky. Predmetom konania je nárok zo zmenky, nie nárok z kauzálneho vzťahu, preto je podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvého

stupňa o uložení poplatkovej povinnosti za podané námietky správne, pretože v tomto prípade žalovaný nie je oslobodený od poplatkovej povinnosti. Verejný a spoločensky prospešný záujem ako dôvod na oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch musí byť daný už v konaní, v ktorom sa jeho existencia preukazuje.

Odvolací súd na tomto základe napadnuté uznesenie potvrdil a podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. pripustil proti rozhodnutiu dovolanie, pretože v celom rozsahu ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to, či je žalovaný ako obec podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch oslobodený od súdneho poplatku, pretože odvolací súd prijal názor, že v takomto konaní (vzhľadom na vyššie uvedené) žalovaný nie je oslobodený od súdneho poplatku.

Žalovaný podal proti uzneseniu odvolacieho súdu v zákonnej lehote dovolanie podaním zo dňa 16. marca 2012 podľa § 239 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Dovolanie odôvodnil tým, že v odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa č. k. 11CbZm/7/2011 zo dňa 11. 10. 2011 poukázal na znenie § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého je obec vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu oslobodená od súdneho poplatku. Predmetné konanie, ktoré bolo spolpatnené sa týka zmenky slúžiacej na zabezpečenie zaplata faktúry za vybudovanie kanalizácie v obci Čeľadice, ktorá slúži verejnému záujmu celej obce.

Nestotožnil sa s právnym názorom vysloveným súdmi, ktoré svoje rozhodnutia opreli o abstraktný charakter zmenky v zmysle, ktorého nie je rozhodujúca kauza stojaca za zmenkou a preto nebol žalovaný oslobodený od súdneho poplatku.

V dovolaní ďalej poukázal na relatívne námietky kauzy, ale aj na absolútnu neplatnosť vystavenej zmenky, ktorú argumentáciu oprel o skutočnosti sprevádzajúce vystavenie zmenky. Vystavením zmenky došlo k porušeniu viacerých ustanovení všeobecne záväzných predpisov, ako aj zásad hospodárenia obce a poukázal na znenie § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOZ“), na znenie § 7 ods. 1, ods. 2 písm. c/, § 9 ods. 1 písm. c/, d/ zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoMO“) v spojení s ustanovením druhej hlavy § 12 ods. 3 písm. o/ Štatútu obce, podľa ktorého zastupiteľstvo schvaľuje nakladanie s majetkovými právami nad 331,-- Eur (v tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR Odo 21/2002). Poukázaním na uvedené ustanovenia dovolateľ zastáva názor, že zmenka bola vystavená bez súhlasu, vedomia a schválenia obecného zastupiteľstva a jej podpísanie presahuje právomoci starostu obce - verejného činiteľa, ale v prvom rade je v rozpore s verejnými záujmami obce.

Ďalej v dovolaní uviedol, že kauza stojaca za vystavením zmenky je fiktívna, nakoľko žalobca vyfaktoval vybudovanie kanalizačný prípojok, z ktorých značná časť nebola nikdy vybudovaná.

Dovolateľ trvá na názore, že podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch je obec v konaniach vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu oslobodená od súdneho poplatku (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/27/2002 zo dňa 24. 10. 2002) a vzhľadom na uvedené považuje rozhodnutie odvolacieho súdu (i súdu prvého stupňa) za nesprávne, pretože nesprávne právne posúdili predmetnú vec, a to oslobodenie od poplatkovej povinnosti podľa uvedeného ustanovenia.

Dovolateľ navrhol uznesenie odvolacieho súdu zmeniť a priznať žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku v tejto veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1) prejedal dovolanie bez nariadenia pojednávania (§ 243 ods. 1) a zistil, že dovolanie je dôvodné a podané v zákonnej lehote (§ 243g), smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom súd pripustil dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné dovolaním napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo povahu predmetu konania. Spôsobilým predmetom dovolania je podľa tohto ustanovenia rozhodnutie vydané odvolacím súdom v odvolacom konaní. Na to, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1). V prípade, že dovolací súd zistil, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu.

Prípustnosť dovolania vyplýva aj z ustanovenia § 239 ods. 1, ods. 2 písm. a/ O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Rozhodnutím odvolacieho súdu o pripustení dovolania proti svojmu potvrdzujúcemu rozhodnutiu je vymedzený i dovolací dôvod, teda dovolanie nemožno odôvodniť inak, než na dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

V danej veci odvolací súd pripustil dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p., a to na riešenie otázky zásadného právneho významu vymedzenej v odôvodnení uznesenia. Znamená to, že dovolateľ bol oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v konkrétnej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené, preto dovolací súd dovolanie skúmal len v tomto rozsahu.

Žalovaný v dovolaní namietal, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo zistených skutkových záverov vyvodil nesprávny právny záver.

Odvolací súd pripustil dovolanie z dôvodu procesnej možnosti preskúmať správnosť názoru, „že pre oslobodenie obce od súdneho poplatku nestačí, aby verejný a spoločenský záujem, ako dôvod na osobné oslobodenie od súdneho poplatku sa prejavil, resp. vyplýval len z kauzálneho vzťahu, ktorý je v dôsledku abstraktnosti zmenky od zmenkového vzťahu nezávislý“.

Ustanovenia § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1 písm. a/ a poznámka č. 5 k položke 1/ písm. a/ zákona o súdnych poplatkoch upravujú poplatkovú povinnosť za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ustanovujú, kto je poplatníkom a vznik poplatkovej povinnosti. Z týchto ustanovení vyplýva, že podaním námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu vzniká účastníkovi, ktorý námietky podal poplatková povinnosť na zaplatenie súdneho poplatku, ak nie je účastník osobne alebo vecne oslobodený od poplatkovej povinnosti.

Ustanovenie § 4 zákona o súdnych poplatkoch upravuje oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom odsek 1/ ustanovenia obsahuje konania, na ktoré sa vzťahuje oslobodenie od súdneho poplatku a odsek 2/ obsahuje označenie osôb a inštitúcií, ktoré sú bez ohľadu na konanie, ktoré prebieha vždy oslobodené od súdneho poplatku.

Podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch sú od poplatku oslobodené obce a vyššie územné celky v konaniach vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že obce sú od poplatku oslobodené v konaniach vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu. Postavenie obcí upravuje zákon č. 369/1990 Zb., ktorý v § 1 a § 2 charakterizuje obec ako samostatný územný samosprávny a právny celok, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami a základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov. Z ust. § 4 ods. 3 písm. f/, g/ ZoOZ vyplývajú povinnosti obce pri výkone samosprávy (výstavba a údržba, správa miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení a ďalšie povinnosti). Hospodárenie s majetkom obce vymedzuje ust. § 7 ZoMZ, ktoré v odseku 2/ obci ukladá povinnosť jej majetok chrániť, zveľaďovať a zhodnocovať. Z ust. § 8 ods. 4 ZoOZ vyplýva, že majetok obce možno použiť najmä na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zákon teda neustanovuje len jediný účel použitia majetku. Odlišuje verejný účel použitia majetku obce od účelu slúžiaceho podnikateľskej činnosti a výkonu samosprávy obce.

Pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa zákona o súdnych poplatkoch je potrebné prihliadať na aký účel je majetok obce použitý. V tejto súvislosti možno verejný záujem charakterizovať ako verejný prospech, verejné blaho, verejné potreby obce, teda ide o záujem, ktorý je na prospech všetkých obyvateľov obce, resp. slúži na uspokojovanie potrieb obyvateľov obce. V tejto súvislosti treba brať na zreteľ skutočnosť, že ZoOZ v ustanovení § 4 charakterizuje, čo sa rozumie samosprávou obce a v písmene g/ tohto ustanovenia sa demonštratívne uvádza, čo sa rozumie pod zabezpečením verejnoprospešných služieb (i odvádzanie odpadových vôd). O verejný záujem

nepôjde vtedy, ak sa týka majetku slúžiacemu len obecnému úradu alebo starostovi obce a ktorý nepokrýva potreby obyvateľov obce. V konaniach, v ktorých je predmetom sporu takto využívaný majetok, teda, ktorý neslúži priamo na uspokojovanie verejných potrieb obyvateľov obce nemožno považovať obec za oslobodenú od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch.

V preskúmvanej veci zo spisu vyplýva, že žalobca si uplatnil voči žalovanému právo zo zmenky vystavenej obcou dňa 18. novembra 2010 znejúcej na sumu 209 220,16 Eur splatnej 14. decembra 2010. Návrh odôvodnil tým, že medzi účastníkmi bola uzavretá Zmluva o dielo dňa 27. 05. 2002, na základe ktorej bola realizácia stavby „Kanalizácie obce Čeladice“. V zmluve bol dohodnutý termín plnenia, cena, fakturácia. Ukončená stavba bola odovzdaná dňa 20. 08. 2009, o čom svedčí zápis o odovzdaní a prevzatí stavby. Následne žalobca dodávku vyfakturoval faktúrou č. 14/2010 na sumu 209 220,16 Eur, ktorú žalovaný nezaplatil, ale pohľadávku uznal dňa 18. 11. 2010 a zároveň vystavil zmenku v prospech žalobcu. Z listiny (na l. č. 55 spisu) označenej ako „Uznanie dlhu a spôsob jeho splatenia uzatvorený podľa § 558 a nasl. Obč.Z.“ zo dňa 18. novembra 2010, z čl. III. Spôsob platenia vyplýva, že na zabezpečenie predmetnej pohľadávky bola dlžníkom Obec Čeladice vystavená dňa 18. 11. 2010 zmenka, z ktorej nárok je predmetom konania.

K názoru vyslovenému súdom prvého stupňa o abstraktnom charaktere zmenky dovolací súd uvádza, že abstraktný charakter zmenky v súdnom konaní je právne nezávislý len dovtedy, pokiaľ nie je spojený s konkrétnym kauzálnym vzťahom (1MObdV/9/2007). Z tohto dôvodu je pre posúdenie oslobodenia od súdneho poplatku v zmenkovom konaní kauzálny vzťah právne relevantný. V konaní ide o nárok zo zabezpečovacej vlastnej zmenky, ktorá zabezpečuje pohľadávku žalobcu vo výške 209 220,16 Eur za vykonané práce podľa uzavretej zmluvy o dielo, konkrétne výstavba kanalizácie pre žalobcu. Žalobca v konaní preukazoval aj právny dôvod vystavenia zmenky, teda kauzálny vzťah a aj žalovaný v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a tiež v podanom dovolaní vymedzil, ktorý kauzálny vzťah sa premieta do charakteru zmenky, ktoré skutočnosti medzi účastníkmi ani sporné neboli.

Dovolací súd zastáva názor, že výstavba kanalizácie v obci Čeladice patrí medzi veci verejného a spoločensky prospešného záujmu, napĺňa potreby všetkých obyvateľov obce a vyplýva aj z ustanovenia § 4 ods. 3 písm. g/ ZoOZ, podľa ktorého sa zabezpečovaním verejnoprospešných služieb myslí aj odvádzanie odpadových vôd, preto je v tomto konaní obec oslobodená od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 23 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch. Obec je oslobodená aj v konaní o nároku zo zmenky, ak je kauzálny vzťah v konkrétnom prípade vymedzený a vyplýva z neho, že ide o vec verejného a spoločensky prospešného záujmu.

26.

ROZHODNUTIE

- I. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 O. s. p.) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie.**
- II. Dôvodom vhodnosti nie je vzdialenosť bydliska svedkov, či štatutárnych orgánov účastníka konania, od obvodu miestne príslušného súdu.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Ndob/7/2015 z 30. apríla 2015)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Michalovce podaním zo dňa 8. apríla 2015 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložil spis na rozhodnutie podľa ust. § 12 ods. 2 O. s. p. z dôvodu vhodnosti.

Z návrhu na začatie konania vyplýva, že tento žalobca podal na Okresnom súde Žilina dňa 31. januára 2014 a žiadal súd, aby určil neúčinnosť kúpnych zmlúv.

Okresný súd Žilina bez rozhodnutia dňa 12. marca 2014 postúpil vec podľa ust. § 150 ods. 1 a 2 Okresnému Humenné. Keďže žalobca namietal postúpenie veci a vec bola predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline, ktorý rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušný Okresný súd Michalovce.

Návrhom zo dňa 12. marca 2015 (č. l. 136 súdneho spisu) žalovaný navrhol vec prikázať Okresnému súdu Humenné. Návrh odôvodnil tým, že bude navrhovať vypočutie štatutárnych zástupcov spoločností so sídlom v Humennom, vypočutie zamestnancov dlžníka, resp. zamestnancov nájomcu v priestoroch – nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu v H. Vykonanie ním navrhovaných dôkazov bude nevyhnutné pre ďalší postup v konaní ako aj pre samotné rozhodnutie vo veci samej. Keďže sa všetky označené skutočnosti, informácie a dôkazy nachádzajú v obvode Okresného súdu Humenné má za to, že prikázanie z dôvodu v hodnosti je plne opodstatnené.

Žalobca sa k návrhu žalovaného na prikázanie veci Okresnému súdu Humenné, z dôvodu vhodnosti vyjadril tak, že s ním nesúhlasí, Okresný súd Michalovce je vecne a miestne príslušným súdom na rozhodnutie v predmetnej veci a dôvody na prikázanie veci inému súdu, z dôvodu vhodnosti nie sú dané.

Podľa ust. § 12 ods. 2 O. s. p. vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti. Podľa § 12 ods. 3 O. s. p. o prikázaní vhodnosti rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať.

Podľa ust. § 11 ods. 1 O. s. p. konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

V predmetnej veci bol miestne príslušný súd určený Krajským súdom v Žiline uznesením zo dňa 30. apríla 2014 č. k. 14Ncb/3/2014-43 v súlade s ust. § 105 ods. 3 O. s. p.

Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú

povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

Ak je zmena príslušnosti len vhodná, môže sa prikázať vec inému súdu. Dôvody vhodnosti treba posudzovať najmä z hľadiska, či sa prikázaním dosiahne väčšia hospodárnosť konania alebo sa zvýši záruka materiálnej pravdy. Žalovaný odôvodňuje vhodnosť navrhovanej delegácie veci hospodárnosťou konania – zvýšenými nákladmi vzhľadom na sídla spoločností, ktorých štatutárne orgány navrhuje v konaní vypočuť, resp. bydliská zamestnancov, ktorých navrhuje v konaní vypočuť.

Uvedené dôvody nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Vo všeobecnosti sú problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností, či vynaložením vyšších výdavkov, za účelom dostavenia sa na súd skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodu na prikázanie veci inému súdu. Výsluch svedkov, prípadne aj účastníkov zdržujúcich sa v obvode iného súdu, môže miestne príslušný súd zabezpečiť aj prostredníctvom dožiadania (§ 39 O. s. p.).

V danom prípade dôvody uvádzané žalovaným nie sú dôvodmi, pre ktoré by sa mala prikázať vec, z dôvodu vhodnosti podľa § 12 ods. 2 O. s. p. Okresnému súdu Humenné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto návrhu na prikázanie veci inému súdu s odkazom na ust. § 12 ods. 2 O. s. p. nevyhovel.

27.

ROZHODNUTIE

Konanie o žalobe na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu v konkurzom konaní nie je konaním podľa ust. § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Ndob/4/2015 z 29. apríla 2015)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Banská Bystrica podaním zo dňa 12. 02. 2015 spis z dôvodu nedostatku vecnej príslušnosti v zmysle § 104a O. s. p. postúpil na vybavenie Krajskému súdu v Banskej Bystrici z dôvodu, že predmetom sporu je náhrada škody, z dôvodu nesprávneho úradného postupu krajského súdu vyplývajúceho zo zákona o konkurze a vyrovnaní.

Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a vec predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podaním doručeným súdu dňa 11. 03. 2015. Krajský súd dospel k záveru, že spor o náhradu škody nie je sporom vyvolaným konkurzným konaním ani súvisiacim s konkurzným konaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal nesúhlas s postúpením veci v zmysle ust. § 104a ods. 3 O. s. p. a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici je dôvodný.

Podľa § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd v obvode, ktorého má dlžník sídlo alebo miesto podnikania, a ak nemá sídlo alebo miesto podnikania, súd v obvode ktorého má svoje bydlisko, ak ide o konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie a súd, na ktorom tieto konania prebiehajú, ak ide o spory nimi vyvolané alebo s nimi súvisiace, okrem sporov o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

V zmysle citovaného ustanovenia na konanie a rozhodovanie vo veci, ktorá súvisí s konkurzom je príslušný súd, na ktorom predmetný konkurz prebieha.

Podľa § 372n O. s. p., ak sa konkurzné alebo vyrovnacie konanie začalo do 31. 12. 2005 na súde, ktorý je príslušný podľa právnej úpravy účinnej do 31. 12. 2005, je tento súd príslušný aj na konanie v sporoch vyvolaných a súvisiacich s konkurzným a vyrovnacím konaním s výnimkou vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov aj po 31. 12. 2005.

Podľa ust. § 9 ods. 1 O. s. p., na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné sudy.

V predmetnej veci si žalobca žalobou na začatie konania zo dňa 01. 12. 2014 uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie sumy 506 734,90 eur. Žalobca uviedol, že krajský súd priznal správcovi nesprávne vyčíslenú odmenu v rozpore s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom vyplatením tejto odmeny správcovi na konkurznom účte neostali žiadne prostriedky a bol zrušený, čím vznikla žalobcovi škoda vo výške 506 734,90 eur.

Za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) konanie o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky (§ 23 ZKV), resp. v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKV), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne

aj konanie o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKV, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu.

Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV, resp. ZKR, príp. tiež z iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku (pozri Sojka, P.: *Vis attractiva concursus* a konania súvisiace s konkurzom. In *Justičná revue* č. 1/2010, s. 55). To je napr. konanie o náhradu škody vzniknutej porušením povinností správcu (§ 8 ods. 2 ZKV, § 12 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), príp. iné konanie o náhradu škody v zmysle ZKR (napríklad § 11 ods. 4, § 11 ods. 5, § 66, § 87 ods. 3, 4, 6).

V predmetnom prípade je žaloba žalobcu hmotnoprávne založená na príslušných ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a skutočnosť, že k spôsobeniu škody malo dôjsť nesprávnym úradným postupom súdu v konkurzom konaní neznamena, že predmet sporu bol konkurzným konaním vyvolaný prípadne, že by s konkurzným konaním súvisel. Na prejednanie veci je podľa ust. § 9 ods. 1, v spojení s ust. § 84, § 85 O. s. p. vecne a miestne príslušný Okresný súd Bratislava I (podľa sídla žalovaného).

28.

ROZHODNUTIE

- I. V konaniach taxatívne vymenovaných v ustanovení § 120 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje systém úplnej apelácie.**
- II. Nové skutočnosti a nové dôkazy možno uplatniť ako odvolací dôvod proti uzneseniu vo veci samej, vydanému vo veciach obchodného registra podľa ustanovenia § 120 ods. 2 O. s. p., pretože ustanovenie § 205a ods. 1 O. s. p. neplatí v konaniach uvedených v ustanovení § 120 ods. 2 O. s. p.**
- III. Ak odvolací súd neprihliadol na nový (listinný) dôkaz predložený účastníkom konania v odvolacom konaní vo veciach obchodného registra, tomuto účastníkovi konania svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení účinnom do 31. 12. 2014).**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo/67/2014 z 30. januára 2015).

Z odôvodnenia:

Okresný súd Trnava uznesením z 28. marca 2014, č. k. 23Nsre/21/2014-11 zamietol námietky navrhovateľa podané proti odmietnutiu vykonania zápisu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ návrhom na zápis, podaným 27. februára 2014, požadoval vykonanie zmeny zapísaných údajov. Vyšší súdny úradník Oznámením o odmietnutí vykonania zápisu z 1. marca 2014 odmietol zápis vykonať s poukazom na § 8 ods. 4 Zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o obchodnom registri“) z dôvodu nepredloženia všetkých príloh vyžadovaných osobitným predpisom, nakoľko navrhovateľ nepredložil spoločne s návrhom na prvozápis výpis z účtu v banke alebo pobočke zahraničnej banky preukazujúci splatenie peňažných vkladov alebo ich častí v zmysle § 11 ods. 1 písm. f/ Vyhlášky č. 25/2004 Z. z. Navrhovateľ s námietkami zo 17. marca 2014 predložil časť požadovaných dokladov a v námietkach uviedol, že sa nestotožňuje so záverom registrového súdu, nakoľko považuje obchodnú spoločnosť za platne založenú dňa 29. 11. 2013, a teda na postup registrového súdu je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka účinné do 30. 11. 2013 a výpis z účtu v banke za účelom preukázania splatenia vkladov spoločníkov pri zápise do obchodného registra nie je možné požadovať. Registrový súd mal za to, že doručená spoločenská zmluva nevyvolala účinky perfektného založenia spoločnosti, nakoľko jej úprava v časti vkladov spoločníkov bola v rozpore s ustanovením § 109 ods. 1 Obchodného zákonníka. Spoločenská zmluva teda neobsahovala vo svojom pôvodnom znení výšku vkladov spoločníkov a výšku splatených vkladov pri založení spoločnosti. K perfektnému založeniu spoločnosti došlo až dňa 24. 02. 2014, pričom s poukazom na ustanovenie § 768 Obchodného zákonníka a ustanovenia § 28b vyhlášky MS SR č. 25/2004 Z. z. bolo potrebné k návrhu na zápis priložiť doklady preukazujúce splatenie vkladov výpisom z účtu v banke, a to pri obchodných spoločnostiach založených do 30. 11. 2013. Ďalej súd uviedol, že na platné, účinné a perfektné založenie spoločnosti z formálnej stránky vyžaduje ustanovenie § 57 Obchodného zákonníka písomnú formu zakladateľského dodatku, t. j. zakladateľskej zmluvy alebo zakladateľskej listiny, podpísanie tejto listiny a úradné osvedčenie pravosti podpisu. Splnením všetkých vyžadovaných predpokladov dochádza k založeniu obchodnej spoločnosti. Uviedol, že spoločnosť so všetkými právnymi účinkami bola založená až po dátume 01. 12. 2003, čoho dôsledkom je povinnosť riadiť sa právnou úpravou platnou po 01. 12. 2013. Ako jednu z povinných príloh je potrebné predložiť výpis z účtu v banke preukazujúci splatenie vkladov zakladateľov alebo ich častí. Nakoľko navrhovateľ spolu s námietkami neodstránil nedostatok, pre ktorý bolo vykonanie zápisu odmietnuté a nepredložil súdu všetky požadované listinné doklady a predložený návrh nie je v súlade s doručenými prílohami, súd námietky ako nedôvodné zamietol.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa vo svojom odvolaní nestotožnil s právnym záverom registrového súdu v časti posúdenia podstatných náležitostí spoločenskej zmluvy v zmysle § 109 ods. 1 Obchodného zákonníka a trvá na svojom názore uvedenom v námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu. Napriek tomu však s odvolaním predložil výpis z účtu dokladujúci vklad zakladateľov vo výške základného imania 5 000,-- Eur, potvrdenie o vkladoch spoločníkov Mgr. E. M. a F. G., s. r. o., zmluvu o bežnom účte a opravený návrh na zápis do obchodného registra. Poukázal na to, že v zmysle § 205a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) je síce odvolacie konanie vo vzťahu k predkladaniu nových dôkazov a uvádzania nových skutočností obmedzené, avšak toto obmedzenie sa podľa § 205a ods. 2 a § 120 ods. 2 O. s. p. netýka vo veciach obchodného registra, pričom podľa § 210a O. s. p. môže napadnuté uznesenie zmeniť priamo súd prvého stupňa. Odvolací sú mal za to, že k perfektnému založeniu spoločnosti navrhovanej na zápis došlo až dňom 24. 02. 2014, kedy v súlade s § 57 Obchodného zákonníka došlo k úradnému overeniu podpisov na dodatku č. 1 z 29. 11. 2013, odstraňujúcim podstatný nedostatok spoločenskej zmluvy v časti výšky vkladov spoločníkov. Uviedol, že na registráciu spoločnosti bolo potrebné aplikovať právne predpisy účinné od 01. 12. 2013. Návrh na zápis predložený registrovému súdu podmienky týchto predpisov nespĺňal a jeho nedostatky neboli odstránené ani s podaním námietok proti odmietnutiu vykonania zápisu, napriek tomu, že navrhovateľ bol o konkrétnych nedostatkoch podania podľa § 8 ods. 4 Zákona o obchodnom registri riadne poučený. Ďalej uviedol, že v prípade predloženia zmluvy o bežnom účte zo dňa 16. 04. 2014 a výpisu z bankového účtu dokladujúceho realizáciu hotovostného vkladu vo výške 5 000,-- Eur dňa 14. 04. 2014 nejde o nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by v zmysle § 205a O. s. p. mali dokladovať skutkový stav v čase rozhodovania súdu prvého stupňa síce jestvujúci, avšak súdom nepoznaný alebo nesprávne vyhodnotený. Doloženie týchto dokladov súčasne nemá znaky žiadneho z možných odvolacích dôvodov taxatívne vymenovaných v ustanovení § 205 ods. 2, nakoľko nesmeruje k preukázaniu väd postupu samotného rozhodnutia súdu prvého stupňa. Podľa zistenia odvolacieho súdu, navrhovateľ v lehote 15 dní od doručenia oznámenia o odmietnutí vykonania zápisu neodstránil nedostatky návrhu, pre ktoré bolo vykonanie zápisu registrovým súdom odmietnuté, a nevyužil tak možnosť reparácie svojho podania v zmysle § 200b ods. 1 O. s. p. Z uvedených dôvodov registrový súd námietky navrhovateľa správne zamietol a odvolací súd, ktorý sa s odôvodnením jeho rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil, preto odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že navrhovateľovi bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že odvolacie konanie, v ktorom odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa o zamietnutí námietok sa spravuje všeobecnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o odvolaní, keďže Zákon o obchodnom registri ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku ako lex generalis odvolanie neupravuje. Registrové konanie je konanie nesporné. V zmysle § 205a ods. 1 O. s. p. je síce odvolacie konanie obmedzené vo vzťahu k predkladaniu nových dôkazov a uvádzaniu nových skutočností, avšak toto ustanovenie sa v zmysle § 205a ods. 1 v spojení s § 120 ods. 2 O. s. p. nepoužije v nesporných konaniach a vo veciach obchodného registra. Z toho dôvodu má navrhovateľ za to, že aj v rámci odvolacieho konania v nesporných konaniach je možné predkladať nové dôkazy a uvádzať nové skutočnosti bez obmedzenia. Na základe uvedeného má navrhovateľ za to, že k naplneniu vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že odvolací súd neprihliadol na listinu (výpis z účtu z banky, podľa ktorého odvolateľ vložil vklad vo výške 5 000,-- Eur), ktorú predložil spolu s odvolaním v odvolacej lehote, pretože v nespornom konaní je možné dôkazy predkladať aj po skončení prvostupňového konania. Ďalej uviedol, že doloženie dokladov má znaky odvolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 205a ods. 1 písm. c/ O. s. p. a bolo povinnosťou súdu ich vykonať v odvolacom konaní, čo však odvolací súd odmietol. Na základe uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 241 ods. 1 O. s. p.), v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je dôvodné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu (ust. § 236 O. s. p.).

V predmetnej veci prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu nie je daná v zmysle ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. (druhá veta) je dovolací súd povinný prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p., bolo by dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p.

Navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Procesná prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľ prípustnosť a dôvodnosť dovolania odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. Namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom, keďže v odvolacom konaní neprihliadol na listinu (výpis z účtu z banky, podľa ktorého navrhovateľ vložil vklad vo výške 5 000,-- Eur), ktorú predložil spolu s odvolaním v odvolacej lehote, pretože v nesporovom konaní je možné predkladať dôkazy aj po skončení prvostupňového konania. Ďalej namietal, že doloženie dokladov má znaky odvolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 205a ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa oznámením z 28. februára 2014 odmietol vykonať zápis údajov do obchodného registra na základe návrhu navrhovateľa na zápis do obchodného registra sp. zn. 35Re/230/2014, ktorý bol podaný 27. 02. 2014. V odmietnutí vykonania zápisu uviedol, že navrhovateľ nepredložil požadované doklady – výpis z účtu v banke alebo pobočky zahraničnej banky, preukazujúci splatenie peňažných vkladov alebo ich častí v zmysle § 11 ods. 2 písm. f/ Vyhlášky č. 25/2004 Z. z. Protiv odmietnutiu vykonania zápisu obchodnej spoločnosti R., s. r. o., podal navrhovateľ námietky, v ktorých uviedol, že na postup registrového súdu je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka účinné do 30. novembra 2013, t. j. výpis z účtu za účelom preukázania splatenia vkladov spoločníkov pri zápise do obchodného registra nie je možné požadovať. Navrhovateľ požadovaný doklad - výpis z účtu v banke alebo pobočky zahraničnej banky preukazujúci splatenie peňažných vkladov alebo ich častí nepredložil. Súd prvého stupňa uznesením námietky navrhovateľa, podané proti odmietnutiu vykonania zápisu, zamietol s odôvodnením, že navrhovateľ spolu s námietkami nepredložil súdu všetky požadované listinné doklady. Protiv tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, s ktorým predložil prílohu vyžadovanú registrovým súdom v rámci zápisu spoločnosti do obchodného registra – výpis z účtu z banky, z ktorého vyplýva, že vklad zakladateľov vo výške základného imania 5 000,-- Eur, ako aj potvrdenie o vklade správcu vkladu Mgr. E. M. vo výške 800,-- Eur. Odvolací súd o odvolaní navrhovateľa rozhodol tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že nešlo o nové skutočnosti a predložené dôkazy nie sú dôkazmi v zmysle § 205a O. s. p., ktoré by mali dokladovať skutkový stav v čase rozhodovania súdu prvého stupňa. Zároveň uviedol, že doloženie týchto dokladov súčasne nemá znaky žiadneho z možných odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 205a ods. 1 O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O. s. p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Podľa § 120 ods. 2 O. s. p. vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhlí.

Ustanovenie § 205a O. s. p. vyjadruje systém neúplnej apelácie. Odvolací súd aj naďalej zostáva súdom apelačným, nesmie však pritom prihliadať ku skutočnostiam a dôkazom, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa (na rozdiel od úplnej apelácie). Nové skutočnosti a dôkazy ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa sú odvolacím dôvodom len za splnenia podmienok uvedených v § 205a O. s. p. Z ustanovenia § 205a ods. 2 O. s. p. je zrejmé, že systém neúplnej apelácie sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O. s. p., teda aj vo veciach obchodného registra. V odvolacom konaní je v týchto konaniach zachovaný systém úplnej apelácie a odvolací súd je tak povinný prihliadnuť na všetky skutočnosti a dôkazy, aj keď neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa.

V danom prípade ide o konanie vo veciach obchodného registra. Odvolací súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 205a ods. 1 O. s. p. a neprihliadol na navrhovateľom predložené dôkazy s odôvodnením, že nejde o nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by mali v zmysle § 205a O. s. p. dokladovať skutkový stav v čase rozhodovania súdu prvého stupňa. Odvolací súd na daný prípad opomenul aplikovať ustanovenie § 205a ods. 2 O. s. p., z ktorého vyplýva, že ustanovenie § 205a ods. 1 O. s. p. sa neuplatní v konaniach vo veciach obchodného registra, teda aj v prejednávacom prípade. Z uvedeného je zrejmé, že ide o konanie, v ktorom mal odvolací súd uplatniť systém úplnej apelácie a mal prihliadnuť na navrhovateľom predložené dôkazy. Napriek tomu, že odvolací súd na jednej strane neprihliadol na navrhovateľom predložené dôkazy, na druhej strane konštatoval, že doloženie týchto dokladov nemá znaky možných odvolacích dôvodov taxatívne vymenovaných v ustanovení § 205 ods. 2 O. s. p. Dovolací súd však k tomu uvádza, že nové skutočnosti a nové dôkazy možno uvádzať ako dôvod odvolania bez akéhokoľvek obmedzenia, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, ak bolo vydané v konaní vo veciach obchodného registra. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd svojím postupom znemožnil právo navrhovateľa na realizáciu procesných práv, ktoré mu vyplývajú z Občianskeho súdneho poriadku, konkrétne z ustanovenia § 205a ods. 2 O. s. p. v spojení s § 200a O. s. p. a vyššie uvedeným postupom navrhovateľovi odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. je zo zákona nielen dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom, ale zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

29.

ROZHODNUTIE

- I. Ak došlo k indosácii zmenky po uplynutí lehoty na protest, indosament (rubopis) má len účinky postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmenkovému dlžníkovi zostávajú zachované všetky kauzálne námietky, ktoré mal voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky podľa ustanovenia § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka.**
- II. Ak žalovaný (dlžník) vo včas podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu popiera, že podpis na zmenke je jeho (uplatnil námietku nepravosti podpisu), potom majiteľovi zmenky svedčí dôkazná povinnosť preukázať, že žalovaný zmenku podpísal t. j., že jeho podpis na zmenke je pravý.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdoV/6/2012 z 26. novembra 2013)

Z odôvodnenia :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. júna 2008, č. k. 10Cb/4/2006-172 zrušil zmenkový platobný rozkaz, konanie voči žalovanému 1/ J., a. s., J., zastavil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 2/, 4/ a 5/ trovy konania na účet zástupcu v sume 208 144,-- Sk a súčasne mu uložil zaplatiť trovy štátu v sume 51 450,-- Sk.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že J., a. s., bola z obchodného registra vymazaná, preto konanie zastavil a v časti, ktorou zrušil zmenkový platobný rozkaz, uviedol, že za dôvodnú uznal kauzálnu námietku žalovaných o nedlhu. Podrobne rozpísal konkrétne platby poukávané na úhradu kauzálneho záväzku medzi zmenečníkom a prvým majiteľom zmenky.

Na odvolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Uznesením z 30. januára 2009, č. k. 5 Obo 115/2008-191 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vytkol súdu prvého stupňa, že vec nesprávne právne posúdil, lebo sa nezaoberal prípustnosťou námietky nedlhu podľa ustanovenia § 17 zákona zmenkového a šekového.

Krajský súd v Košiciach po tom, ako mu bola vec vrátená so záväzným právnym názorom odvolacím súdom, rozsudkom z 30. júna 2010, č. k. 10Cb/4/2006-217 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz a žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania 6 649,70 eur.

Rozhodol tak s odôvodnením, že kauzálna námietka je v zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového pre žalovaných neprípustná, lebo predmetná zmenka bola na žalobkyňu prevedená riadnym indosamentom a v zmysle § 17 zák. č. 191/1950 Zb. nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Námietke žalovaných, že zmenku nepodpisali, taktiež nevyhovelo s odôvodnením, že ide o nepreukázané a účelové tvrdenie.

Na odvolanie žalovaných Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudkom z 28. septembra 2011, č. k. 4 Obo 80/2010-268 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovaným 1/, 3/ a 4/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania v sume 500,14 eur a žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 500,14 eur náhrady trov odvolacieho konania.

V odôvodnení rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, že námietky žalovaných, týkajúce sa podpísania zmenky, nie sú opodstatnené a sú účelové. Žalovaní neunesli dôkazné bremeno, že podpisy avalistov uvedené na zmenke nie sú ich podpismi. Ďalej uviedol, že žalovaní 1/ až 4/ prevzali ručenie za splnenie zmenkového záväzku obchodnej spoločnosti J., a. s. a podľa ustanovenia § 17 ZZŠ mohli robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných mimo zmenkových vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch osoby, za ktorú bolo ručenie prevzaté k majiteľovi zmenky. Námietky žalovaných, týkajúce sa neexistencie dlhu spoločnosti J., a. s., pre posúdenie existencie ich ručiteľského záväzku nemajú žiadny význam.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa na podnet žalovaných podal v zákonom stanovenej lehote mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žiadal obe napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dôvod dovolania dovolateľ vymedzil ustanovením § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p., a to že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a § 243 ods. 1 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa dovolateľa konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, lebo nesprávne aplikovali ustanovenie čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ) namiesto správnej aplikácie ustanovení čl. I § 20 ods. 1 ZZŠ v spojení s § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), dôsledkom čoho súdy nevyhodnotili skutkovo a ani právne opodstatnenosť kauzálnej námietky (námietka nedlhu), ktorú vzniesol žalovaný Ing. M. V. Súdy túto námietku nesprávne považovali za neprípustnú. Ďalej uviedol, že indosácia zmenky vyvoláva odlišné právne účinky v závislosti od toho, či bola zmenka indosovaná pred uplynutím lehoty na protest alebo až po jej uplynutí. Indosácia zmenky pred uplynutím lehoty na protest nespôsobuje účinky cesie zmenkovej pohľadávky. Medzi novým majiteľom zmenky a žalovaným zo zmenky ide o abstraktný zmenkový záväzok (§ 17 ZZŠ). Abstraktnosť tohto záväzku sa prelomí iba za predpokladu, že nový majiteľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. V ostatných prípadoch nemôže žalovaný uplatniť kauzálne námietky, ktoré mu patrili pred indosáciou zmenky. Indosácia zmenky po uplynutí lehoty na protest má účinky postúpenia pohľadávky a všetky kauzálne námietky dlžníka zostávajú zachované. Táto právna úprava, vychádzajúca z medzinárodne akceptovaných štandardov zohľadňuje, že ak niekto kúpi už splatnú a protestovanú zmenku, potom musí predpokladať, že so zaplatením zmenky sú problémy, teda musí prezumovať buď insolventnosť dlžníka, alebo jeho neochotu plniť, čo v zásade poukazuje na právnu kvalitu zmenkového záväzku, na možný kauzálny nedostatok. Ak niekto takúto zmenku nadobudne, má si byť vedomý, že bude musieť čeliť kauzálnym námietkam v rovnakom rozsahu, ako pri postúpení pohľadávky.

Podľa dovolateľa bol označenými rozsudkami porušený zákon aj v tom, že súdy zaťažili konanie inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ak žalobca tvrdí, že podpis na zmenke patrí žalovanému a ak žalovaný toto tvrdenie popiera, potom je na žalobcovi preukázať pravosť podpisu. Spôsob riešenia spornosti pravosti podpisu na zmenke je totožný, ako spôsob riešenia iných skutkových otázok, pre ktoré zákon neupravuje *expressis verbis* riešenie formou prezumpcie. Všeobecne platí, že ak žalobca určitú skutočnosť tvrdí a žalovaný ju popiera, je bremeno dôkazu na žalobcovi.

Konajúce súdy dospeli k záveru, že žalovaní mali dôkazné bremeno na preukázanie spornej skutočnosti, že podpisy na zmenke nie sú ich podpismi. Takýto záver však z právnej úpravy nevyplýva. Súdy tým nesprávne vytvorili právnu domnienku, na základe ktorej nesprávne postupovali pri hodnotení dôkazov, teda proces hodnotenia dôkazov ovplyvnili procesnou vadou, majúcou za následok nesprávne zistenie skutkového stavu.

Žalobkyňa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť a žalobkyni priznať náhradu trov dovolacieho konania.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadrili aj žalovaní 1/ až 4/, ktorí navrhli mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora vyhovieť. Uviedli, že svoje námietky riadne uplatnili v konaní pred súdom a súd sa s nimi nezaoberal. Od počiatku popierali, že by podpísali akúkoľvek zmenku s vedomím, že ju podpísali ako avalisti a prevzali na seba ručiteľský záväzok za vystaviteľa, resp. zmenečníka. Navyše žalovaní 3/ a 4/ dňa 19. decembra 2001, kedy mala byť zmenka vystavená pôvodným žalovaným 1/ J., a. s., N., vôbec neboli, ani sa nikdy nezúčastnili žiadneho rokovania ohľadne podpísania zmenky v prospech M. S. – S. S. Z výpovede svedka Ing. K. vyplynulo, že zmenka mala byť vystavená ako zabezpečovací prostriedok na splnenie dlhu spoločnosti J., a. s., zo zmluvy z 19. decembra 2001 o poskytnutí finančných prostriedkov. V konaní bolo preukázané, že dlh bol splnený

prevodom vlastníckeho práva k hnutelným veciam na základe zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva z 19. decembra 2001 a jej dodatku č. 1 z 30. januára 2002.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.) zistil, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom a že pre jeho podanie boli splnené zákonné podmienky podľa § 243e ods. 1 O. s. p., pretože právoplatným rozhodnutím bol porušený zákon, vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. S poukazom na to, že v prejednávanej veci sú splnené zákonné podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a c/ O. s. p., dovolací súd preskúmal právoplatné rozhodnutia súdov obidvoch stupňov, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) v rozsahu ním uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že v prejednávanej veci právne posúdenie veci je nesprávne, pretože odvolací súd a súd prvého stupňa posúdili vec podľa ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ) každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom). Ak pojal vystaviteľ do zmenky slová „nie na rad“ alebo inú doložku rovnakého významu, možno previesť zmenku len vo forme a s účinkami obyčajného postúpenia (§ 11 ods. 2 ZZŠ).

V zmysle citovaného ustanovenia zmenka je prevoditeľná, každú zmenku, i keď neznie výslovne na príkaz, možno previesť rubopisom. Pri normálnej zmenke spôsob prevodu zmenky je tiež cesia, tento prevod zmenky má podstatne iné účinky ako prevod rubopisom.

Podľa ustanovenia § 20 ods. 1 ZZŠ indosament po splatnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred splatnosťou. Keď však bola zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí protestnej lehoty, má rubopis len účinky cesie.

Citované ustanovenie upravuje účinky indosamentu, ak k nemu dôjde až po proteste pre neplatenie, alebo po uplynutí lehoty pre protest tak, že indosament má len účinky obyčajného postúpenia. V takom prípade nový majiteľ zmenky vstupuje do práv a povinností predchádzajúceho majiteľa zmenky a dlžníkovi zostávajú zachované všetky námietky, ktoré mal voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky pred protestom alebo pred uplynutím lehoty na protest.

Podľa § 46 ods. 1 ZZŠ vystaviteľ, rubopisec alebo ručiteľ môžu doložkou „bez trov“, „bez protestu“ alebo inou doložkou rovnakého významu, napísanou na zmenke a podpísanou, oslobodiť majiteľa, aby na zachovanie svojho postihu protestoval pre neprijatie alebo neplatenie.

Doložka neoslobodzuje majiteľa od povinnosti predložiť zmenku včas a podať povinné správy. Dokázat', že lehota nebola dodržaná, má ten, kto sa proti majiteľovi na to odvoláva (§ 46 ods. 2 ZZŠ).

Oslobodením od povinnosti protestovať majiteľ zmenky nestráca právo dať zmenku protestovať, pričom nerozhoduje, ktorý z dlžníkov pripojil doložku. Majiteľ zmenky si vždy môže protest pre nesplnenie urobiť, s čím počíta aj ustanovenie § 46 ods. 3 ZZŠ. Ak vystaviteľ, rubopisec alebo ručiteľ oslobodili zmenku remisornou doložkou od povinnosti, aby na zachovanie svojho postihu protestoval pre neprijatie alebo neplatenie, stačí, že predloženie zmenky sa stalo riadne a včas.

V prejednávanej veci sporná zmenka bola splatná 16. januára 2002 (streda), indosovaná bola na žalobkyňu 17. apríla 2002, pričom lehota na protest uplynula 18. januára 2002. S názorom dovolateľa, že k indosácii spornej zmenky došlo po uplynutí lehoty na protest (§ 44 ods. 3 ZZŠ) je potrebné súhlasiť. Znamená to, že žalovaní 1/ až 4/ majú kauzálne námietky v rovnakom rozsahu ako vystaviteľ zmenky a aj po indosácii tieto kauzálne námietky im zostali zachované. V zmysle ustanovenia § 20 ods. 1 ZZŠ to platí, aj keď je zmenka opatrená doložkou „bez protestu“.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa a ani odvolací súd vec neposudzovali podľa citovaných ustanovení, ale podľa ustanovenia § 17 ZZŠ, ktoré na prejednanú vec nedopadá, kauzálnu námietku žalovaného (zánik zmenečného záväzku) nesprávne vyhodnotili ako neprípustnú. Týmto postupom súdov bol porušený zákon, nakoľko vec nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Relevantnou sa javí aj námietka generálneho prokurátora, týkajúca sa postupu súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu pri skúmaní spornosti podpisu avalistov na zmenke. Ak žalovaní vo včas podaných námietkach podaných proti zmenkovému platobnému rozkazu popierajú, že podpisy na zmenke sú ich, potom dôkazná povinnosť svedčí majiteľovi zmenky, teda žalobkyni, že podpisy dlžníkov na zmenke sú pravé, resp., že patria žalovaným. Súdny oboch stupňov nesprávne vychádzali z toho, že dôkazné bremeno je na žalovaných. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zaväzovať nemôžu podpisy zámerne sfalšované, teda také podpisy, kedy sa niekto vedome podpísal menom inej osoby. Ak sa takáto skutočnosť preukáže, má to za následok nedostatok zmenkového záväzku osoby, ktorej podpis bol sfalšovaný.

Súdny oboch stupňov neprávne postupovali v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov, tým konanie zaťažili inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.).

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti vyhodnotil dovolací súd mimoriadnym dovolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu za nesprávne z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní. Stotožnil sa s dovolateľom, že súdy oboch stupňov vydali rozhodnutia spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd podľa § 243b ods. 2, § 243b ods. 3, § 243b ods. 4 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách pôvodného konania.

30.

ROZHODNUTIE

- I. Žaloba reštrukturalizačného dlžníka o určenie, že pohľadávky veriteľov voči nemu nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní, je určovacou (zápornou) žalobou podľa ustanovenia § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku.**
- II. Podmienkou úspešnosti takejto žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/70/2012 z 27. februára 2014)

Z odôvodnenia :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 13. júla 2011 č. k. 23Cbi/1/2011-91 určil, že pohľadávky žalovaných v 1/ a 2/ rade za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur spolu vo výške 26 334,42 eur nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 31R/3/2010. Vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že podľa vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu bolo uznesením Okresného súdu Nitra z 05. 03. 2010 č. k. 31R/3/2010-1022 začaté reštrukturalizačné konanie na obchodnú spoločnosť I., spol. s r. o., žalobcu, uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 11. 03. 2010. Uznesením Okresného súdu Nitra z 12. 04. 2010 č. k. 31R/3/2010-1030 bola povolená reštrukturalizácia žalobcu, uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 16. 04. 2010. S., pobočka L rozhodnutím z 11. 06. 2010 č. k. 700-1310478910-6GC04/10 predpísala žalobcovi poistné vo výške 26 334,42 eur za obdobie február 2010 a marec 2010 a zároveň vyzvala žalobcu na jeho úhradu do 30 dní od doručenia rozhodnutia. S. ústredie rozhodnutím z 25. 10. 2010 č. 32967/2010-BA potvrdila rozhodnutie S., pobočka L. z 11. 06. 2010. Žalobca doručil 17. 03. 2010 žalovanému v 1. rade mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac február 2010 a 27. 05. 2010 za marec 2010. Žalovaný v 2. rade listom z 27. 07. 2010 vyzval žalobcu podľa § 120 ods. 2 ZoKR na úhradu poistného za február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za marec 2010 vo výške 7 570,62 eur do 10 dní od doručenia výzvy, pretože ide o prednostnú pohľadávku, ktorá vznikla po začatí reštrukturalizačného konania. Výzva bola žalobcovi doručená 30. 07. 2010, žalobca pohľadávku neuhradil. Listom zo 07. 01. 2011 žalobca požiadal žalovaného v 2. rade o splátkový kalendár, v ktorom bolo zohľadnené i rozhodnutie č. 32967/2010-BA.

V tomto súdnom konaní bolo podľa súdu prvého stupňa podstatné zistiť, či pohľadávky S., poistné za február 2010 a marec 2010, sú prednostnými pohľadávkami, teda pohľadávkami, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (§ 120 ods. 2 ZoKR), a teda ich nie je potrebné uplatňovať prihláškou. Podľa názoru súdu prvého stupňa je zásadný rozdiel medzi vznikom pohľadávky a splatnosťou pohľadávky, pričom v § 20 Zákona o sociálnom poistení je riešená otázka, kedy vzniká poistenie a v § 143 tohto zákona je riešená splatnosť poistenia. Súd prvého stupňa zdôraznil, že sa musel vysporiadať s okamihom vzniku pohľadávky voči dlžníkovi, a nie s jej splatnosťou. Poukázal na § 20 ods. 1, 2 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého jednoznačne vyplýva, že povinné nemocenské, dôchodkové poistenie, povinné poistenie v nezamestnanosti vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem, teda fyzickej osobe v pracovnom pomere odo dňa vzniku pracovného pomeru. Súd prvého stupňa dodal, že tak, ako to uviedla právna zástupkyňa žalobcu, hlásenie o počte zamestnancov má len deklaratórny charakter a slúži ako podklad pre určenie výšky odvodov zamestnávateľovi. S. vznikla pohľadávka na poistnom za mesiac február 2010 dňa 28. 02. 2010 a za mesiac marec 2010 (do 11. 03. 2010) dňom 11. 03. 2010, teda tieto pohľadávky vznikli S. pred začatím reštrukturalizačného konania dňa 12. 03. 2010, a preto bol veriteľ, S., povinný prihlásiť si svoje pohľadávky prihláškou. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že pohľadávky S., ktoré sú predmetom tohto súdneho konania, nie sú prednostnými pohľadávkami podľa § 120

ods. 2 ZoKR, a keďže si ich veriteľ riadne neuplatnil, nie sú v súčasnosti právne vymožitelné, stali sa naturálnymi obligáciami okamihom zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku, teda dňom 04. 08. 2010.

V časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že pohľadávky, ktoré sú predmetom konania, sa stali nevymožiteľnými, súd prvého stupňa žalobu zamietol, pretože nevymožiteľnosť pohľadávok je právnym dôsledkom toho, že S. si svoje pohľadávky, ktoré neboli prednostnými, riadne neuplatnila prihláškami v reštrukturalizácii a tento dôsledok priamo vyplýva z ustanovenia § 120 ods. 1 ZoKR, takéto rozhodnutie súdu by bolo nadbytočné. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací napadnutým rozsudkom z 10. októbra 2012 č. k. 15CoKR/6/2011-181 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd uviedol, že žalovaný v 1. rade rozhodnutím č. 700-1310478910-GC04/10 zo dňa 11. 06. 2010 predpísal žalobcovi za obdobie február a marec 2010 poistné celkom v sume 26 334,42 eur. Žalovaný v 2. rade svojím rozhodnutím č. 32967/2010-BA zo dňa 25. 10. 2010 na základe podaného odvolania žalobcu rozhodol tak, že rozhodnutie žalovaného v 1. rade potvrdil. S poukazom na § 144 ods. 1, § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je podľa odvolacieho súdu nepochybné, že vznik a zánik pohľadávky sa posudzuje v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z., pričom taktiež je nepochybné, že prihlasovanie pohľadávok je upravené príslušnými ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.

Odvolací súd uviedol, že žalobca ako zamestnávateľ bol povinný uhradiť poistné na sociálne poistenie za mesiace február a marec 2010, pričom si určil na výplatu príjmov 30. deň príslušného mesiaca. Za mesiac február 2010 bol povinný poistné uhradiť do 30. 03. 2010 a poistné za mesiac marec 2010 bol povinný uhradiť do 30. 04. 2010. Až neuhradením poistného v týchto lehotách bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi ako zamestnávateľovi poistné v zmysle ustanovenia § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Nakoľko reštrukturalizačné konanie sa začalo dňom 11. 03. 2010, teda dňom zverejnenia uznesenia Okresného súdu Nitra o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku, pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi preto vznikla počas reštrukturalizačného konania, a preto odvolací súd dospel k záveru, že táto pohľadávka je prednostnou pohľadávkou, ktorá sa v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou (§ 120 ods. 2 ZoKR).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s výnimkou časti, v ktorej súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania. V časti trov konania žalobca žiadal zmenu rozsudku v tom zmysle, aby žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania vo výške 4 424,14 eur. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne zobral do úvahy len právnu argumentáciu žalovaných a nimi citované ustanovenia zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. Podstatou sporu medzi žalobcom a žalovanými bolo, či pohľadávky žalovaného na poistnom za mesiac február 2010 a za obdobie od 01. do 11. 03. 2010 sú alebo nie sú prednostnými pohľadávkami v zmysle § 120 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení. Žalobca zotrval na svojom pôvodnom stanovisku, že v danom prípade sa nejedná o prednostné pohľadávky, ale že sa jedná o pohľadávky, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania a z toho dôvodu bolo povinnosťou žalovaného uplatniť tieto pohľadávky prihláškou v zákonnej prihlasovacej lehote 30 dní od povolenia reštrukturalizácie, t. j. najneskôr do 17. 05. 2010 (17. 04. 2010 bolo zverejnené uznesenie Okresného súdu v Nitre č. 31R/3/2010 o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku s účinnosťou od 18. 04. 2010).

Žalobca poukázal na § 120 ods. 2 ZoKR, v ktorom sa štatút prednostných pohľadávok v reštrukturalizácii priznáva len pohľadávkam, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania s tým, že rozhodujúci je vznik týchto pohľadávok voči dlžníkovi a nie ich splatnosť, prípadne to, akým spôsobom vznik týchto pohľadávok chápe, či účtuje veriteľ dlžníka. Keby zákon o konkurze a reštrukturalizácii podľa žalobcu nechcel rozlišovať medzi vznikom a splatnosťou pohľadávky, urobil by to výslovne. V citovanom ustanovení však zákonodarca priznáva štatút prednostných pohľadávok výslovne len tým, ktoré vznikli až po začatí konania. Žalobca má za to, že týmto ustanovením zákon zvyrazňuje, resp. podčiarkuje účinky začatia reštrukturalizačného konania uvedené v § 114 ZoKR. Podľa žalobcu, ak by spôsobom, ako v danom prípade S., prihlasovali pohľadávky všetci veritelia dlžníka, bol by inštitút reštrukturalizácie zbytočným. Dodal, že ostatné pohľadávky (okrem prednostných) musia ich veritelia uplatniť v reštrukturalizácii prihláškou do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie.

Žalovaní mali svoje pohľadávky na poistnom za sociálne poistenie za mesiac február 2010 a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 - istinu v celkovej výške 26 334,42 eur podľa žalobcu uplatniť v reštrukturalizácii prihláškou tak isto, ako všetci ostatní veritelia dlžníka, ktorých pohľadávky vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania (do 11. 03. 2011). Lehota na prihlasovanie pohľadávok v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2Q10 uplynula až 17. mája 2010. V tomto období už musel mať podľa žalobcu žalovaný zaevidované v účtovníctve aj pohľadávky na poistnom za mesiace február a marec 2010. Do prihlášky žalovaný mohol dňa 17. 05. 2010 v súlade so skutočnosťou uviesť, že pohľadávku voči dlžníkovi eviduje v účtovníctve a mohol teda svoju pohľadávku uplatniť úplnou a bezvadnou prihláškou.

Názor, že sa v danom prípade jedná o nárok, ktorý vznikol pred začatím reštrukturalizačného konania, žalobca opiera aj o argumenty uvedené v samotnom zákone o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z., a to konkrétne v § 20 a nasl., § 143. Pre úplnosť považoval za potrebné žalobcu uviesť, že znenie § 143 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je totožné so znením § 17 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení.

Napriek všetkým vyššie uvedeným argumentom, odvolací súd podľa žalobcu v napadnutom rozsudku berie do úvahy výlučne len argumentáciu žalovaného opierajúcu sa o § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., z ktorého vyvodil, že poistné vlastne vzniká až momentom jeho splatnosti, čím prakticky odvolací súd zotrel rozdiel medzi pojmi vznik pohľadávky a splatnosť pohľadávky, ako aj medzi „starými a novými“ pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní. Tým podľa žalobcu o. i. spôsobil, že dlžníkovi v reštrukturalizačnom konaní odoprel ochranu pred tou časťou jeho dlhov, ktorých vznik je viazaný na obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania a ktoré nesúvisia s podnikateľskou činnosťou dlžníka počas reštrukturalizácie.

Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že žalobca nesprávne interpretuje vznik povinnosti platiť poistné na sociálne poistenie, ktorý stotožňuje so vznikom povinného sociálneho poistenia zamestnanca. Trvá na tom, že tieto pojmy nemožno stotožňovať. Tento názor je obsiahnutý aj v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 06. 2012 č. k. 4Sžso/5/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. 08. 2012, v ktorom sa uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi vznikom a zánikom povinného sociálneho poistenia podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ako právneho vzťahu medzi poisteným - fyzickou osobou (v tomto prípade zamestnancom) a S. a právneho vzťahu medzi platiteľom poistného a S., pričom platiteľom poistného je jednak zamestnávateľ zamestnanca, ako aj samotný zamestnanec (okrem poistného na úrazové poistenie). Ďalej sa v ňom uvádza, že poistné je povinný platiť zamestnávateľ v sumách uvedených vo výkaze poistného, ktorý je súhrnom všetkých odvodov poistného zaťažujúcich mzdy všetkých zamestnancov (jednotlivo i v súhrne) za príslušné mesačné obdobie v lehotách stanovených zákonom. Žalovaný v 1. rade zdôraznil, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

Na základe uvedeného žalovaný v 1. rade žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu.

Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie voči žalobcovi za obdobie 02/2010 a od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 považuje za prednostné pohľadávky v zmysle ust. § 120 ods. 2 ZoKR vychádzajúc zo všetkých právnych predpisov, podľa ktorých svoje pohľadávky do reštrukturalizácie prihlasoval z dôvodov uvádzaných vo svojich výpovediach a uvedených aj v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Žalovaný v 2. rade zdôraznil, že povinnosť žalobcu platiť poistné za mesiace február 2010 a marec 2010 vznikla počas reštrukturalizačného konania, t. j. za 02/2010 vznikla na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého S. dňa 17. 03. 2010 vo výške 18 763,80 eur a poistné za mesiac marec 2010 na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého dňa 27. 05. 2010 vo výške 21 403,10 eur, z ktorej dlžník uhradil sumu 13 832,48 eur. Žalovaný v 2. rade uviedol, že S. až po predložení mesačného výkazu poistného a príspevkov môže na účely prihlasovania pohľadávok dokladovať takúto pohľadávku vyhlásením o evidencii pohľadávky v účtovníctve. Absenciu uvedeného vyhlásenia sankcionoval ZoKR povinnosťou správcu takúto pohľadávku poprieť. Z predložených dôkazov je podľa žalovaného v 2. rade zrejmé, že ku dňu začatia reštrukturalizačného konania (12. 03. 2010) sa uvedené pohľadávky voči žalobcovi v účtovníctve žalovaného nemohli nachádzať, nakoľko mesačné výkazy poistného a príspevkov za mesiace 02/2010 a 03/2010 boli predložené dňa 17. 03. 2010 a 16. 04. 2010 (riadny), resp. 27. 05. 2010 (opravný).

Tvrdenie žalobcu, že lehota na prihlasovanie pohľadávok uplynula „až 17. 05. 2010“, a teda žalovaný mohol uvedené pohľadávky prihlásiť do reštrukturalizácie, považuje žalovaný v 2. rade za nedôvodné. Pre rozdelenie

pohľadávok prihlasovaných v reštrukturalizácii a pohľadávok prednostných v nej, je podľa žalovaného v 2. rade rozhodujúci moment začatia reštrukturalizačného konania, s ktorým ZoKR spája hmotnoprávne, ako aj procesnoprávne účinky. Na prihlásenie pohľadávok do reštrukturalizácie ZoKR stanovuje v § 121 ods. 1 lehotu 30 dní od povolenia reštrukturalizácie, to znamená, že v uvedenej lehote má dôjsť k úkonu prihlásenia, a to tých pohľadávok, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania.

Názor žalobcu ohľadom vzniku a zániku poistenia a tvrdenie, že „pohľadávka Sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi na poistnom vzniká už momentom, keď zamestná pracovníka (§ 20 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení)“, nemá podľa žalovaného v 2. rade oporu v žiadnom právnom predpise. Vznik pohľadávky na poistnom ako právo S. na zaplatenie dlžnej sumy poistného, sa viaže na moment splnenia zákonnej povinnosti, a to predloženie mesačného výkazu poistného a príspevkov, následne, v prípade nedobrovoľného splnenia povinnosti včas a v správnej výške (po splatnosti poistného - § 143 zákona o sociálnom poistení), žalovaný uplatňuje a vymáha pohľadávku ďalej v zmysle zákona o sociálnom poistení a spôsobom podľa právneho režimu dlžníka, v akom sa tento v danom čase nachádza. Tvrdenie žalobcu, že predloženie mesačného výkazu má deklaratórny charakter a že mesačný výkaz je iba „hlásením, ktorým sa spresňuje reálna výška odvodov“, považuje žalovaný v 2. rade za nedôvodné a právne nepodložené. Rovnako žalovaný v 2. rade nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že pohľadávky sa mali prihlásiť do reštrukturalizácie pomerne na časť mesiaca, kedy došlo k ich začatiu, nakoľko prihlasovanie pohľadávok na poistnom, pokutách a penále pomerne za časť mesiaca, v ktorom bola začatá reštrukturalizácia alebo vyhlásený konkurz nemá od 01. 08. 2006, kedy došlo k zrušeniu ust. § 152 a nasl. zákona o sociálnom poistení, ktorý to ukladal, oporu v žiadnom právnom predpise.

Na základe všetkých uvedených skutočností žalovaný v 2. rade navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu potvrdil v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí z niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade boli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

Dovolateľ rozsudok odvolacieho súdu napadol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Predmetom konania je určenie, že pohľadávky žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur, nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2010 vedenom na Okresnom súde Nitra na dlžníka I., s. r. o. Š, IČO: X.

Podľa § 120 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto

zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Podľa § 120 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veriteľia súhlasia.

Podľa § 121 ods. 1 veta prvá a druhá zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie.

Podľa § 124 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. každú prihlásenú pohľadávku správcu s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka a so zoznamom záväzkov dlžníka; správcu pritom prihliadne aj na vyjadrenie dlžníka a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak správcu pri skúmaní pohľadávky zistí, že prihlásená pohľadávka je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná, je povinný prihlásenú pohľadávku v spornom rozsahu poprieť.

Podľa § 124 ods. 2 veta prvá zák. č. 7/2005 Z. z. prihlásenú pohľadávku môže poprieť len správcu do 30 dní od uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok.

Podľa § 124 ods. 3 veta prvá zák. č. 7/2005 Z. z. dlžník alebo veriteľ, ktorý doručil správcovi prihlášku, môže podať správcovi podnet, aby prihlásenú pohľadávku poprel.

Podľa § 124 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 veriteľ popretej pohľadávky sa môže do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok žalobou podanou voči dlžníkovi domáhať, aby súd určil právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom alebo poradie zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky; v žalobe sa veriteľ môže domáhať len toho, čo uviedol v prihláške.

Z citovaných zákonných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii rozlišuje v reštrukturalizácii okrem iného pohľadávky veriteľov na prednostné a pohľadávky, ktoré je potrebné v reštrukturalizácii prihlásiť. Prednostné pohľadávky sú také, ktoré sa nemusia uplatňovať prihláškou. Medzi prednostné pohľadávky patria odmena správcu, nepeňažné pohľadávky a pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (po jeho začatí). Na tieto pohľadávky nepôsobia právne účinky začatia ani povolenia reštrukturalizácie. Tieto pohľadávky sa uplatňujú priamo u dlžníka, možno ich vymáhať na súde alebo rozhodnúť o nich iným oprávneným orgánom alebo viesť pre ne exekúciu. Nepodliehajú teda režimu prihlasovania pohľadávok a zisťovania ich právneho dôvodu správcom. Prednostné pohľadávky správcu nezahŕňa do reštrukturalizačného plánu s výnimkou prípadu, že s tým veriteľ súhlasí.

Podľa § 80 písm. c/ O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Popri žalobe o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je v zmysle cit. ust. § 80 písm. c/ O. s. p., ktorej základnou podmienkou úspešnosti je naliehavý právny záujem žalobcu, sú i prípady, kedy žalobca domáhajúci sa takéhoto určenia nemusí tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem, pretože ten plynie z hmotného práva, ako je i v prípade sporu vyvolaného reštrukturalizáciou o určenie správcom popretej pohľadávky, k podaniu ktorej je legitimovaný veriteľ popretej pohľadávky (§ 124 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 31R/3/2010-1030 zo dňa 12. 04. 2010 právoplatného dňa 17. 04. 2010 súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka I., spol. s r. o., so sídlom S., IČO: X. (č. l. 14 spisu).

Uznesením č. k. 31R/3/2010-2158 zo dňa 27. 07. 2010 právoplatným dňa 04. 08. 2010 Okresný súd v Nitre potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka I., spol. s r. o., so sídlom S. a skončil reštrukturalizáciu dlžníka I., spol. s r. o., so sídlom S. (č. l. 19 spisu).

Predmetnou žalobou doručenou súdu prvého stupňa dňa 11. 01. 2011 sa pôvodný reštrukturalizačný dlžník po zmene petitu domáha voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že pohľadávky žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur, nie sú

prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2010 vedenom na Okresnom súde Nitra na dlžníka I., s. r. o., Š., IČO: X.

Z obsahu spisu tiež vyplýva, že poisťné, ktoré tvorí predmetnú pohľadávku, predpísala žalobcovi ako dlžníkovi S., pobočka L. rozhodnutím číslo 700-1310478910-GC04/10 zo dňa 11. júna 2010 (č. 1. 5 spisu) a listom zo dňa 27. júla 2010, S. ústredie B., vyzvala dlžníka k úhrade tejto pohľadávky ako prednostnej (č. 1. 30 spisu).

Z uvedených skutočností teda vyplýva, že predmetný spor nie je sporom veriteľa pohľadávky prihlásenej v reštrukturalizácii, o určenie správcom popretej pohľadávky, kde by naliehavý právny záujem vyplýval priamo z hmotného práva, ale ide o žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., ktorú zákon považuje za procesne prípustnú, len ak je na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

Cieľom určovacej žaloby je vydanie rozsudku, výrok ktorého odstraňuje žalobcovu neistotu určením, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je.

Zákon pre procesnú prípustnosť určovacej žaloby predpokladá teda existenciu stavu neistoty žalobcu v tom, či ten-ktorý právny vzťah alebo právo je alebo nie je a súčasne tiež preukázanie, že uvedenú neistotu je možno odstrániť navrhovaným výrokom rozsudku.

Existencia naliehavého právneho záujmu, a tým aj povinnosť žalobcu tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva ich existencia, je teda nevyhnutnou podmienkou prípustnosti takejto žaloby.

Nedostatok naliehavého právneho záujmu vylučuje, aby súd žalobu preskúmal po stránke vecnej.

V danom prípade súd prvého stupňa určovacej žalobe sčasti vyhovel bez toho, aby sa zaoberal otázkou žalobcom tvrdenej existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Taktiež súd odvolací, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil, skúmal žalobu len po stránke vecnej. Nedostatok tohto zistenia súdov je so zreteľom na uvedené skutočnosťou, ktorá zakladá inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Keďže v konaní otázka naliehavého právneho záujmu nebola vyriešená, nemohol sa ani dovolací súd zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia a skúmať opodstatnenosť dovolacieho dôvodu, ktorým sa rozhodnutiu odvolacieho súdu vytýka nesprávne právne posúdenie veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý trpí tou istou vadou podľa § 243b ods. 2, 3 O. s. p. zrušil v časti jeho 1. výroku, ktorým žalobe sčasti vyhovel a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p. znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

31.

ROZHODNUTIE

- I. V konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie, začatom registrovým súdom bez návrhu sa koná aj o právach a povinnostiach jej spoločníkov, ktorých treba považovať za účastníkov konania podľa ustanovenia § 94 odseku 1, prvej vety Občianskeho súdneho poriadku.**
- II. Pokiaľ registrový súd v konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie nekonal aj s jej spoločníkmi, svojim procesným postupom im odňal možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení platnom a účinnom do 31. 12. 2014).**

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2M Obdo/4/2012 z 11. septembra 2013)

Z odôvodnenia:

Generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním navrhol uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 32CbR/154/2010, Sro 22919/B z 13. septembra 2011 zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zrušil obchodnú spoločnosť J., spol. s r. o., B. bez likvidácie. Generálny prokurátor v odôvodnení mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že mu bol doručený podnet spoločníkov zrušenej spoločnosti J., spol. s r. o., M. S. a P. S. Podľa jeho názoru, bola týmto spoločníkom postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko registrový súd s uvedenými osobami nejednal, nedoručoval im uznesenia, ani výzvy, ktoré adresoval len právnemu zástupcovi spoločnosti, čím došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Podľa generálneho prokurátora podnecovatelia sú účastníci konania podľa ustanovenia § 94 O. s. p., nakoľko sa konalo a rozhodovalo o ich právach a povinnostiach, a mali preto právo zúčastniť sa konania a v rámci neho uplatňovať svoje procesné práva. V prejednávanej veci, aj keď podnecovatelia neboli uvedení v návrhoch na zrušenie spoločnosti, zrušenie spoločnosti sa dotýka všetkých spoločníkov, preto mal súd konať ako s účastníkmi aj s podnecovateľmi. Výmazom ex offo z obchodného registra, došlo k zániku práv a povinností spoločníkov, ktoré zákon súčasťou v spoločnosti spája, vrátane ústavného práva vlastníť majetok.

Registrový súd teda pochybil, keď podľa ustanovenia § 94 ods. 2 O. s. p. do konania nepribral podnecovateľov, čím im zabránil v lehote odstrániť dôvody na zrušenie spoločnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 243a ods. 3 O. s. p. dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je opodstatnené.

Z obsahu spisu vyplýva, že generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 32CbR/154/2010, Sro 22919/B z 13. septembra 2011, ktorým zrušil obchodnú spoločnosť J., spol. s r. o., B., bez likvidácie. V prejednávanej veci registrový súd postupoval podľa ustanovenia § 200a ods. 1 O. s. p., nakoľko sa mala dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom. Registrový súd začal konanie bez návrhu, preto dňa 31. mája 2011 vydal uznesenie o začatí konania, predmetom ktorého bolo zrušenie obchodnej spoločnosti J., spol. s r. o., bez likvidácie podľa ustanovenia § 68 ods. 6 písm. g/ Obchodného zákonníka, nakoľko spoločnosť nespĺňala podmienky podľa ustanovenia § 2 ods. 3 Obchodného zákonníka (nemala sídlo spoločnosti). V rozhodnutí súčasne určil 30-dňovú lehotu na odstránenie dôvodov zrušenia spoločnosti.

V Obchodnom vestníku bolo v súlade s ustanovením § 68 ods. 10 Obchodného zákonníka okresným súdom zverejnené oznámenie o začatí konania o zrušenie spoločnosti J., spol. s r. o., bez likvidácie. Následne po uplynutí troch mesiacov od zverejnenia tohto oznámenia podľa § 68 ods. 10 Obchodného zákonníka vydal okresný súd uznesenie, ktorým sa spoločnosť zrušuje bez likvidácie.

V mimoriadnom opravnom prostriedku generálny prokurátor namietal, že podnecovateľom, ako spoločníkom spoločnosti s učením obmedzeným sa postupom súdu (ich nepribratím do konania) odňala možnosť konať pred súdom. Postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmeny zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov upravuje okrem ustanovení § 200a a § 200e O. s. p., zákon č. 530/2003 Z. z. (§ 1 písm. c/ tohto zákona).

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 uvedeného zákona návrh na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov podáva navrhovateľ, ktorým je zapísaná osoba a osoba oprávnená podľa osobitného zákona.

Touto osobitnou osobou na podanie návrhu podľa osobitného zákona - § 112 Obchodného zákonníka, sú pri prvom zápise spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra, všetci konatelia spoločnosti. Po vzniku spoločnosti je vo všetkých ďalších konaniach pri zmenách zápisov do obchodného registra navrhovateľom už len samotná spoločnosť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákon č. 530/2003 Z. z. spoločníka obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným neoznačuje za účastníka konania.

Podľa § 94 ods. 1 veta prvá O. s. p. v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach ktorých sa má konať.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Základnému právu uvedenému v čl. 46 Ústavy SR zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 Ústavy SR.

V prejednávanej veci podnecovatelia ako spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným mali práva a povinnosti spoločníkov, ktoré zanikli súčasne so zánikom spoločnosti. V konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie, sa preto konalo aj o právach a povinnostiach týchto spoločníkov, čím sa naplnila podmienka tretej definície účastníkov konania podľa ustanovenia § 94 O. s. p. Nepribratím podnecovateľov do konania bolo porušené ich ústavné právo na súdnu ochranu.

Nakoľko v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p., t. j., že podnecovateľom bolo postupom súdu odňaté právo konať pred súdom, generálnym prokurátorom uvedený právny dôvod mimoriadneho dovolania je vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu právne významný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

32.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 603 ods. 3 sa vzťahuje iba na predkupné právo s vecnými účinkami a nemožno ho použiť v prípade porušenia obligačného predkupného práva v súvislosti s prevodom akcií. Pokiaľ povinný v rozpore s povinnosťou z predkupného práva vec predá, predkupné právo zaniká a sekundárna právna povinnosť nahradiť oprávnenému vzniknutú škodu sa môže vzťahovať len na osobu povinného, nie však na tretiu osobu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo/11/2011 zo dňa 06. mája 2014)

Z odôvodnenia :

Okresný súd Revúca rozsudok č. k. 3Cb/47/2008-304 zo dňa 18. 05. 2010 rozhodol tak, že zamietol návrh žalobcov 1/ až 8/, ktorým žiadali určiť, že kúpna zmluva o prevode akcií zo dňa 30.05.2008 uzatvorená medzi žalovanými 1/ a 2/ o prevode 183 kusov listinných akcií na meno, každá v menovitej hodnote 30 000,-- Sk, je neplatná a vlastníkom akcií emitenta Slovenské magnezitové závody, a. s., vydaných v špecifikovaných hodnotách a ktoré boli v súlade s rozhodnutím valného zhromaždenia emitenta zo dňa 11. 06. 2009 vymenené za listinné akcie na meno, je Ing. A. B. Okresný súd zároveň uložil žalobcovi 1/ povinnosť zabezpečiť vykonanie zmeny zápisu v zozname akcionárov vedenom žalobcom 1/ tak, že žalovaný 2/ je majiteľom kmeňových akcií na meno špecifikovaných vo výroku rozhodnutia, emitovaných žalobcom 1/, ktoré na základe rozhodnutia valného zhromaždenia žalobcu 1/ zo dňa 11. 06. 2009 nahradili kmeňové listinné akcie na meno emitované žalobcom 1/ v zmysle výroku rozhodnutia. Ďalej zaviazal žalobcov 1/ až 8/ k povinnosti nahradiť trovy konania žalovaným 1/ a 2/. Žalobným návrhom sa žalobcovia 1/ až 8/ domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode akcií zo dňa 30. 05. 2008 v objeme 183 listinných akcií na meno, každá v menovitej hodnote 30 000,-- Sk s tým, že žalovaný 1/ nesplnil podmienky určené na ich predaj v zákonom stanovenom spôsobe. Prevod akcií je podľa stanov obmedzený predkupným právom ostatných akcionárov na ich kúpu a v prípade, že v lehote 30 dní toto právo nie je uplatnené, je prevod podmienený súhlasom predstavenstva spoločnosti. Naliehavý právny záujem videli v tom, že existuje stav objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi konania, ktorý nemožno iným prostriedkom odstrániť. Súd prvého stupňa právne vec posúdil podľa ust. § 156 Obchodného zákonníka, § 34 Občianskeho zákonníka a § 80 písm. c/ O. s. p. Predmetom konania bolo určenie neplatnosti zmluvy o prevode akcií medzi žalovanými 1/ a 2/, ďalej určenie že vlastníkom akcií je žalovaný 1/ a uloženie povinnosti zabezpečiť vykonanie zmeny zápisu v zozname akcionárov žalobcu 1/. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh žalobcov 1/ až 8/ o určenie neplatnosti zmluvy o prevode akcií nespĺňa základný predpoklad jeho úspešnosti ustanovený v § 80 písm. c/ O. s. p., a to naliehavý právny záujem. Právna otázka platnosti resp. neplatnosti zmluvy má povahu iba predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva alebo právneho vzťahu, a keďže predmetom konania je aj určenie vlastníctva akcií, súd prvého stupňa túto riešil ako otázku prejudiciálnu. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný 1/ mal záujem previesť 183 kusov listinných akcií na meno na základe § 156 Obchodného zákonníka a v spojení s článkom 4 bod 3 stanov žalobcu 1/ požiadal predstavenstvo žalobcu 1/ listom zo dňa 17. 04. 2008 o udelenie súhlasu na prevod akcií. Keďže ostatní akcionári v zmysle stanov majú predkupné právo na kúpu akcií a žalovanému 1/ nebola známa štruktúra akcionárov, za účelom výzvy akcionárov uplatniť predkupné právo vyzval predstavenstvo žalobcu 1/ v súlade s článkom 22 stanov a požiadal ho, aby na vývesnej tabuli v sídle žalobcu 1/ najneskôr nasledujúci deň po doručení jeho žiadosti uverejnili oznámenie a výzvu na uplatnenie predkupného práva. Na výzvu dňa 19. 05. 2008 bola žalovanému 1/ doručená odpoveď od predstavenstva, obsahujúca informáciu, že možnosť uplatniť si predkupné právo na uvedené akcie si uplatnili siedmi akcionári žalobcu 1/ za trhovú cenu jednej akcie v sume 23 775,-- eur. Takúto odpoveď súd prvého stupňa vyhodnotil ako neuplatnenie si predkupného práva zo strany akcionárov, keďže z tejto odpovede nevyplýva, ktorí akcionári a v akom pomere si toto predkupné právo uplatnili. Takýto úkon nespĺňa atribúty určené v § 34 Občianskeho

zákonníka. Súd prvého stupňa zároveň vyslovil právny záver, že aj pre prípad riadneho uplatnenia predkupného práva a jeho nerešpektovania žalovaným 1/ by takéto porušenie predkupného práva voči oprávneným akcionárom nemalo za následok neplatnosť prevodu uskutočneného na žalovaného 2/. Právne predpisy inštitúujú predkupného práva na akcie neupravujú a je vo výlučnej pôsobnosti stanov akciovej spoločnosti upraviť podmienky a spôsob realizácie predkupného práva a keďže ide o predkupné právo záväzkovo právnej povahy, jediným dôsledkom jeho porušenia je nárok na náhradu škody. V súvislosti so skúmaním udelenia súhlasu predstavenstva spoločnosti s prevodom akcií súd prvého stupňa vychádzajúc z § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka a stanov akciovej spoločnosti dospel k záveru, že predstavenstvo bolo povinné rozhodnúť o žiadosti žalovaného 1/ do 30 dní od doručenia žiadosti a do 5 dní od rozhodnutia tomuto zaslať písomné oznámenie, pričom táto lehota uplynula dňa 22. 05. 2008. Dňa 19. 05. 2008 bol žalovanému doručený list žalobcu 1/, v ktorom však nie je zahrnuté rozhodnutie predstavenstva predpokladané zákonom a stanovami. Keďže v lehote 30-tich dní odo dňa doručenia žiadosti o súhlas predstavenstvo žalobcu 1/ nerozhodlo a prevod akcií neschválilo, v zmysle § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka platí, že súhlas na prevod akcií bol daný. Zákon ani stanov nepodmieňujú podanie žiadosti o súhlas predstavenstva spoločnosti s prevodom akcií uplynutím 30-dňovej lehoty ostatných akcionárov na uplatnenie si predkupného práva a inštitúujú predkupného práva a udelenia súhlasu predstavenstva s prevodom akcií sú dva rozdielne inštitúty a takýmto spôsobom ich aj súd prvého stupňa posúdil. Skúmaním zmluvy o prevode akcií medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/, súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mali za následok neplatnosť takejto zmluvy, keďže súhlas predstavenstva žalobcu 1/ s prevodom akcií bol podľa konštrukcie zákona daný a predkupné právo nebolo uplatnené riadne a včas. Dňa 30. 05. 2008 bola uzavretá medzi spoločnosťou žalovaného 2/ a Ing. Štefanom Uličným, t. j. žalovaným 1/ zmluva o prevode akcií a toho istého dňa boli akcie riadne rubopísované a odovzdané spoločnosti žalovaného 2/, čím boli splnené zákonné podmienky pre účinnosť prevodu akcií z prevodcu - žalovaného 1/ na nadobúdateľa - žalovaného 2/. Vzhľadom na tieto skutkové zistenia vedúce k právnemu záveru, že zmluva o prevode akcií je platná, súd prvého stupňa zároveň zamietol návrh na určenie, že vlastníkom akcií je žalovaný 1/. Keďže žalobca 1/ si nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona smerujúcu k vykonaniu zmeny zápisu v jeho zozname akcionárov, súd prvého stupňa mu na základe návrhu žalovaných túto povinnosť v zmysle § 156 ods. 7 Obchodného zákonníka uložil a zaviazal ho predmetné zmeny v zozname akcionárov vykonať tak, že ako nový akcionár bude v tomto zozname zapísaný žalovaný 2/ ako majiteľ kmeňových listinných akcií na meno tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Na odvolanie žalobcov 1/ až 8/ Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 41Cob/244/2010 – 488 zo dňa 13. októbra 2010 zmenil rozsudok Okresného súdu v Revúcej tak, že určil že kúpna zmluva o prevode akcií zo dňa 30. 05. 2008, uzatvorená medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ o prevode 183 kusov listinných akcií na meno, je neplatná a vlastníkom akcií špecifikovaných vo výroku rozhodnutia, ktoré boli v súlade s rozhodnutím valného zhromaždenia emitenta zo dňa 11. 06. 2009 vymenené za špecifikované listinné akcie na meno je Ing. Štefan Uličný (žalovaný 1/). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné a títo osvedčili naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy a určení vlastníctva k akciám. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že zmluva o prevode akcií predstavuje právny základ usporiadania akcionárskych vzťahov u žalobcu 1/ a nejedná sa o predbežnú otázku, ale o otázku základnú. Bez platného uzatvorenia zmluvy nemôže dôjsť k ďalším krokom žalovaných nadväzujúcich na túto zmluvu, vrátane ďalších prevodov. Žalobca 1/ teda osvedčil naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy tým, že do rozhodnutia sporu o určenie neplatnosti zmluvy a určení vlastníctva k akciám sa nevie, kto je akcionárom a komu má vydať nové akcie. Podľa zmluvy o prevode akcií malo ísť o prevod na tretiu osobu a uzatvorením takejto zmluvy došlo k priamemu ohrozeniu akcionárskych práv žalobcov 2/ až 8/ vrátane ich predkupného práva. Títo osvedčili naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy a určení vlastníctva k dotknutým akciám tým, že v prípade prevodu akcií zo žalovaného 1/ na tretiu osobu by došlo k rozporu záujmov žalobcu 1/, pretože žalovaný 2/ chcel nadobudnúť rozhodujúci balík akcií žalobcu 1/. Vedenie spoločnosti žalobcu 1/ malo záujem zabrániť týmto krokom a ochrániť minoritných akcionárov. Odvolací súd uzavrel, že žalobcovia 2/ až 8/ si včas uplatnili predkupné právo na kúpu akcií podľa článku IV. bod 3 stanov spoločnosti a na zasadnutí predstavenstva dňa 14. 05. 2008 si žalobcovia 2/ až 8/ prostredníctvom predsedu predstavenstva uplatnili predkupné právo a bola stanovená cena akcie za jeden kus. Na základe týchto právnych záverov odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. Doplniacim rozsudkom zo dňa 16. novembra 2010 sp. zn. 41Cob/244/2010-400 krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu v časti, o ktorej napadnutým rozsudkom nerozhodol, a to tak, že žalobu na uloženie povinnosti zabezpečiť vykonanie zmeny zápisu v zozname akcionárov zamietol.

Proti rozsudku a doplniacemu rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný 1/, prípustnosť dovolania založil na ust. § 238 ods. 1 O. s. p., pričom zároveň zaťažil svoje konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že sa stotožnil s argumentáciou žalobcov uvedenou v podaní žalobcov označenom ako doplnenie odvolania, ktoré bolo krajskému súdu doručené dňa 13. septembra 2010, pričom s obsahom tohto podania sa žalovaný 1/ dozvedel až 9. decembra 2010 pri nahliadnutí do spisu. Toto doplnenie bolo doručené odvolaciemu súdu po uplynutí lehoty na podanie odvolania a nemalo sa naň v zmysle § 205 ods. 3 O. s. p. prihliadať. Žalovaný 1/ sa o existencii námietok týkajúcich sa nového právneho posúdenia veci dozvedel z doručeného písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Krajský súd dospel k nesprávnym právnym záverom o tom, že žalovanému 1/ nebol daný súhlas na prevod pôvodných akcií a zároveň, že je daný naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. S poukazom na § 157 ods. 2 O. s. p. svoje právne závery krajský súd odôvodnil nelogicky a nedostatočne a jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné. Podľa § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka účinného k 31. 12. 2008, ak príslušný orgán spoločnosti nerozhodne o žiadosti akcionára o udelenie súhlasu v lehote určenej stanovami platí, že súhlas bol udelený. Z obsahu stanov žalobcu 1/ vyplýva, že vznik oprávnenia predstavenstva odmietnuť udelenie súhlasu na prevod akcií je viazaný na naplnenie aspoň jedného zo štyroch dôvodov formulovaných v článku IV. ods. 3 stanov. Predstavenstvo žalobcu 1/ je tak oprávnené obmedziť akcionára v nakladaní s jeho majetkom výlučne v prípade, ak je splnený aspoň jeden z takto formulovaných predpokladov. Keďže predstavenstvo žalobcu 1/ o žiadosti s prevodom akcií nerozhodovalo a nerozhodlo v zákonom ustanovenej lehote a o výsledku rozhodnutia neinformovalo žalovaného 1/, nastúpila zákonná fikcia formulovaná § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka, teda že predstavenstvo súhlas udelilo. Jedinou skutočnosťou dôležitou pre posúdenie platnosti kúpnej zmluvy je to, či bol žalovanému 1/ udelený súhlas na prevod akcií žalobcu 1/. Žalovaný 1/ poukázal na znenie § 9 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, podľa ktorého sa na cenné papiere vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka o hnuťelných veciach a právne vzťahu vzniknuté pri uplatňovaní práv spojených s cennými papiermi sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka o záväzkových právnych vzťahoch. Je teda potrebné primerane použiť ustanovenie § 602 až § 606 Občianskeho zákonníka v súvislosti s predkupným právom. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním uvádza, že na zasadnutí predstavenstva 14. 05. 2008 si žalobcovia 2/ až 8/ prostredníctvom predsedu predstavenstva uplatnili predkupné právo, pričom krajský súd nijako nevysvetlil, kde sa v uznesení nachádza stanovená cena akcie za kus a ani to, ako mohol byť predseda predstavenstva splnomocnený akcionármi, ktorí ani na zasadnutí neboli prítomní. Ústny prejav vôle žalobcov 2/ až 5/ a žalobcu 7/ na zasadnutí predstavenstva žalobcu 1/ dňa 14. mája 2008 nemôže mať vzťah k žalovanému 1/, nemôže ani vyvolať žiadne právne účinky. Žalovaný 1/ zdôraznil absenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnej zmluvy a na určení, že vlastníkom pôvodných akcií je žalovaný 1/. Žalovaný 1/ svojím dovolaním žiadal, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí alebo rozhodnutie krajského súdu zruší a vec vráti tomuto súdu na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu a doplniacemu rozsudku podal včas dovolanie aj žalovaný 2/. Dovolanie odôvodnil ust. § 238 ods. 1 O. s. p. a v rozhodnutí absentuje zrozumiteľné a úplné odôvodnenie rozhodnutia, ktoré by bolo presvedčivé. Žalovaný 2/ považuje zmluvu o prevode akcií za platnú s poukazom na tú skutočnosť, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil dôsledky prípadného nerešpektovania predkupného práva tak, že z takejto skutočnosti dovodil neplatnosť kúpnej zmluvy ako takej. Právne predpisy inštituť predkupného práva na akcie neupravujú a je vo výlučnej pôsobnosti stanov akciovej spoločnosti upraviť podmienky a spôsob realizácie predkupného práva. Keďže stanovky žalobcu 1/ neobsahujú podrobnejšiu úpravu inštitútu predkupného práva, je potrebné aplikovať všeobecnú právnu úpravu, ktorou je ust. § 602 nasl. Občianskeho zákonníka. V súvislosti s popretím nerešpektovania predkupného práva žalovaný 2/ argumentoval, že žiaden z akcionárov si predkupné právo neuplatnil riadne a včas. Dňa 17. apríla 2008 bola žalobcovi 1/ doručená žiadosť žalovaného 1/, súčasťou ktorej bola ako žiadosť o súhlas k prevodu akcií, tak žiadosť na uverejnenie výzvy na uplatnenie predkupného práva. Tým od 18. apríla 2008 začala plynúť 30-dňová lehota na uplatnenie predkupného práva, ktorá uplynula dňa 17. mája 2008. Dňa 14. mája 2008 zasadalo predstavenstvo žalovaného 1/, pričom v zápisnici zo zasadnutia sa konštatuje, že na jeho výzvu ohľadom uplatnenia predkupného práva sa prihlásilo 7 akcionárov. V tejto súvislosti dovolateľ napáda rozhodnutie odvolacieho súdu s tým, že nemožno aplikáciou § 266 Obchodného zákonníka vyložiť úkon obsiahnutý v zápisnici zo zasadnutia predstavenstva ako úkon zodpovedajúci riadnemu uplatneniu predkupného práva prostredníctvom predsedu predstavenstva spoločnosti. Dňa 19. mája 2008, po uplynutí lehoty na uplatnenie predkupného práva, bolo doručené oznámenie žalovanému 1/ od žalobcu 1/ z ktorého vyplýva, že si uplatnili predkupné právo na kúpu akcií v počte 183 kusov za cenu jednej akcie v sume 23 775,-- eur siedmi akcionári žalobcu 1/. Tento list nemôže mať relevanciu riadneho uplatnenia predkupného práva. Predstavenstvo je povinné rozhodnúť o žiadosti do 30 dní od jej doručenia a môže skúmať len stanovami vopred

a jednoznačne určené dôvody odmietnutia udelenia súhlasu a do 5 dní od rozhodnutia je predstavenstvo povinné zaslať žiadateľom písomné oznámenie o rozhodnutí. Predstavenstvo nie je oprávnené skúmať, či bola žiadosť podaná oprávnene a či dochádza alebo nedochádza k realizácii predkupného práva. Žalovaný 2/ žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozsudok okresného súdu potvrdí a doplniaci rozsudok zruší.

K dovolaniam žalovaných sa vyjadrili žalobcovia 1/ až 8/ a napadnutý rozsudok a doplniaci rozsudok považovali za vecne správne. Pri prevode akcií boli porušené pravidlá poctivého obchodného styku a išlo o výkon práv na ujmu práv a oprávnených záujmov ostatných akcionárov. Odvolací súd správne určil kúpnu zmluvu za neplatnú a s jeho závermi sa žalobcovia 1/ až 8/ stotožnili. Čo sa týka nalievavého právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnej zmluvy žalobcovia 1/ až 8/ uviedli, že zmluva o prevode akcií predstavuje právny základ pre budúce usporiadanie akcionárskych vzťahov a vytvára v prípade, že jej platnosť je napadnutá objektívne právnu neistotu u všetkých účastníkov. Keďže podľa zmluvy o prevode malo ísť o prevod akcií na tretiu osobu došlo k priamemu ohrozeniu akcionárskych práv žalobcov 2/ až 8/, vrátane ich predkupného práva k akciám. Nejde teda o predbežnú otázku, ale o otázku základnú, keďže bez platného uzatvorenia zmluvy by nemohlo dôjsť k ďalším krokom žalovaných nadväzujúcich na túto zmluvu. Určením neplatnosti sa objektívne odstránil stav právnej neistoty. Čo sa týka nesúhlasu predstavenstva s prevodom akcií na žalovaného 2/ v svojom vyjadrení žalobcovia uviedli, že nesúhlasia s aplikáciou fikcie súhlasu s prevodom. Zo zápisnice zo zasadnutia predstavenstva vyplýva, že žiadosť žalovaného 1/ nebola schvaľovaná z dôvodu, že si predkupné právo uplatnili siedmi akcionári s tým. Predstavenstvo žalobcu 1/ súhlasilo s uplatnením predkupného práva a schválilo prevod akcií na akcionárov, čím de facto nesúhlasilo s prevodom predmetných akcií na žalovaného 2/. Nesúhlas predstavenstva teda bol urobený formou udelenia súhlasu s prevodom akcií na iných akcionárov. Podľa žalobcov mal žalovaný postupovať tak, že najskôr mal podať ponuku na uplatnenie predkupného práva a až po uplynutí lehoty na uplatnenie predkupného práva mohol požiadať o súhlas predstavenstva s prevodom akcií podľa toho, či si niekto predkupné právo uplatnil. Keďže tieto úkony žalovaný 1/ spojil, postupoval zmätočne. Námietku žalovaných, že predkupné právo nebolo uplatnené riadne a včas z dôvodu, že z odpovede nevyplýva, ktorí akcionári si uplatnili predkupné právo a v akom pomere, nemožno akceptovať. Žalovaný 1/ bol pracovníkom spoločnosti žalobcu 1/ a všetkých akcionárov osobne pozná a nemohli tak vzniknúť pochybnosti o identifikácii osôb. Žalovaný 1/ bol aj na zasadnutí predstavenstva prítomný a vedel, ktorí konkrétni akcionári si uplatnili svoje predkupné právo a mal aj prístup k zoznamu akcionárov a vedel o ich akcionárskom podiele, ktorý by mohli podľa stanov kúpiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1, 2 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Zákonné ustanovenie § 237 O. s. p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných

vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. dovolací súd predovšetkým skúmal, či v konaní nedošlo k uvedeným vadám konania.

Z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj čiastočne zmeňujúcemu a čiastočne potvrdzujúcemu rozsudku), ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V zmysle § 372p O. s. p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak.

S účinnosťou od 15. októbra 2008 Občiansky súdny poriadok (zákon č. 384/2008 Z.z.) v ustanovení § 213 ods. 2 O. s. p. ustanovuje, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z., bolo týmto ustanovením v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. Ustanovenie posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu tzv. mandukčnej povinnosti opravného súdu. Podstatou tejto poučovacej povinnosti je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, a teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej. V prejednávanej veci ide o špecifický prípad zmeny právneho posúdenia veci odvolacím súdom, kedy súd prvého stupňa ako základ svojho rozhodnutia pre posúdenie otázky prejudiciálnosti určenia neplatnosti úkonu prevodu akcií zmluvou o prevode akcií vzal ust. § 80 písm. c/ O. s. p., pričom dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na takomto určení, keďže existuje iný účinný nástroj na zabezpečenie nápravy, a to žaloba na určenie vlastníckeho práva k akciám. Na základe takejto úvahy žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o prevode akcií zamietol. Otázkou neplatnosti úkonu sa však ako prejudiciálnou zaoberal a dospel k záveru, že zmluva o prevode akcií je platná, a teda je dôvodné vyhovieť návrhu na určenie vlastníckeho práva svedčiaceho žalovanému I/, ako aj je dôvodné vyhovieť jeho návrhu na uloženie povinnosti zabezpečiť vykonanie zmeny zápisu v zozname akcionárov.

Pri preskúvaní prvostupňového rozhodnutia však odvolací súd dospel k opačnému záveru, a to záveru o existencii naliehavého právneho záujmu na takomto určení, pričom však k posúdeniu platnosti resp. neplatnosti zmluvy o prevode akcií použil argumentáciu bez výslovného uvedenia zákonnej úpravy v rozhodnutí. Nemožno však vyhovieť námietke dovolateľa, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nerešpektovaním zákonnej úpravy vedúcej k povinnosti odvolacieho súdu podľa ust. § 213 ods. 2 O. s. p., keďže ustanovenie § 80 písm. c/ už bolo v konaní použité a výzva tak nemohla smerovať k oboznámeniu účastníka s iným ustanovením iného právneho predpisu, doposiaľ v konaní nepoužitému.

Dovolací súd však rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmal ako dovolanie prípustné podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p. s ohľadom na dovolací dôvod formulovaný ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd mal odňať žalovaným možnosť konať pred súdom a porušiť základné práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR tým, že svoje zmeňujúce rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd dospel k záveru, že existuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o prevode akcií, pričom nevysvetlil, v čom má

takýto záujem spočívať vzhľadom na existujúce právne nástroje vedúce k možnosti uplatniť svoj nárok žalobou na plnenie, ani neuviedol ustanovenia právneho predpisu, ktoré ho k úvahe o neplatnosti zmluvy viedli.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V súvislosti s nedoručením doplnenia odvolania žalobcov odvolacím súdom žalovaným je potrebné súhlasiť s námietkou porušenia rovnosti zbraní takýmto postupom odvolacieho súdu. Súdny nie sú povinné každú písomnosť založenú účastníkom konania doručovať protistrane. Takúto povinnosť im však Občiansky súdny poriadok ukladá v prípade podaní urobených účastníkom konania, ktoré majú z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu. Takýmito podaniami účastníka, ktoré je súd povinný doručiť druhému účastníkovi, sú predovšetkým návrh na začatie konania (§ 79 ods. 4 O. s. p.), odvolanie (§ 209a ods. 1 O. s. p.), dovolanie, prípadne podania, ktorých obsahom je skutkový a právny rozbor prejednávanej veci. O takúto písomnosť v prípade doplnenia odvolania ide ako s ohľadom na možnú relevanciu vyjadrení vznesených z pohľadu právnej argumentácie, tak z pohľadu procesného, kedy až súd v rámci preskúmania odvolania môže vysloviť, či na argumenty v doplnku odvolania bude prihliadať alebo nebude (ak rozširujú rozsah odvolania). Nedoručením takejto listiny odvolací súd preto odňal žalobcovi možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na odôvodnenie bezpochyby neznamená povinnosť súdu zaoberať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia všetkými skutočnosťami tvrdenými účastníkmi konania, musí však spĺňať limity zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. a účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky vznesené účastníkmi v priebehu konania. Uvedený záver vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý zdôrazňuje, že sa nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ale ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (R. c. Š., G. c. G.). Obaja dovolatelia vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu namietali formálnosť a nepresvedčivosť jeho odôvodnenia, majúcu za následok jeho nepreskúmateľnosť. Túto vzhľadli vo vzťahu k zmene právneho posúdenia existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, ako aj na posúdení vlastníckych práv žalovaného 2/ k sporným akciám.

Po oboznámení sa s vo veci vydanými rozhodnutiami, ako aj konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie oboch žalovaných je dôvodné a dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zákonnej požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia nezodpovedá.

Pokiaľ žalovaní namietajú, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, je potrebné s ich námietkou súhlasiť. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je prípustným dovolacím dôvodom, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. V prejednávanej veci je dovolací dôvod možné úspešne použiť, keďže prípustnosť dovolania vyplýva z § 238 ods. 1 O. s. p.

Podľa § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka účinného k 31. 12. 2008, ak príslušný orgán spoločnosti nerozhodne o žiadosti akcionára o udelenie súhlasu v lehote určenej stanovami platí, že súhlas bol udelený.

Podľa stanov žalobcu 1/ možnosť predstavenstva odmietnuť udelenie súhlasu na prevod akcií je viazaný na naplnenie aspoň jedného zo štyroch dôvodov formulovaných v článku IV. ods. 3 stanov. Zároveň však musí byť splnený zákonný predpoklad, že takto učiní v zákonom určenej lehote 30 dní. Pred posudzovaním obsahu udelenia resp. neudelenia súhlasu predstavenstva je potrebné prioritne vyriešiť naplnenie predpokladu učinenia takéhoto rozhodnutia predstavenstvom, pretože pokiaľ predstavenstvo nerozhodne v lehote, nastupuje zákonná fikcia formulovaná ust. § 156 ods. 9 Obchodného zákonníka, teda že predstavenstvo súhlas udelilo. S týmto sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal a jeho právna úvaha o počiatku plynutia lehoty na rozhodnutie predstavenstva o udelení súhlasu až po uplynutí lehoty na uplatnenie predkupného práva nemá oporu v zákone ani v stanovách žalobcu 1/.

Podľa ust. § 9 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch sa na cenné papiere vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka o hnuiteľných veciach, pričom právne vzťahy vzniknuté pri uplatňovaní práv spojených s cennými papiermi sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka o záväzkových právnych vzťahoch.

Právne následky porušenia predkupného práva závisia od povahy tohto práva, t. j. či ide o právo vecné alebo záväzkové. V právnej teórii je uvedené delenie podstatným predovšetkým z pohľadu riešenia dôsledkov porušenia predkupného práva, keďže pri porušení vecného predkupného práva má oprávnený silnejšie postavenie voči tretím osobám. Logický výklad tak vedie k úvahe, že ustanovenie § 603 ods. 3 sa vzťahuje iba na predkupné právo s vecnými účinkami. Ak by sa právne následky porušenia predkupného práva uvedené v § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka uplatnili aj v prípade porušenia obligačného predkupného práva, došlo by k stieraniu základného rozdielu medzi obligačnoprávnymi a vecnoprávnymi druhmi predkupných práv. Pokiaľ povinný v rozpore s povinnosťou z predkupného práva vec predá, predkupné právo zaniká a sekundárna právna povinnosť sa môže vzťahovať len na osobu povinného, nie však na tretiu osobu. Prevod veci na oprávneného nie je možné vynútiť od tejto tretej osoby, keďže tá sa k žiadnej povinnosti nezaviazala a zo zákona jej povinnosť ponúknuť oprávnenému vec na kúpu nevyplýva. Voči povinnému na druhej strane nemožno uplatniť nárok na vrátenie veci, pretože ten už nie je jej vlastníkom (prekážka nemo plus iuris). Z uvedeného vyplýva jediný možný záver o následkoch nerešpektovania predkupného práva obligačno-právneho charakteru vyplývajúceho zo stanov akciovej spoločnosti, a to sekundárna povinnosť porušiteľa nahradiť oprávnenému vzniknutú škodu z titulu porušenia povinnosti povinného vyplývajúcej z predkupného práva.

V prejednávanej veci je potrebné použiť ust. § 602 až § 606 Občianskeho zákonníka upravujúce predkupné právo, ktoré však má výlučne záväzkovo-právne účinky a prípadné porušenie tohto práva nie je spôsobilé prívodiť neplatnosť zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd vyhodnotil skutkový stav odlišne ako súd prvého stupňa, pričom dospel k právnym záverom, ktoré viedli k odlišnému právnemu posúdeniu veci, najvyšší súd však tieto vyhodnotil ako právne nesprávne. Odvolací považoval za riadne uplatnenie predkupného práva to, že na zasadnutí predstavenstva si žalobcovia 2/ až 8/ prostredníctvom predsedu predstavenstva toto právo uplatnili, pričom sa nevysporiadali so skutočnosťou nedostatku zastúpenia predsedu predstavenstva a určiti takéhoto úkonu, ako aj úplne opomenul to, že uplatnenie predkupného práva je adresným právnym úkonom, ktorý musí byť učený vo forme spôsobilých prívodiť účinky predpokladané zákonom výlučne voči osobe oprávnenej, ktorou nemôže byť predstavenstvo. Nemôže tak byť relevantným právnym úkonom realizácie predkupného práva zápisnica z predstavenstva, keďže táto nie je právnym úkonom (predstavenstvo nie je subjektom práva, je orgánom právnickej osoby). Nemožno potom použiť ani odvolacím súdom použitý výklad takéhoto aktu obsiahnutého v zápisnici zo zasadnutia predstavenstva aplikáciou § 266 Obchodného zákonníka a dovodiť, že ide o úkon zodpovedajúci riadnemu uplatneniu predkupného práva, keďže v ust. § 266 ObZ obsiahnuté interpretačné pravidlá možno aplikovať len na právne úkony a len pri výklade vôle subjektov spôsobilých na právne úkony. Odvolací súd nevysporiadal ani so zákonnou požiadavkou formulovanou ust. § 30 ods. 3 zákona o cenných papieroch v spojení s § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda že predkupné právo musí byť realizované v písomnej forme.

Predstavenstvo je povinné rozhodnúť o žiadosti do 30 dní od jej doručenia a môže skúmať len stanovami vopred a jednoznačne určené dôvody odmietnutia udelenia súhlasu a do 5 dní od rozhodnutia je predstavenstvo povinné zaslať žiadateľom písomné oznámenie o rozhodnutí. Nie je úlohou ani právomocou predstavenstvo skúmať, či bola žiadosť podaná oprávnene a či došlo k prípadnej predpokladanej realizácii predkupného práva. Záver odvolacieho súdu, že o udelení súhlasu žalovaného 1/ na prevod akcií na žalovaného 2/ nebolo potrebné osobitne rozhodovať, pretože si žalobcovia 2/ až 8/ uplatnili riadne a včas predkupné právo a bol im daný súhlas na kúpu akcií, nevyplýva z vykonaného dokazovania a úvahy vedúce k záveru o uplatnení predkupného práva v zmysle vyššie uvedeného odôvodnenia tiež nie sú správne. Je vždy, za každých okolností, povinnosťou predstavenstva rozhodnúť o udelení súhlasu resp. nesúhlasu s prevodom akcií, pričom pri opomenutí rozhodnutie vydať nastupuje zákonná fikcia formulovaná ust. § 156 ods. 9 ObZ.

Dovolací súd zdôrazňuje, že určenie neplatnosti kúpnej zmluvy môže byť len prejudiciálnou otázkou vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva majiteľa akcií, teda nemožno osvedčiť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy a zároveň na určení, kto je vlastníkom akcií, keďže takéto určenie sa navzájom vylučuje (nemôže byť daný naliehavý právny záujem na určení dvoch skutočností, z ktorých jedna má povahu predbežnej

otázky vo vzťahu k druhej). Odvolací súd teda nepostupoval správne, keď posudzoval ako základnú otázku skutočnosti neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom takýto postup viedol k nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že odvolací súd zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Zároveň odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, na základe čoho dovolací súd vyslovil právny záver, ktorým je odvolací súd viazaný (§ 243d ods. 1 veta druhá O. s. p.) a bude vecou odvolacieho súdu, aby o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ opätovne rozhodol, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s ustanovením §157 ods. 2 O. s. p. a súčasne rozhodol aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

S poukazom na uvedené preto dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 veta prvá O. s. p., § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou O. s. p., zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

33.

ROZHODNUTIE

- I. Právo úpadcu užívať predmet leasingu predstavuje majetkové právo, hodnotu ktorého je možné aj vyčíslieť.**
- II. Pojem „majetok úpadcu“ je potrebné vykladať extenzívne, pretože zahŕňa nielen hmotné veci, ale aj práva a iné majetkové hodnoty.**
- III. Vec, ktorú užíval úpadca ako leasingový nájomca, nepatrí do konkurznej podstaty, pretože je majetkom prenajímateľa. Pre úspešnosť odporovacej žaloby musí správca preukázať, že prevodom práva vec užívať a práva odkúpiť ju, došlo k ukráteniu pohľadávok veriteľov dlžníka, ktorí majú voči dlžníkovi pohľadávky v čase účinnosti napadnutého právneho úkonu.**

(Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 25CoKR/2/2014 z 21.7.2014)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „konkurzný súd“) rozsudkom č. k. 64Cbi/12/2013 – 97 z 15. novembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) zamietol návrh o určenie neúčinnosti zmluvy o zámene účastníkov leasingovej zmluvy č. LZC/11/00103 z 1. decembra 2011 uzatvorenej medzi úpadcom ako nájomcom, odporcom ako novým nájomcom a D. L. S., spol. s r. o., B., IČO: X. ako prenajímateľom (ďalej len „sporná zmluva“) a o zaplatenie 130 730,12 Eur. Na základe spornej zmluvy vstúpil odporca do všetkých práv a povinností úpadcu, vyplývajúcich zo zmluvy o finančnom leasingu č. LZC/11/00103 z 15. februára 2011 (ďalej len „leasingová zmluva“). Navrhovateľ si uplatnil odporovacou žalobou právo na určenie neúčinnosti spornej zmluvy a zaplatenie 130 730,12 Eur.

Konkurzný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že počas trvania leasingovej zmluvy nie je leasingový nájomca vlastníkom predmetu leasingu, je len jeho držiteľom a vlastníkom predmetu leasingu je leasingová spoločnosť. Leasingový nájomca má právo predmet leasingu po dohodnutú dobu nielen užívať, ale má aj tomu zodpovedajúcu povinnosť uhrádzať leasingové splátky, v ktorých je potom obsiahnutá aj odplata za užívanie predmetu leasingu. Konkurzný súd sa stotožnil s obranou odporcu, podľa ktorej nešlo o právny úkon týkajúci sa majetku úpadcu, pretože úpadca nebol vlastníkom predmetu leasingu a spornou zmluvou úpadca previedol na odporcu len právo zodpovedajúce užívaniu predmetu leasingu a zároveň aj povinnosť uhrádzať dohodnuté leasingové splátky za takéto užívanie. Spornou zmluvou teda došlo nielen k prevodu práva mať v držbe predmet leasingu, ale aj k prevodu povinností, a to záväzku uhrádzať leasingové splátky, pričom nedošlo k zmene vlastníctva predmetu leasingu, pretože vlastníkom predmetu naďalej zostáva leasingová spoločnosť ako prenajímateľ. Ďalej konkurzný súd uviedol, že pokiaľ by aj vychádzal z tej skutočnosti, že právo užívať predstavuje majetkové právo, spornou zmluvou nedošlo k ukráteniu alebo zmenšeniu majetkového práva leasingového nájomcu, pretože tento bol povinný za nájom uhrádzať leasingové splátky. Odporovaným právnym úkonom teda došlo k zániku záväzku úpadcu uhrádzať dohodnuté leasingové splátky. Úpadca ku dňu uzavretia spornej zmluvy uhradil okrem prvej zvýšenej splátky a záloh, aj 6 pravidelných leasingových splátok a zostávalo mu uhradiť ešte 54 leasingových splátok. Konkurzný súd sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že majetok ktorý bol prevedený predstavuje majetkové právo uzavrieť kúpnu zmluvu za dohodnutú kúpnu cenu 100,-- Eur, pretože takéto právo by úpadcovi vzniklo až po 5. máji 2016 za predpokladu, že by bol zaplatil 54 leasingových splátok, každú vo výške 9 400,72 Eur. Konkurzný súd konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal, že odporovaným právnym úkonom došlo k akémukoľvek zmenšeniu majetku úpadcu. O trovách konania konkurzný súd rozhodol tak, že priznal odporcovi právo na ich náhradu vo výške 230,82 Eur.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie navrhovateľ v lehote stanovenej v § 204 O. s. p., v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Navrhovateľ alternatívne navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že vysloví právnu neúčinnosť spornej zmluvy a odporcovi uloží povinnosť zaplatiť do všeobecnej podstaty úpadcu peňažnú náhradu vo výške 130 730,12 Eur.

V odvolaní poukazuje na to, že uzavretím spornej zmluvy z 1. decembra 2011 vstúpil odporca ako nový nájomca do všetkých práv z leasingovej zmluvy, v dôsledku čoho prevzal predmet leasingu od úpadcu, ako od pôvodného nájomcu. Do týchto práv vstúpil odporca bezodplatne. Jednou zo základných otázok, s ktorou sa mal konkurzný súd vysporiadať, je to, či sporná zmluva je úkonom ktorý sa týka majetku úpadcu. Konkurzný súd, podľa právneho názoru navrhovateľa, mal posúdiť, či postúpené právo je oceníteľné peniazmi. S touto otázkou sa však žiadnym spôsobom nevysporiadal a v odôvodnení rozsudku nie je uvedený žiadny dôvod, pre ktorý nemožno považovať právo užívať predmet leasingu a budúce právo prevodu predmetu leasingu za kúpnu cenu vo výške 100,-- Eur za majetok úpadcu. Navrhovateľ nesúhlasí s argumentáciou konkurzného súdu, podľa ktorej odporca prevzal aj povinnosť splácať leasingové splátky, v dôsledku čoho nemohlo prísť k ukráteniu veriteľov, pretože splácanie splátok zo strany odporcu môže mať vplyv len na ocenenie práv vyplývajúcich z leasingovej zmluvy. Pokiaľ by sa rešpektoval právny názor konkurzného súdu, znamenalo by to, že k postúpeniu práv vyplývajúcich z akejkoľvek leasingovej zmluvy by nebolo možné nikdy odporovať, pretože že s takýmto postúpením je vždy spojené aj prevzatie povinností od pôvodného nájomcu. Podľa názoru navrhovateľa je irelevantné to, že v posudzovanom prípade nebol úpadca vlastníkom hnutelnej veci. V danom prípade bolo potrebné posúdiť otázku, či právo ktoré úpadca previedol, malo nejakú hodnotu a ak áno, aká bola táto hodnota. Navrhovateľ jednoznačne uviedol výpočet hodnoty tohto práva v žalobe, pričom je nesporné, že navrhovateľ vynaložil za predmet leasingu 263 300,24 Eur s DPH za tým účelom, aby mohol predmet leasingu užívať a aby mu vzniklo právo kúpiť ho za kúpnu cenu 100,-- Eur.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako vecne správne a priznal mu trovy odvolacieho konania vo výške 83,87 Eur. Vo vyjadrení sa odporca stotožňuje so závermi konkurzného súdu, keď konštatuje, že budúce právo odkúpiť predmet leasingovej zmluvy nevzniklo v čase uzatvorenia spornej zmluvy, pretože toto právo vzniká až po splnení všetkých dohodnutých podmienok. Uzatvorením spornej zmluvy úpadca nepostúpil na odporcu právo na odkúpenie predmetu leasingu, pretože toto právo v čase uzatvorenia zmluvy ešte neexistovalo. Odporca nadobudol právo užívať predmet leasingu a povinnosť splácať leasingové splátky. Zároveň bol povinný znášať náklady spojené s údržbou predmetu leasingu, s jeho zabezpečením proti odcudzeniu, poškodeniu alebo zničeniu a platiť poisťné. Z týchto dôvodov sa žiadnym spôsobom neobohatil na úkor úpadcu alebo konkurzných veriteľov. Počas užívania predmetu leasingu došlo k jeho opotrebeniu, a preto v čase uzatvorenia spornej zmluvy jeho hodnota už nebola taká vysoká, aká bola jeho kúpna cena v čase uzatvorenia leasingovej zmluvy. Ak navrhovateľ tvrdí, že na odporcu bolo prevedené právo ktoré je oceníteľné v peniazoch, mal preukázať skutočnú zostatkovú hodnotu predmetu leasingu v čase uzatvorenia spornej zmluvy. Táto hodnota však nikdy nemôže byť daná súhrnom doposiaľ zaplatených splátok, alebo kúpnu cenou predmetu leasingu. Navrhovateľ v žalobe pri vyčíslení hodnoty majetkového práva síce odpočítal od zaplatených leasingových splátok výšku odpisov, avšak odporca namieta, že tento výpočet nie je správny. Navrhovateľ v konaní preukázal, že v čase vykonania napadnutého právneho úkonu mal úpadca veriteľov ktorí evidovali voči úpadcovi splatné pohľadávky vo výške 190 824,73 Eur. Odporca v konaní preukázal predložením súvahy k účtovnej závierke, že úpadca mal v danom čase vlastné imanie vo výške 2 102,610 Eur, a preto je zrejme, že v čase vykonania napadnutého právneho úkonu z tohto majetku bol schopný uspokojiť veriteľov v celom rozsahu. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nepreukázal, že odporovaným právnym úkonom došlo k zmenšeniu majetku úpadcu a k ukráteniu uspokojenia pohľadávok konkurzných veriteľov.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, prejednal odvolanie v napadnutom rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O. s. p.

Odvolací súd v konaní zistil, že navrhovateľ ako správca úpadcu si uplatnil návrhom podaným 22. augusta 2013 na konkurznom súde právo na vyslovenie neúčinnosti spornej zmluvy a zaplataenie 130.730,12 Eur. Medzi účastníkmi je nesporné že 25. februára 2011 uzatvoril úpadca ako nájomca leasingovú zmluvu o finančnom leasingu. Predmetom leasingovej zmluvy bol finančný leasing hydraulických mobilných nožníc na šrot COPEX CVM630t výrobné číslo VF9SR43A651160129, rok výroby 2011. Kúpna cena leasingu bola 577 000,-- Eur bez DPH. Úpadca ako nájomca sa zaviazal zaplatiť 60 mesačných leasingových splátok vo výške 9 400,72 Eur s DPH, úroky z predfinancovania vo výške 1 647,92 Eur, bankové poplatky vo výške 48,-- Eur s DPH a zálohu na nultú

mimoriadnu splátku vo výške 205 200,-- Eur s DPH. Dňa 1. decembra 2011 uzavrel úpadca a odporca spornú zmluvu, ktorou došlo k zmene nájomcu v leasingovej zmluve, a to z úpadcu na odporcu.

Rovnako bolo medzi účastníkmi konania nesporné, že ku dňu uzatvorenia spornej zmluvy úpadca zaplatil prenajímateľovi leasingu spolu 263 300,24 Eur s DPH (219 416,85 Eur bez DPH). Navrhovateľ určil hodnotu prevedeného majetkového práva ako rozdiel medzi kúpnu cenou predmetu leasingu, t. j. 570 000,-- Eur bez DPH, sumou zaplatených splátok vo výške 219 416,85 Eur bez DPH a odpismi vo výške 76 000,-- Eur. Takto hodnota majetkového práva, ktorá bola prevedená z úpadcu na odporcu, je podľa navrhovateľa 130 730,12 Eur po zohľadnení odkupnej ceny vo výške 100,-- Eur. Suma pohľadávok, ktoré boli splatné ku dňu uzatvorenia spornej zmluvy a boli v konkurze prihlásené a zistené je 191 869,-- Eur.

Predmetom sporu je rozhodnutie o právnej neúčinnosti právneho úkonu dlžníka a zaplataenie sumy, o ktorú sa spornou zmluvou zmenšil majetok úpadcu, čím došlo podľa tvrdenia navrhovateľa k ukráteniu uspokojenia pohľadávok veriteľov úpadcu.

Predpokladom pre určenie neúčinnosti právneho úkonu na základe odporovacej žaloby je vykonanie právneho úkonu dlžníka, ktorým došlo k zmenšeniu hodnoty majetku. Zmenšenie hodnoty majetku však musí spôsobiť ukrátenie uspokojenia pohľadávok veriteľov. Je nesporné, že dlžník bol zmluvnou stranou spornej zmluvy, a preto vykonal právny úkon (podieľal sa na jeho vykonaní). Bezodplatné právne úkony sú typickými právnymi úkonmi, ktorými sa znižuje hodnota majetku osoby, ktorá prevedie majetok alebo jeho časť na inú osobu. Sporná zmluva bola urobená ako bezodplatný právny úkon.

Medzi účastníkmi bola sporná tá skutočnosť, či právo užívať predmet leasingu, právo na jeho odkúpenie je majetkom dlžníka a či „stratou“ tohto majetku došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávok veriteľov. Konkurzný súd správne argumentoval tým, že predmet leasingu nebol majetkom úpadcu, pretože tento ho mal len právo užívať a mal právo na jeho odkúpenie za predpokladu, že by splnil všetky zmluvné podmienky.

Odvolací súd konštatuje, že právo nájmu a rovnako aj právo na odkúpenie veci má určitú majetkovú hodnotu, ktorá sa v zásade dá vyčíslieť. Majetkovú hodnotu nájmu v konečnom dôsledku pripustil v napadnutom rozhodnutí aj konkurzný súd (s. 9 napadnutého rozhodnutia). Termín majetok je potrebné interpretovať extenzívne, ktorý zahŕňa nielen hmotné veci, ale aj práva a iné majetkové hodnoty. Takáto interpretácia zodpovedá funkcii inštitútu odporovateľnosti, ktorou je ochrana majetkových záujmov veriteľov.

Predpokladom každej odporovateľnosti, tak podľa Občianskeho zákonníka (§ 42a ods. 1 O.z.) ako aj podľa ZoKR (§ 57 ods. 4), je zníženie uspokojenia pohľadávok veriteľov dlžníka, čo predpokladá také zmenšenie hodnoty majetku dlžníka, že po účinnosti odporovaného právneho úkonu dlžníka sa zníži – ukráti, uspokojenie pohľadávok veriteľov. K tomu dochádza aj vtedy, ak dlžník nemal ani pred vykonaním odporovaného právneho úkonu dostatok majetku na úplné uspokojenie pohľadávok veriteľov, avšak po účinnosti tohto právneho úkonu sa miera uspokojenia pohľadávok veriteľov ešte viac zníži. Na druhej strane platí, že aj keď dôjde odporovaným právnym úkonom k zníženiu hodnoty majetku dlžníka, avšak zostávajúci majetok dlžníka stačí na uspokojenie pohľadávok veriteľov dlžníka, ktorí majú pohľadávky v čase účinnosti právneho úkonu, nemôže byť odporovacia žaloba úspešná. Dôkazné bremeno o všetkých týchto skutočnostiach je na správcovi. V posudzovanom prípade správca ako navrhovateľ nepreukázal, že majetok dlžníka pred účinnosťou spornej zmluvy stačil na uspokojenie pohľadávok veriteľov, ktorí mali k tomuto momentu pohľadávky voči dlžníkovi a po účinnosti spornej zmluvy došlo k ukráteniu ich uspokojenia resp. že aj keď majetok dlžníka nestačil na plné uspokojenie ich pohľadávok, po účinnosti spornej zmluvy sa miera ich uspokojenia ešte znížila. Správca nesprávne v žalobe vychádza z výšky prihlásených pohľadávok v konkurze a z trhovej hodnoty majetku, ktorý podlieha konkurzu. K ukráteniu uspokojenia pohľadávok veriteľov malo dôjsť uzavretím spornej zmluvy (jej účinnosťou), a preto správca mal v žalobe uviesť hodnotu majetku dlžníka pred účinnosťou spornej zmluvy a sumu pohľadávok veriteľov, ktoré by sa mohli z tohto majetku dlžníka uspokojovať. Ide o primárny a elementárny predpoklad úspešnej odporovacej žaloby. Žalobca musí v konaní preukázať, že majetok dlžníka po účinnosti odporovaného právneho úkonu už nestačil na úplné uspokojenie pohľadávok veriteľov (v dôsledku účinnosti odporovaného právneho úkonu), resp., že sa znížila miera uspokojenia pohľadávok veriteľov dlžníka. Majetkové pomery úpadcu a jeho záväzky po vyhlásení konkurzu sú z tohto pohľadu právne irelevantné. Po účinnosti odporovaného právneho úkonu sa majetkové pomery dlžníka mohli do vyhlásenia konkurzu rôznym spôsobom meniť, rovnako ako aj výška jeho záväzkov. Argumentácia správcu, že majetok úpadcu nebude stačiť na uspokojenie pohľadávok veriteľov nič nemení na právnom posúdení veci, pretože ak by tomu tak nebolo, neboli by splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu.

Odporovacia žaloba slúži k tomu, aby sa obnovili majetkové pomery dlžníka a aby sa dosiahlo také uspokojenie pohľadávok (miera uspokojenia) ako pred vykonaním (účinnosťou) odporovaného právneho úkonu. V tejto súvislosti je potom potrebné riešiť otázku, akoby sa mohli pohľadávky veriteľov uspokojiť v konkurze z predmetu leasingu, ak by nedošlo k uzavretiu spornej zmluvy. Tak, ako to správne konštatoval konkurzný súd, predmet leasingu je vo vlastníctve prenajímateľa a pohľadávky veriteľov, by sa pri nútenom výkone rozhodnutia (pred začatím konkurzného konania) a ani v konkurze nemohli uspokojovať zo speňazenia predmetu leasingu. Rovnako je nespeňaziteľné majetkové právo (majetková hodnota), ktorú má nájomca prenajatej veci, ibaže by nájomná zmluva umožňovala prevod takého práva a toto právo by malo majetkovú hodnotu v porovnaní s nákladmi, ktoré je nájomca povinný v súvislosti s nájmom vynakladať. Z uvedeného vyplýva, že ani v čase uzavretia spornej zmluvy a ani po vyhlásení konkurzu nemohli byť veritelia uspokojení z predmetu leasingu, resp. z potenciálnej majetkovej hodnoty leasingu, ktorú predstavuje právo na odkúpenie predmetu leasingu po zaplatení zvyšných 54 splátok a splnenia ostatných zmluvných podmienok. Z uvedeného vyplýva, že spornou zmluvou nedošlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávok veriteľov. K takejto situácii by mohlo dôjsť len vtedy, ak by bol leasingový vzťah tesne pred ukončením, pričom leasingová zmluva by umožnila správcovi zaplatiť zvyšné splátky a predmet leasingovej zmluvy by mal vyššiu trhovú hodnotu, ako sú nezaplatené splátky a výška odkupnej ceny.

K tomu navyše ešte odvolací súd uvádza, že podľa bodu 10.7.2 Všeobecných zmluvných podmienok z 1. júna 2010, ktoré sú súčasťou spornej zmluvy je prenajímateľ leasingu oprávnený v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok leasingového nájomcu okamžite vypovedať leasingovú zmluvu a odobrať predmet leasingu.

Na základe uvedených právnych záverov odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že priznal právo na ich náhradu odporcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný.

34.

ROZHODNUTIE

- I. Osobitná právna úprava začatia konkurzného konania nebráni tomu, aby konkurzný súd preskúmal formálnu a materiálnu správnosť listín priložených k návrhu, vrátane exekučného titulu, ktoré sú jeho obligatórnou náležitosťou.**
- II. Vyhlásenie konkurzu predstavuje „rozhodnutie vo veci“, preto konkurzný súd v každom štádiu konania musí skúmať aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa.**
- III. Ak navrhovateľ ako veriteľ nepreukáže pohľadávku, ktorú uvádza v návrhu na vyhlásenie konkurzu voči dlžníkovi spôsobom stanoveným v ust. § 12 ods. 2 písm. a/, b/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“), potom konkurzný súd za primeranej aplikácie ust. § 196 ZoKR návrh na vyhlásenie konkurzu zamietne, pretože navrhovateľ nemá aktívnu vecnú legitímáciu.**

(Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 25CoKR/9/2014 z 12.10.2015).

Z odôvodnenia:

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len "konkurzný súd") uznesením č. k. 1K/59/2014-47 z 20. júla 2015 zamietol návrh navrhovateľa (veriteľa) na vyhlásenie konkurzu podaný proti dlžníkovi I. B., nar. X., J. (ďalej len "dlžník").

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ preukazoval oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R. a. s. B. sp. zn. II-A/0412/0003 z 9. augusta 2013, ktoré sa stalo právoplatné 31. októbra 2013 a vykonateľné 21. novembra 2013. Ako ďalšieho veriteľa označil Obec T. Konkurzný súd vyzval navrhovateľa, aby predložil zmluvu o úvere č. 3259089290 spolu s obchodnými podmienkami pre úver a všeobecnými obchodnými podmienkami, ktorá bola uzavretá dňa 22. apríla 2009 medzi P. a. s. a dlžníkom. Z predložených dokladov konkurzný súd zistil, že rozhodcovská doložka podľa bodu 10.2.2. všeobecných obchodných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a teda je neplatná. Konkurzný súd konštatoval, že uvedená podmienka nebola so spotrebiteľom (dlžníkom) individuálne dohodnutá, pretože bola zaradená do všeobecných obchodných podmienok vopred pripravenej zmluvy a dlžník nemal reálnu možnosť ovplyvniť obsah predloženej formulárovej zmluvy, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Podľa názoru konkurzného súdu ide o vnútenú podmienku, ktorá sa netýka priamo predmetu zmluvy a ktorá zvyšuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ide o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 1 OZ v dôsledku čoho je absolútne neplatným právnym úkonom. Na tejto skutočnosti nemení nič ani čl. 10.2.3. všeobecných obchodných podmienok, ktorý formálne umožnil dlžníkovi rozhodcovskú doložku neprijatť, pretože na neprijatie rozhodcovskej doložky sa vyžadoval ďalší písomný úkon od spotrebiteľa, čo súd považoval za ustanovenie zvyšujúce nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Táto nerovnováha má za následok procesnú nevýhodu jedného z účastníkov konania, v tomto prípade dlžníka. Ustanovenia všeobecných obchodných podmienok týkajúce sa rozhodcovskej doložky preto vyvolávajú hrubý nepomer na ťarchu spotrebiteľa a v konečnom dôsledku ide o dojednanie, ktoré je svojim obsahom v rozpore s dobrými mravmi. V dôsledku absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky nebola založená právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť vo veci. Z týchto dôvodov rozhodcovský rozsudok, od ktorého navrhovateľ v danom prípade odvodzuje svoju aktívnu legitímáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, nie je vykonateľným exekučným titulom. Na základe týchto

skutočností prišiel konkurzný súd k záveru, že navrhovateľ nepreukázal aktívnu legitimitáciu, a preto návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie v lehote stanovenej v § 204 O. s. p., v ktorom navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že vyhlási konkurz na majetok dlžníka, alebo aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil konkurznému súdu na ďalšie konanie.

V odvolaní navrhovateľ nesúhlasí s právnymi závermi konkurzného súdu. Poukazuje predovšetkým na to, že konkurzný súd uznesením č. k. 1K/59/2014 začal konkurzné konanie a týmto uznesením je viazaný. Z tohto uznesenia vyplýva, že sú splnené podmienky pre začatie konkurzného konania a nemôže o tom rozhodovať znovu. Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZoKR") vymedzuje, v ktorých prípadoch môže konkurzný súd konanie zastaviť. Podľa názoru navrhovateľa konkurzný súd rozhodol svojvoľne, pretože zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu, čo ZoKR neumožňuje, pričom preskúmal podmienky pre začatie konania, čo po vydaní uznesenia o začatí konkurzného konania nie je oprávnený. Poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Bratislava č. k. 2CoKR/174/2014-63, v ktorom Krajský súd v Bratislave potvrdil uznesenie Okresného súdu Trnava o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. V tomto rozhodnutí sa konštatuje, že rozhodcovský rozsudok, ktorý je právoplatný a vykonateľný, je spôsobilým exekučným titulom. Ďalej navrhovateľ opisuje správny postup konkurzného súdu v prípade veriteľského návrhu, ktorý je upravený v § 19 ods. 1 ZoKR. Pokiaľ konkurzný súd na základe podaného návrhu začal konkurzné konanie, je možné prísť k záveru, že návrh na vyhlásenie konkurzu spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, pretože v opačnom prípade by súd postupoval nezákonne. Exekučný titul nebol rozhodnutím súdu zrušený a ani neboli za neprípustné súdom vyhlásené zmluvné dojednania. Konkurzný súd nie je osobou oprávnenou zrušiť rozhodcovský rozsudok alebo nerešpektovať jeho právne účinky a jeho záväznosť. Na podporu svojich tvrdení sa odvoláva na judikatúru ústavného súdu, ktorá sa týka formálneho výkladu právnych predpisov všeobecnými súdmi, svojvoľne všeobecných súdov pri výklade, právnych predpisov a poukazuje aj na judikatúru konkurzných súdov, podľa ktorej v štádiu do vyhlásenia konkurzu nie je účelom konkurzného konania zisťovať oprávnenosť pohľadávok veriteľov. Napadnuté rozhodnutie považuje za svojvoľné, pretože po začatí konkurzného konania je predmetom dokazovania jedine skutočnosť, či dlžník osvedčí svoju platobnú schopnosť. Pokiaľ dlžník platobnú schopnosť neosvedčí, konkurzný súd je povinný vyhlásiť konkurz na majetok dlžníka. V ďalšej časti odvolania podrobne rozoberá ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, z ktorých vyplýva, že priložené rozhodcovské rozhodnutie je vykonateľné a Exekučný poriadok mu priznáva spôsobilosť byť exekučným titulom. Konkurzný súd nemal právomoc rozhodcovské rozhodnutie preskúmať a jeho záver o tom, že ide o nulité rozhodnutie nemá zákonný rámec. Aj v tejto časti poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, pričom konštatuje, že je vylúčené a v rozpore s Ústavou SR priamo vyvodzovať práva a povinnosti zo smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nakoľko ide o sekundárny zdroj práva. Z týchto dôvodov ju nemožno použiť v horizontálnych vzťahoch medzi subjektmi súkromného práva, a to obzvlášť, ak bola do právneho poriadku implementovaná. Navrhovateľ sa odvoláva aj na judikatúru Najvyššieho súdu ČR, ktorá zdôrazňuje hranice absolútnej ochrany spotrebiteľa, ako aj odmietnutie poskytnutia právnej ochrany ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. Aj samotná judikatúra ESD považuje rozhodcovskú doložku v spotrebiteľských zmluvách za všeobecne prípustnú. Tzv. eurokonformný výklad má podľa stanoviska navrhovateľa uplatniteľnosť len v medziach vnútroštátneho právneho poriadku. Rozhodcovská doložka je vôľou obidvoch strán a vôľou spotrebiteľa bolo uzavrieť zmluvu s uvedenou doložkou, čo potvrdil svojim podpisom. Navrhovateľ poukazuje aj na rokovací poriadok stáleho rozhodcovského súdu, podľa ktorého v rozhodcovskom konaní rozhodujú traja rozhodcovia. Ak po podaní žaloby žalobca neurčí rozhodcu v žalobe, vyzve predseda rozhodcovského súdu účastníkov konania, aby vybrali zo zoznamu rozhodcov rozhodcovského súdu rozhodcov v určenej lehote. Žalobca a žalovaný určia každý jedného rozhodcu. Ak sporové strany neustanovia rozhodcov v určenej lehote, alebo ak jeho určenie ponechajú na rozhodcovskom súde, rozhodne bezodkladne o ustanovení rozhodcov predsedníctvo rozhodcovského súdu. Z uvedeného vyplýva, že v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom rozhoduje vždy trojčlenný senát, pričom jedného člena senátu si priamo vyberá každá strana sporu a takto sa podieľa i na výbere predsedajúceho člena senátu (rozhodcu). Samotná úverová zmluva predstavuje štandardnú úverovú zmluvu, na základe ktorej bol poskytnutý úver bankou, ktorá bola zriadená a pôsobí v Slovenskej republike v súlade s ustanoveniami zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov a podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. V tomto prípade teda nejde o žiadny nebankový subjekt mimo dohľadu Národnej banky.

Krajský súd v Banskej Bystrici prejednal odvolanie v rozsahu stanovenom v § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O. s. p.

Odvolací súd v konaní zistil, že navrhovateľ si uplatnil návrhom podaným 7. novembra 2014 na konkurznom súde právo na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. V návrhu uviedol, že platobnú neschopnosť dlžníka odôvodňuje plnením nepeňažných záväzkov, a to pohľadávkou navrhovateľa priznanou Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri rozhodcovskej arbitrážnej a mediačnej a.s. Bratislava formou rozhodcovského rozsudku sp. zn. II-A/0412/2003 zo dňa 9. augusta 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. októbra 2013 a vykonateľným sa stal 21. novembra 2013. Ďalším veriteľom dlžníka je Obec T., pre ktorého je vymáhaná pohľadávka v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 1767/08 u súdneho exekútora, Exekútorský úrad Z. K návrhu na vyhlásenie konkurzu priložil navrhovateľ výpis z katastra nehnuteľností č. X., podľa ktorého je dlžník spoluvlastníkom nehnuteľností v nich uvedených, pričom na tieto nehnuteľnosti je zriadených viac exekučných záložných práv. Ďalej navrhovateľ priložil výzvu P. (pôvodný veriteľ) na zaplatenie záväzku z úverovej zmluvy č. 3259089290 zo dňa 22. apríla 2009, zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1/2014 medzi P. a s. B. a B. I. L. C., zmluvu o postúpení pohľadávok č. 2/2014 medzi B. I. L. C. a P. C. s. r. o. B., rozhodcovský rozsudok sp. zn. II-A/0412/0003 z 9. augusta 2013 a doklad o zaplatení preddavku na úhradu odmeny predbežného správcu.

Konkurzný súd uznesením č. k. 1K/59/2014-21 z 24. novembra 2014 vyzval navrhovateľa na osvedčenie podpisu návrhu na vyhlásenie konkurzu a zaslanie zmluvy o úvere č. 3259089290 spolu s obchodnými podmienkami pre úver a všeobecnými obchodnými podmienkami, ktorá bola uzatvorená 22. apríla 2009 medzi P. a dlžníkom.

Navrhovateľ predložil požadované listiny konkurznému súdu 11. decembra 2014.

Uznesením č. k. 1K/59/2014-43 z 23. decembra 2014 začal konkurzné konanie voči dlžníkovi. Napadnutým uznesením zo dňa 20. júla 2015 návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol.

Predmetom odvolacieho konania je napadnuté rozhodnutie konkurzného súdu, ktorým zamietol návrh veriteľa na vyhlásenie konkurzu vrátane procesného postupu, ktorý predchádzal vydaniu tohto rozhodnutia, pokiaľ by prípadné procesné vady mali vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Tak, ako to už odvolací súd konštatoval vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 25 CoKR 2/2015, 25 CoKR 8/2015), konkurzné konanie má prvky sporového a nesporeného konania. V prípade, že je podaný veriteľský návrh, do vyhlásenia konkurzu, má toto konanie povahu sporového konania, pretože dlžník má právo na to, aby sa jeho vec prejednála na pojednávaní, má právo sa vyjadriť k návrhu na vyhlásenie konkurzu, navrhovať dôkazy a označovať skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení. Dlžník môže týmto postupom zabrániť vyhláseniu konkurzu, ak preukáže, že nie sú splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu.

Vzhľadom na účinky začatia konkurzného konania a vyhlásenia konkurzu upravuje ZoKR osobitný procesný postup konkurzného súdu po podaní tak dlžníckeho, ako aj veriteľského návrhu na vyhlásenie konkurzu. S prihliadnutím na tieto účinky, ktoré sa týkajú dlžníka ale aj tretích osôb, ZoKR stanovuje aj osobitné obsahové náležitosti dlžníckeho a predovšetkým veriteľského návrhu na vyhlásenie konkurzu. Pokiaľ návrh na vyhlásenie konkurzu podáva veriteľ, je povinný v návrhu uviesť skutočnosti, z ktorých možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka, ako aj označiť svoju pohľadávku 30 dní po lehote splatnosti a označiť ďalšieho veriteľa s pohľadávkou 30 dní po lehote splatnosti. Ďalšou obsahovou náležitosťou veriteľského návrhu sú listiny, ktoré dokladajú jeho pohľadávku označenú v návrhu (§ 11 ods. 2 ZoKR). Navrhovateľ môže preukázať svoju pohľadávku listinou, ktorá je uvedená v taxatívnom výpočte v § 12 ods. 2 písm. a/ až d/ ZoKR. Vzhľadom na to, že dlžníkom je fyzická osoba a nejde o pohľadávku štátu, veriteľ môže preukázať svoju pohľadávku len písomným uznaním dlžníka s úradne overeným podpisom dlžníka alebo vykonateľným rozhodnutím, alebo iným podkladom, na základe ktorého možno nariadiť výkon rozhodnutia, alebo vykonať exekúciu [§ 12 ods. 2 písm. a/, b/ ZoKR]. Týmto obsahovými náležitosťami návrhu na vyhlásenie konkurzu sa má zabrániť podaniu zneužívajúceho návrhu na vyhlásenie konkurzu, ktorý by mohol vyvolať minimálne účinky začatia konkurzného konania stanovené v § 14 ods. 5 ZoKR.

V posudzovanom prípade navrhovateľ ako veriteľ preukázal svoju pohľadávku právoplatným a vykonateľným rozhodcovským rozsudkom. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní

v znení neskorších predpisov, tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov. Podľa § 41 ods. 2 písm. b/ Exekučného poriadku je vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu exekučným titulom.

V štádiu do začatia konkurzného konania sa činnosť konkurzného súdu v zásade redukuje na formálne posudzovanie obsahových náležitostí návrhu na vyhlásenie konkurzu (tak všeobecných ako aj osobitných).

Vo väčšine prípadov, procesná lehota stanovená v § 14 ods. 1 ZoKR na rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie konkurzu, neumožňuje konkurznému súdu bližšie skúmanie aj samotných pripojených listín z hľadiska ich formálnej a materiálnej správnosti. Z týchto dôvodov konkurzný súd správne vyzval navrhovateľa po začatí konkurzného konania na predloženie dokladov, ktoré sa týkajú jeho pohľadávky voči dlžníkovi a zisťoval, či navrhovateľ má na ňom tvrdenu pohľadávku exekučný titul.

Je potrebné si uvedomiť, že aj konkurzné konanie je osobitným druhom civilného konania, ktoré sa začína na základe návrhu. Civilné konanie ako také, sa v zásade začína na základe návrhu (dôjdením návrhu na súd), a to na základe akéhokoľvek návrhu, pričom pokiaľ tento návrh nie je perfektný, musí súd odstraňovať vady návrhu s výnimkou tých väd, ktoré predstavujú neodstrániteľnú prekážku konania.

Osobitná právna úprava začatia konkurzného konania nemôže brániť tomu, aby konkurzný súd preskúmaval formálnu a aj materiálnu správnosť listín priložených k návrhu, ktoré sú jeho obligatórnou obsahovou náležitosťou. Preskúmaním týchto listín (v tomto prípade exekučného titulu), konkurzný súd skúma formálnu a obsahovú náležitosť návrhu na začatie konania. Opačný výklad, ktorý preferuje navrhovateľ, by predstavoval formálny doslovný výklad právnej úpravy konkurzného konania, čo by bolo v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie.

Vyhlásenie konkurzu predstavuje „rozhodnutie vo veci“, a preto súd musí skúmať aktívnu vecnú legitimitáciu navrhovateľa v každom štádiu konania, a to až do rozhodnutia „vo veci“. Pokiaľ navrhovateľovi nepatrí aktívna vecná legitimitácia, konkurzný súd musí za primeranej aplikácii Občianskeho súdneho poriadku návrh na vyhlásenie konkurzu (návrh na začatie konania) zamietnuť (§ 196 ZoKR), pretože ide o meritórne rozhodnutie. Podobne, ak by napr. konkurzný súd zistil neodstrániteľnú prekážku konania (napr. strata spôsobilosti byť účastníkom konania), musí konkurzné konanie zastaviť podľa § 104 O. s. p.

Konkurznému súdu v konečnom dôsledku nič nebráni, aby listiny posudzoval aj z hľadiska ich materiálnej správnosti a v prípade nepripojenia listín, ktoré nespĺňajú stanovené náležitosti (nie sú listinami v zmysle § 12 ods. 2 ZoKR), odmietol návrh na vyhlásenie konkurzu tak, ako mu to predpisuje ustanovenie § 14 ods. 1 ZoKR. Po začatí konkurzného konania je konkurzný súd povinný skúmať procesné aj hmotnoprávne podmienky pre vyhlásenie konkurzu. Procesnou podmienkou je správny a úplný návrh na vyhlásenie konkurzu, ktorý má stanovené obsahové náležitosti. Len takým návrhom navrhovateľ preukáže svoju aktívnu vecnú legitimitáciu.

Základnými hmotnoprávnymi podmienkami pre vyhlásenie konkurzu je úpadok dlžníka, pluralita veriteľov a existencia majetku potrebného na úhradu trov konkurzného konania.

V posudzovanom prípade, pretože ide o veriteľský návrh na vyhlásenie konkurzu, aktívna vecná legitimitácia je veriteľovi dovolená len v prípade platobnej neschopnosti dlžníka. Podľa § 11 ods. 3 ZoKR platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškani s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na jej zaplatenie. Na toto ustanovenie systematicky nadväzuje § 12 ods. 2 ZoKR, ktorý predpisuje veriteľovi ako navrhovateľovi uviesť skutočnosti, z ktorých možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka.

Konkurzný súd v posudzovanom prípade primárne správne skúmal aktívnu vecnú legitimitáciu veriteľa na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu. Len pokiaľ je táto podmienka splnená, zaoberá sa skúmaním ďalších hmotnoprávných podmienok pre vyhlásenie konkurzu. Ak navrhovateľ ako veriteľ nepreukáže pohľadávku, ktorú uvádza v návrhu na vyhlásenie konkurzu voči dlžníkovi spôsobom stanoveným v § 12 ods. 2 písm. a/, b/ ZoKR, konkurzný súd správne podľa ustanovení O. s. p. za použitia § 196 ZoKR návrh na vyhlásenie konkurzu zamietne.

Pre rozhodnutie o odvolaní bolo potrebné posúdiť napadnuté rozhodnutie a postup konkurzného súdu, ktorý predchádzal tomuto rozhodnutiu v tej časti, v ktorej ex offo preskúmal existenciu exekučného titulu.

Konkurzné konanie je svojim obsahom a účinkami konaním základným, v ktorom sa rieši úpadok dlžníka, je aj konaním exekučným, pretože sa v ňom uspokojujú pohľadávky veriteľov. Konkurzné konanie sa označovalo aj ako generálna exekúcia. Jednou zo základných funkcií konkurzu je pomerné uspokojenie pohľadávok veriteľov z majetku dlžníka. Po zistení pohľadávok, ktoré si veritelia prihlásia do konania, konkurzné konanie nadobúda svojimi účinkami povahu exekučného konania, pretože správca konkurznej podstaty speňaží majetok úpadcu (dlžníka) a zo získaného výťažku uspokojuje pohľadávky veriteľov. Veriteľ, ktorý podal návrh na vyhlásenie konkurzu a žiada, aby konkurzný súd vyhlásil konkurz, chce dosiahnuť osobitný druh exekúcie na majetok dlžníka, pretože po vyhlásení konkurzu dôjde k speňaženiu majetku dlžníka a k rozdeleniu získaného výťažku medzi jeho veriteľov. V tomto smere je individuálna exekúcia a konkurzné konanie ako generálna exekúcia, svojim obsahom a účinkami totožná.

Z týchto dôvodov nie je právne akceptovateľné, aby v jednom druhu súdneho konania pri individuálnej exekúcii, exekučný súd skúmal existenciu exekučného titulu a v inom druhu súdneho konania pri generálnej exekúcii, by konkurzný súd exekučný titul nepreskúmal. Rovnako by bolo neakceptovateľné, aby ten istý súd pri individuálnej exekúcii nepripustil exekučné konanie, pretože preskúma a neuzná exekučný titul a v inom druhu súdneho konania, kde tak isto dochádza k exekúcii na majetok dlžníka, by nepreskúmal exekučný titul a pripustil by speňaženie majetku dlžníka. Navyše, v konkurznom konaní je existencia exekučného titulu *conditio sine qua non* pre podanie veriteľského návrhu na vyhlásenie konkurzu. Konkurzný súd preto správne zisťoval, či priložený rozhodcovský rozsudok, ktorým navrhovateľ preukazuje ako veriteľ pohľadávku voči dlžníkovi a zároveň osvedčuje platobnú neschopnosť dlžníka, je exekučným titulom.

K samotnému oprávneniu konkurzného súdu preskúmať exekučný titul a k rozhodcovským rozsudkom, ktorými navrhovateľ preukazuje svoju pohľadávku odvolací súd poukazuje na rozhodnutie dovolacieho súdu – Najvyšší súd SR – sp. zn. 5ECdo/314/2013.

Najvyšší súd SR má nezastupiteľnú úlohu v zjednocovaní judikatúry, a preto v záujme predvídateľnosti rozhodnutí a jednotnosti rozhodovacej praxe, čím sa naplní princíp právnej istoty, ako jeden zo základných princípov právneho štátu, vychádzal odvolací súd z judikatúry dovolacieho súdu.

Najvyšší súd SR ako dovolací súd opakovane konštatoval vo veciach exekučného konania navrhovateľa na základe rozhodcovských rozsudkov, že uzavretá rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy, čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý za daných podmienok nepredstavuje vykonateľný exekučný titul. Dovolací súd sa stotožnil aj s tými závermi exekučného súdu, ktoré konštatovali nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky, pričom ich výklad bol v súlade so Smernicou rady 93/13/EHS. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy na spotrebiteľské veci má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

Navrhovateľ správne konštatoval, že v štádiu do vyhlásenia konkurzu sa nezisťuje a nepreskúma oprávnenosť pohľadávok, ako aj to, že na sporné pohľadávky sa neprihliada (§ 19 ods. 1 písm. c/ ZoKR). Konkurzný súd v posudzovanom prípade nepreskúmal pohľadávky veriteľa ako také a nevykonával ohľadne nich dokazovanie, ale zisťoval len aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa, pričom súd na tieto procesné úkony nie je povinný nariaďovať pojednávanie (§ 197 ods. 1 ZoKR, veta in fine).

Imanentnou obsahovou zložkou práva je ochrana práv slabšieho. Tento princíp sa prejavuje nielen v obsahovej stránke hmotnoprávných a procesnoprávných noriem, ale aj ako interpretačný princíp v aplikačnej praxi súdov. Ide o trend tak v judikatúre európskych, ako aj ústavných súdov, ktorý sa musí premietnuť aj do aplikačnej praxi všeobecných súdov. Dlžník, ktorý je pri vymáhanej pohľadávke v právnom postavení spotrebiteľa, je nesporne slabšou stranou nielen v oblasti hmotnoprávných vzťahov, ale aj v oblasti procesnoprávných vzťahov. Z týchto dôvodov konkurzný súd prihliada na to, aby mu výkon práva veriteľa nebol neodôvodnene na ujmu. Odvolací súd poukazuje na to, že tento interpretačný príkaz vyplýva aj z § 1 a 2 O. s. p., podľa ktorých výkon práva musí byť spravodlivý a nesmie byť zneužívajúci.

Tak, ako bolo však už uvedené, v posudzovanom prípade konkurzný súd len skúmal aktívnu vecnú legitímáciu, ktorú je povinný skúmať *ex offio* aj bez procesnej aktivity dlžníka, a to bez ohľadu na jeho právnu povahu a teda bez ohľadu na to, či dlžník je spotrebiteľom.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ ako veriteľ nepreukázal pohľadávku spôsobom stanoveným kogentnými ustanoveniami ZoKR, a preto nepreukázal ani svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Z týchto dôvodov konkurzný súd správne zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu, a preto odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 O. s. p. potvrdil.